

The image is a collage. The top left shows a dark, textured surface, possibly a door or window frame. The top right shows a yellow building with a white cornice. The central part features a large, weathered stone wall with several arched openings. Below the wall, a group of people in white shirts and dark pants are sitting on white chairs on a paved area. To the right of the wall, there's a view of a lake and a path leading towards it. The bottom part of the collage shows a wide, light-colored path leading from the foreground towards the lake. The text "...SZABADOK, SZABADON..." is written in yellow, bold, sans-serif font across the top of the stone wall. The number "2." is written in yellow, bold, sans-serif font below the text. The text "Egy ajtó, egy fal, egy világ" and "versek, prózák" is written in yellow, bold, sans-serif font at the bottom of the collage.

...SZABADOK, SZABADON...

2.

**Egy ajtó, egy fal, egy világ
versek, prózák**

**A kötetben megjelent írásokat
a szerzők
minden ellenszolgáltatás nélkül bocsátották
a szerkesztő rendelkezésére**

...SZABADOK, SZABADON...

2.

**Egy ajtó, egy fal, egy világ
versek, prózák**

...SZABADOK, SZABADON...

2.

**Egy ajtó, egy fal, egy világ¹
versek, prózák**

**összeállította és szerkesztette:
FETYKÓ JUDIT**

**korrektor:
SZENDY CSABA**

**lektorálta:
BÁRDOS LÁSZLÓ pHd**

**címlapkép:
SZENDY CSABA: *Siratófal* c. fotója
DARVAS JUDIT: *Ajtó, Duna-part* c. fotói**

**címlapterv
DARVAS JUDIT**

**fotók:
Darvas Judit és Szendy Csaba**

Az írásokat plágium szempontjából nem vizsgáltuk

BUDAPEST, 2013

---

¹ Az alcím BODÓ CSIBA GIZELLA: *Nem létezők* c. versének kezdősora

Siratófal
fotó: SZENDY CSABA

A KÖTET SZERZŐI:

BALOGH ÖRSE <i>Orosháza</i>	9
BARANYI FERENC <i>Budapest</i>	12
BARNA JÓZSEF <i>Dunaújváros</i>	15
BÁRDOS LÁSZLÓ <i>Budapest</i>	18
BODNÁR LÁSZLÓ <i>Sátoraljaújhely</i>	21
BODÓ CSIBA GIZELLA <i>Budapest</i>	24
BOÓR JÁNOS <i>Dunaújváros</i>	27
CZÉGÉNY NAGY ERZSÉBET <i>Hajdúböszörmény</i>	30
DANIELISZ ÉVA <i>Budapest</i>	33
DARVAS JUDIT <i>Budapest</i>	1, 8, 204
DEDIK JÁNOS <i>Budapest</i>	36
DEMETER SÁNDOR <i>Nyíregyháza</i>	39
DOMBRÁDI ISTVÁN <i>Budapest</i>	42
FEIGE MÁRTA <i>Budapest</i>	45
FÉNYESI TÓTH JÁNOS .. <i>Hódmezővásárhely</i>	48
FETYKÓ JUDIT <i>Budapest, Sátoraljaújhely</i>	51
FÖLDESDY GABRIELLA <i>Budapest</i>	54
GAÁL ERNŐ dr. <i>Szerencs</i>	57
GÁL TAMÁS <i>Dunaföldvár</i>	60
GŐSI VALI <i>Győr</i>	63
GYÖRGYPÁL KATALIN <i>Budapest</i>	66
HALÁSZ ERZSÉBET <i>Budapest</i>	69
HORVÁTH-HOITSY EDIT † <i>Budapest</i>	72
ILYÉS JÁNOS <i>Szolnok</i>	75
JENEY ANDRÁS <i>Szerencs</i>	78
KÁVÉ <i>Budapest</i>	81
KARAFFA GYÚLA <i>Nagyoroszi</i>	84
KAMARÁS KLÁRA <i>Letenye</i>	87
KASKÖTŐ ISTVÁN <i>Canada</i>	90
KECZELY GABRIELLA <i>Budapest</i>	93
KEMÉNY JÁNOS <i>Budapest</i>	96
KOTASZEK HEDVIG <i>Budapest</i>	99

KOVÁCS DANIELA <i>Debrecen</i>	102
KÖVES JÓZSEF <i>Budapest</i>	105
KRAUSZ ISTVÁN † <i>Dunaújváros</i>	108
LÁNG EL PÉTER <i>Csorvás</i>	111
MAGYAR MAGDA <i>Hosszúpályi</i>	114
MÁNDY GÁBOR <i>Budapest</i>	117
MESTER GYÖRGYI <i>Dunakeszi</i>	120
MÉSZÁROS MÁRTA <i>Kecskemét</i>	123
MILLEI ILONA <i>Budapest</i>	126
MILLÓ JUDIT <i>Ibrány</i>	129
MOLNÁR JÓZSEF BÁLINT <i>Budapest</i>	132
NAGY BANDÓ ANDRÁS <i>Pécs</i>	135
NÍDERMAYER ANNA † <i>Budapest</i>	138
ÓDOR GYÖRGY <i>Zalaegerszeg</i>	141
P. BORBÉLY KATALIN <i>Hosszúpályi</i>	144
PATÓ SELAM <i>Gyömrő</i>	147
PÁVEL COLTON ISTVÁN <i>Budapest</i>	152
PROSSZER G. JÚLIA <i>Újfehértó</i>	155
SÁRKÖZI LÁSZLÓ <i>Budapest</i>	158
SZ. PÖRDY MÁRIA <i>Budapest</i>	161
SZABÓ AIDA /JAMPA DROLMA <i>Budapest</i>	165
SZABÓ GITTA <i>Budapest</i>	168
SZABÓ LAJOS <i>Ibrány</i>	171
SZALAY ANIKÓ <i>Sajónémeti</i>	174
SZENDY CSABA <i>Budapest</i>	1, 5, 204
SZTAKÓ ZSOLT <i>Százd (Szlovákia)</i>	177
TÁRNOK MIHÁLY <i>Oroszlány</i>	180
UMHAUSER FERENC † <i>Pálháza</i>	183
V. HEGEDŰS ZSUZSA <i>Debrecen</i>	186
VARGA ZOLTÁN <i>Budapest, Komárom</i>	189
VERASZTÓ ANTAL <i>Orosháza</i>	192
VICZAI HENRIETTA <i>Szerencs</i>	195
WILLNER TAKÁCS MARGIT <i>Budapest</i>	198
Z. FARKAS ERZSÉBET <i>Kazincbarcika</i>	201

Visegrád, Duna-part
fotó: DARVAS JUDIT

BALOGH ÖRSE

Nyugalom

Fenyőerdő alján
tóra néz az ablak
somkerítés vállán
helye van a Napnak

Fűzfa

Görnyedt hátú fűzfa ága
ráfekszik a víz hátára
fürdeti a leveleit
míg csak rá nem esteledik

Nyári Éj

A nyári éj illata
a szívemet cirógatja
bánat ül ott évek óta
elbírná a boldogságot
mint a víz a forróságot

Tévedés

Kerestem a boldogságot
útvesztőre leltem
volt úgy, hogy a tévedést
boldogságnak hittem

Pillantásba zárt évszakok

Szirombontó napsugár
gyümölcsérlelő nyár
felhők közé feszített
tél és tavasz
alszik szemhéjad alatt

Mulandóság

Amit ifjan nem hittem
ma nappalom és éjjelem.
Fájdalomra ritkul az álom,
nappal még csodára várok,
de a nappalok
árnyékot vetnek lábam elé.
Úgy haladok előre,
hogyan tudom, egyszer
én is megbotlom a
lábam elé vetett kőbe.

Ars poetica

Süssön napsugár
homályból vezessen holdvilág
nekem már nincs más dolgom
mint embernek maradni

Paolo szerenádja

Francesca, itt az este.
Engedj szobádba, hisz már
feljött a hold s a misztrál
az Adriára ver,
még akkor is eressz be,
ha rádfont karjaimnál
kisebb veszély a hínár,
mely iszapig ölel.

Francesca, reggelente
bűntudatunk nem ébred,
fülünk mellett az érvek
csörögnek bár nagyon –
bújj hozzám és ügyet se
vess rájuk, baj nem érhet:
ha kell, csontodra vértnek
a bőrrömet adom.

Francesca, égiséged
pokoli tiszta – így jár
kit iszapig a hínár
nem húz, de fölemel.
Leszállt az este: ébredj!
Engedj szobádba, hisz már
feljött a hold s a misztrál
az Adriára ver.

(1982)

Lány a kútnál

A lány leült a kútnál
és szép volt, mint a kút,
melynek mélysége lentről
fel, az arcára hullt,
a kőalak mögötte
majd megveszett, hiszen
rangban hozzákövetni
nem volt reménye sem,
a lány leült a kútnál
és elmosolyodott,
az örökkévalóság
percekre tört legott,
felkaptam egy darabját
s elfutottam vele,
nehogy egy moccanás, egy
zöreje visszavegye.
Csak nékem rendeződött
így össze ez a kép.
S immár kimerevített
tökély a töredék:
az elcsent pillanat már
örökös programom.

A lány leült a kútnál.
Azóta szomjazom.

(Erice [Sicilia], 1983)

Utóirat az Evangéliumhoz

Mondád, Uram, hogy ELVÉGEZTETETT -
és ez vala egyetlen tévedésed,
Te betöltötted küldetésedet
s mennybe mentél, ránk hagyva az egészet.

A megváltás nem egyszeri kudarc,
de folyamatos megfeszítettetés, mely
– ha tömegesen csődöt mond a harc –
elaprózott ellenpéldákkal érvel.

Utódod nálunk is akadt elég,
ki tüzes trónuson, karóba húzva,
felkötve, holtra verve avagy ép
elméjét vesztve végezé be újra.

Hát így állnak a dolgok, Krisztus Úr.
A messiásnak mondott munkakörben
– mert a világ csak holtakból tanul –
nincs vér szerint egyetlen örökös sem.

(1986)

Öregek

Vén lóca simul a vén ház oldalának,
hű barátja Ő az öreg cimborának.
Langy, fészek-meleggel Ősz ült a korhadt fára,
zölderdőt álmodtat minden kis szilánkkal,
hogy volt kérge, lombja, volt szép ifjúsága.
Régi nótát recseg a szél dudorászva.

Idő repesztette pókhálós rovátkák,
szürkellő cirádák térképe szövi át
a tapasztott tornác rég-volt-fehér falát.
Homályt bújtatnak a szüette gerendák.
Sündisznó-csend lebeg sűrülő sötéttel,
göndörödő, bűdös pipafüst pőfékkel.

Árnyéka mozdul a lassú alkonyatnak,
mohó, éhes szelek zsúpfedélt harapnak.
Süvöltözve fújnak, porral perlekednek,
kapuig szórják és gomolyba pörgetnek,
hogy szédül a Nap is e táncos zenétől,
földszélén botolva le is hull az égről.

Varnyúkendője bogát babrálva állán,
házzal töppedt anyó ül a csend lócáján.
Időtlen mélységű ráncos, apró arcán,
– gyűszűnyi sors-földön –, mély-őszi a szántás.
Mellette vén párja könny-homályos szemmel,
múlt emléke borong szálló pipafüsttel.

Tétován emeli reszkető vén kezét,
ujjai hegyén a magány hívó jelét.
Akadozik hangja, amikor suttogva
a neki fontosat rakja, szedegeti sorba.
– Fény-álmai örökre álmok maradtak,
éjente ágyában alvatlan forognak.

Sótlan már a nappal, csóktalan az éjjel,
vére, jaj, nem pezsdül szerelem tüzével.
Májfoltos bőre rég ráaszott a csontra.
Bódító mákony az Időlidérc csókja
őket –, napról-napra szívtelen beosztva –,
lassan halotti maszkokká csupasztja.

Szemük összevillan - ifjúság varázsa -,
mosollyá szelídül arcuk ezer ránca.
tenyér-gyökér simul, fonódik tenyernek.
– Elmentek az évek, ára életüknek –,
mondják csendesén, s már nem nagyon örülnek
az új napot ébresztő reggeli fénynek.

Óda a borhoz és ulthoz

(Téli esték falun)

Göndör-füstű kis szobában
asztal. Rajta idő-próbában
nemesedett rubint fény-vér,
a szem-szájt bűvölő bikavér.
Körötte székek. Legények
áldoznak Bacchus istenének
a bornak és az ultinak
gyöngy-tiszta, harsány kacagással.

Csurran a bor a kancsóból
és fonalán az éj-sarokból
pók függ alá, kíváncsivá
csalta őt a furcsa illat-ár.
Nyeldeklő kortyokban isznak,
kézfejükkel törlik bajszukat.
Csippentve megpödrík, s lassan
felveszik a kártyalapokat.

Ahogy a szép női kézben
legyező simul szellő-könnyen,
mint kulcsolódó tenyerek,
mit csak szerelmesek értenek,
mint hó szítál éjben télen,
úgy simul a kártya a kézben,
bújik a lap lányos félsszel
sárga körmű, érdes tenyérbe'.

Kártya csusszan nevetgélve,
kerge körben. Aprópénz csörren.
Mozdul a száj, fénylik a szem,
a játék sok-sok örömcsofjje.
Újabb kortyok, újabb lapok,
az asztalon is új a talon.
Mehet! – Mondják víg-nevetve
és döng az asztal tenyerükbe'.

Idővel elcsendesülnek
kártyát vetve a lámpakörnek.
Pihen a fán öklük súlya.
Néha isznak, néha szólnak, a
pohárba bús nóták bújnak.
A falak közt halk szavak járnak.
Nekiütödvé a fénynek
ráülnek, s az éjbe repülnek.

.Többes út

S ha ez az egy mondat nem teljesül be?
Nem hihetek-e egyszer más iránynak?
Mely föltekintő karóként nem üt le,
hanem eltaszigál, hogy messze lássak?

Három az út vagy ötszáz, víz a szintje,
alám rendelten ezer sorsot intéz,
de némely szó fejem súrolja szinte,
és röpte gyors, szintbeli áttekintés.

Kilát minden torony, lendül az égnek,
egyikük sok hangon hív, hogy kövessem,
de amint egy szónak utána nézek,
utam rábír, hogy lássak rövidebben.

Megértés

„Helyetted is megérték” – mondta most –,
„helyetted is járom a csalitost,
megoldok indákat, gabalyodott
gallyakat meg gordiuszi csomót;
ha kell, zsebkéssel rontok a bogoknak,
végére járok, hol késik a vonzat,
körmondathoz érve kígyó leszek,
s átfonva őt jelentést préselek;
ha elmém mezőre, ösködbe érne,
naiv galambként röppenek föléje:
sík a síkra, suhanva megbukom;
de ne tudd meg,

mit láttam utamon:
azt hinnéd, utolszor hagytalak itt,
ám *egy* utazás mire sem tanít.
Azok a medrek és vonulatok,
azok a lapályok és kaptatók
csak úgy adnak, ha kész vagyok az útra,
mindig kész: mert nem hagyhatom magukra
sokáig őket: elvadulna mind,
kárörvendőn elmosnák nyomaim,
meredne mind a szirt, szörnyen csodás,
mint elzárkózó meghatározás.
Talán te bolyongnál” – kérdezte nyersen –
„megkövült útvesztők közt elveszetten?
Ücsörgésem hát nem tréfadolog.
Helyetted értek, veled maradok.”

Illúzió

Volna még terv száz évre legalább!
Szűnne a gond-baj, az idő vigyázna
minden elakadt, rest tendenciára,
csöpp lendületek után törjön át!

Az, aki csak látványosságra lát,
s türelme úgy szokott, hogy épp kivárja,
míg végigfut a kanóc fürge lángja:
nem érti az őskori robbanást!

Vagy néma út leszek, tűrő kifejlés,
ezer zökkenőre lágy visszacsengés,
zárt elégtétel, benső jutalom.

S bár a léptem most percről percre moccan,
akkorra a pályák kidolgozottan
nyúlnak mögém: mindenem megkapom.

BODNÁR LÁSZLÓ

Az este teste

Este testén elmerengve
Lebegnek a végtelenbe.
Éjnek álmát őrzi rejtve,
Mindenségnek égnyi kékje.

Benne sejlik a Hold fénye,
Csillagoknak minden éke.
Ráterülván a szívemre,
Lesz az álom könnyű leple.

Fejem hajtom tenyerébe,
Andalító gyöngédsége.
Felrepít szép földi mennybe,
Hogy a lelkem ott szeresse.

Anyámként hű, áldott szíve,
Gyermekségem óvta, védte.
Szerelemnek vágysötéte
Így lett hazám, mindörökre.

2000. december 26.

Éjféli bús szonett

Ajtók mögött a csend beszél,
Sápadt szobámban szűz homály.
Fehér falak, halotti táj,
Tél homlokán hó-verejték.

Elszáll a szó, a víg kedély,
Az óra lassan körbejár.
Múltam feszít, sajogva fáj,
Vendég csak már a szenvedély.

Pillám csukott ha jő az éj,
Merengek álmok jóslatán,
Mindenség messzi távolán.

Szememre hajnalt hív a fény,
Réved a holdnak bársonyán,
Szívemben tengő bús magány.

2001. november 4.

Memoár szonett

Hiába telt el annyi év,
Örök emléked bennem él.
Szegény szívemben vágy ha kél,
Nem tud feledni semmiképp.

Ezernyi baljós, szörnyű érv,
Lelkem kísérti, hogyha fél.
Fülemben hangod ott zenél,
Felsejlő arcod tündekép.

Nem tudja más csak az ki ért,
E dalban lantom mit mesél,
Könnyem ha issza kósza szél.

Tán kérdeném, hogy mondd miért,
Elszállt az álom, vágykedély,
De ajkad néma s nem felel.

2003. december 21.

Csavargás Duna-Tisza között

Pipacsok terítettek érő búzának
Vörös szőnyeget,
Az árvalányhaj belesápadt,
Az eső meg eleredt.

A rózsapírú vadrózsában
Már lobogott az őszi csipke,
A nyárelőben már ott illatozott
A betakarítandó kéve.

De nem tudhatod, a holnap jég
Hol arat halált a kalászon,
Milyen forgószelet söpör majd végig
Pusztítón és szárazon.

Május, mennyit ígérsz!
Kincses minden ligeted,
Boszorkányos gyorsasággal
Orbán-napon holnap elveszed?

Május, illatos ajándékokért
Régidők óta nem mondunk köszönetet,
Nem hozunk pogány áldozatot,
Fát sem állítunk neked.

Ritkán barangolunk rétjeiden,
Mert már rétek sincsenek,
Pedig ez áldott föld alá helyezted
Minden kibújó kincsedet.

Ma térdig gázoltunk gazdag füben,
És felfedeztünk tűnt virágokat,
Izmos lovak játszadoztak, s a
Pásztor kutya előttünk szaladt.

Minden itt van ezen a földön
Duna-Tisza között kicsi éden
Ősszel megnézlek újra,
Dús tavaszodból mennyi vész el.

Egyetlen arcom

Egyetlen arcom van,
Az árnyalataiddal,
Melyet rám vetítesz
Megtörve árkait,
Fényt csíkozol barázdáira,
Vagy árnyakat fektetsz szememre,
Mielőtt átadod neki a hajnalt.

Egyetlen arcom van,
Fogoly!
Rabul ejti a Nap
S homlokomon trónol,
Majd szememben ketté hasad,
Míg le nem hunyom,
Amikor borzongásod fodrozom.

Egyetlen arcom van,
Ezen fényezem tükrödet
A Holddal felkelek,
S mögé rejtem életemet!

Nem létezők

Egy ajtó, egy fal, egy világ
Választ el Tőled,
S Mindentől!
Kopogtatok, lebontok,
S a világ tetejére írom
A neved!

Egy ajtó, egy fal, egy világ
Csak én hiszem, hogy
Elválasztanak,
A valóságban láthatatlanok,
Nem létezők az ajtók, a világ
A falak!

Maradjunk csillag-közelben

Leírt sorok szálfái között
sorvégi rímek a puha moha,
Örökzöld szavak temető kövét
Belepi, de nem tünteti el végleg soha.

Írj! S kiálts az égboltért,
Mit nem ismer millió városi gyerek,
Mű-fények, neonok vakítják el,
Csillag-közelét nem érzik mások
csak sivatagban a tuaregek!

Hajolj közelebb a földhöz,
simítsák az égiek fejed,
ahol születted, ahol
tudni fogod majd hol van feladatod,
hol a helyed.

BOÓR JÁNOS

Falusi idill

Nem vagyok én rossz ember,
Van dolgom, mint a tenger.
Szeretem a virágot,
Meg a cudar világot.

Szívem, lelkem becsület,
Nem lopom el a hegyet.
Kitárom az ablakom,
Úgy várom a galambom.

Ha a holdfény bevirít,
Babám már ágyba is int.
Becsukjuk az ablakot,
Vidámkodunk jó nagyot.

Dunna alatt meleg van,
A babám is velem van.
Bámuljuk a csillagot,
S feledjük a tegnapot.

Dunaújváros, 2000. 09. 28.

Népdal

Rémrímekkel riogatom a rigót,
rikkantással hívogatom a csikót.
Csikóm hátán félrecsúszik a nyereg,
karjaim közt barna kislány enyeleg.

Barna kislány szép szemedbe süt a nap,
árnyaiban meg- megláthatom én magam.
Csókjaidtól megvadul a paripám,
enyém lesz az ősszel, Katikám.

Dunaújváros, 2004. 03. 01.

Szakítás

Szenyessé mostad a lelkem,
tiltakozni nem volt merszem.
Áhítozva bűnre vágytál,
a testemre rátaláltál.

Vállaltam a múltó idót,
ami közben lassan ránk nőtt.
Hogy bennem vagy másban égsz el,
nem lesz fontos majd idővel.

Jégcsapokon lóg a múltunk,
sorsunk az, hogy hóba hulljunk.
Szabad vagy, s én is az vagyok!
A nap ma már megint ragyog.

Dunaújváros, 1997. 05. 07.

Dolgaimhoz ragaszkodom

Dolgaimhoz ragaszkodom,
itt van kéznél a kalapom.
Karimája nagy és kerek,
anyagát tekintve nemez.

Van még egy másik is, nem ez,
melynek anyaga nem nemez.
A karimája is kicsi,
ám de magát nagynak hiszi.

Az idő már hozzám konok,
feszülnek, de ellazulok.
Ha a bokádat megütöd,
ha a lelkedet lehűtöd,

mindig legyen kéznél kalap,
melynek a pereme jó nagy:
eltakar pírt, tekintetet,
s vele integetni lehet.

Több élet kell? Úgy akarod?
Lendítsd meg újra a karod!
Amire vágysz, azt megkapod.
Emeld égbe a kalapod!

Dunaújváros, 2008. 05. 30.

CZÉGÉNY NAGY ERZSÉBET / PENDZSI

A régi ház

Szű-járta ajtó nyekken,
s megadja magát.
A szobában eltűnt idők emléke.
Vállamra ül a csönd,
némán peregnék a szavak.
A sarokban egy pók
bontja fonálát vissza a múltba.
Mállik a falról a gyermekkor.
Hallom: anyám hív raportra.
A padló réseiben megbújt egy kacagás.
Az ablakon becsurgó fény
varázsképeket vetít a falra.
A jelen a múltat falja.
A fény- szötte hálón át, itt-ott
csupasz téglák néznek velem
farkasszemet.
Múltidézők.
Festetlenek.

Anyám

Mindig úgy nézel rám, mint a legszebbre.
Szemed megrepedt tükör. Hosszú évek
égették bőrödbe a nincstelenséget, a
ma is gyötör, s minden este imádkozol.
Elmosom ebéd után a tányérodát, te még
ülsz egy kicsit, bennem gyönyörködsz,
eszedbe jutnak ifjú éveid, azt mondod
olyan vagyok, mint te. Hallgatunk a megrekedt
homályban, csendélet szunyókál az asztalon.
Mielőtt elmegyek, elrakom tenyerembe múltadat

Esteli szösszenet

Mélán bűgó harangok
zenéje úszik tova;
– angyali érintés –
Mormoló ígét terít a szél
lombokra, súlyuk alatt
vágyak roppannak.
Vérben tocsogó alkony
csorog végig a spalettámon,
megtörve szűziségét.
Háztetőkön guggol a ma
éjfél várva, hogy
belefúljon a holnapba.
Nyúlnak a kémények;
Bennrekedt reményeket
próbálnak kiköhögni.
Szakadt kabát fekszik egy padon;
– foszladozó évekbe szótt nyugalom –
karja maga alá nyűve
öleli a nincstelenséget.
Lassan tűnnek el a színek.
Karmazsinok, bíborok, olívak.
Engem is magukkal visznek.
Sorra hágja a csillagokat
az égi csósz, fekete leplet
húz az égboltra.
Kerek képén kaján vigyor ül;
– most ő az úr –
Bizarrul a hajamba túr,
s elindul éjjeli útjára.

Hideg ragyogás

Az égi sarló hidegen ragyog. Reménytelen
nappalok úznak nincstelenségbe sorsokat,
megtépázva mindent, ami szép, porrá zúzva
reményt. Nincs már asztalon kalács.
Morzsára éhes szájak tátognak, mint partra
vetett halak. Apa kiállt fia után, de idegen
földben ragadt lába húzza valami mélység felé,
zsebében csörgő garas, miközben másnak
dagadt zsebtől nehézkes lépése, éjjelente
riadva ébred, mert féltett kincseit őrzi.
A temetőben egyre szaporodnak a sírok.
A hideg sarló dölyfösen, vigyorogva
bekebelez minden áldott csillagot.
Lassan hullik le a fekete lepel.
Merre van Isten?

– dimenziók –

Zárkattant-magány telepszik vállamra,
fogolyként tart idő és tér, elveszetteként
kóborgok szobám Te-illatában,
markomban szorítva féltve-őrzött perceinket.
Tudom, szemünk egyfelé néz, mégis oly nehéz
elfogadni mindent, mi nélküled létezik.
Kint ugyan úgy dalolnak a madarak, s
a szőnyeg is úgy simul talpam alá, mint
amikor még itt voltál, csak a dimenzió más.
Meghalt a ragyogás.
De ha megjössz, egymásba nyílunk, mint
két árva kapu.

Pogány imádság

Tudom groteszk, hogy kételyeimmel
éppen hozzád fordulok Istenem,
de nem tudok mit kezdeni neveddel,
s hinnem, tagadnom egyként szégyenem,
hogy nem tudlak sehogy sem elképzelni,
hogy értelmen túli számomra a semmi,
hogy sehogy sem jut el a fantáziám,
oda hol vagy, ha vagy egyáltalán,
s nem fizikai törvények összessége,
csak Isten nevet ragasztunk fölébe.
Vagy csak e csökevény földi értelemmel
nem fogja fel rendelt helyét az ember,
ahogy egy atom nem láthatja át,
az atomokból szőtt világ pátoszát ?
Túl hatalmas vagy hozzánk égi lény,
de hol vagyok akkor melletted én ?
Hogy tudsz figyelni az én sóhajomra,
mire megyek veled, ha nincs lebontva
egyes lélekre mindenhatóságod,
ha csak bolygónyi összességét látod,
s az embert csak mint fajtát vigyázod ?
Könnyű volt rég, míg gyermekhittel hittem,
földrőlünk van és mindent lát az Isten,
de felnőttem, s hiába, belátom,
Jézuskás hittel szebb volt a karácsony,
de vissza nem térhet már többé soha,
a vesztett éden, a mesék kora.

Hinni nem tudlak, tagadni nem merlek,
eltaszítlak és rémülten kereslek,
mert e borzongató jeges mindenségben
egyedül vagyok s félek a sötétben.
Futnék hozzád, de nem mozdul a lábom,
te nem létező, halld meg imádságom.

Egy Árpád-kori falu, Nevegy

A Gazdagréten, hol lakom,
ha kinézek az ablakon,
láthatok két kis oszlopot,
mit az utókor állított.

Mert e panelházak helyén régen
Árpádnak népe járt serényen,
s a lankás domboldalakon
lovak legeltek szabadon,
gyerekek éltek boldogan
egy Nevegy nevű faluban.

Elődeim, mondhatnám fennen,
de ősmagyar vér van-e bennem?
Hisz német, zsidó, szláv keverék,
mit génjeimben hordanék.
Valami mégis közös bennünk,
hogy megmaradt az anyanyelvünk.
És szinte mintha hallanám
valamikori ősanyám,
hisz a bölcső fölé hajolva
a dalt ő is magyarul mondta,
és ez a dallam, ez a szó
évezredekken át ható,
e féltve őrzött drága kincs,
ez köt úgy össze, mint bilincs.

S nagyon szeretném, hogyha majd,
legyőzve minden földi bajt,
ezer év múlva unokám
e nyelven emlékezne rám.

Az öreg kéz

Öregedő kéz, ráncos és eres,
tétován keres egy fiatal kezet,
s az félrelöki, nem durván, csupán
mert oda sem figyelt egyáltalán.
S az öreg kéz visszahúzódik lassan,
egy élet kínja van e mozdulatban.
Kicsit reszket még, szégyenlős, zavart,
pedig nem kérni, csak adni akart.

Leltár

Mi volt enyém? A budai hegyek,
Zugliget, a János-hegy, a Normafa,
s enyém volt az erdők nyári csendje,
s enyém volt minden havas éjszaka.

és enyém volt a hajnali rigódal,
kertünkön túl őzek lábnyoma,
s a Tündérsziklát, hol merengve ültem,
nem veheti el senki már soha,

s enyémekek voltak mind-mind a vizek,
öreg szerelmem a drága Duna,
hogy udvarolt csendesen, szelíden,
ha rábízta magam hullámaira.

Mi volt enyém még? a legdrágább mi volt?
a versek, melyeket betéve tudtam,
a nagy elődök gyémánt sorai,
látjátok ugye, nagyon gazdag voltam.

DEDIK JÁNOS

Emlékezetes karácsony

A hópelyhek sétálva, méltóságteljesen ereszkedtek le az utcákra, a házak tetejére. Mintha tudták volna, hogy a Szentkarácsony ünnepéhez ez illik, nem pedig a szeles, viharos hófúvás. A kedves nagy hópelyhek azt is tudják, hogy nélkülük nem igazi a szeretet ünnepe.

Nagyapám megérezte előre, hogy karácsony napjára fehérbe öltözik a táj. Az ő jóslatai általában beváltak.

A családuk boldogan készült az esti ünnepi vacsorára. Ilyen nagy ünnepeken nagyanyám vezérlete alatt készültek a finom falatok. Úgy gazdálkodott, hogy ha egész évben nélkülöztünk is, de a karácsonyesti asztalról nem hiányozhat semmi. Ilyen alkalommal a közvetlen rokonaink is nálunk ünnepeltek, és osztozkodtak az ajándékozás örömeiben. Én mint kisgyerek különösen vártam a karácsonyt. Annak örültem a legjobban, ha minél több rokon, családtag jött hozzánk. Már napokkal előtte nagy izgalomban voltam, vajon mit hoz nekem a Jézuska? Délelőtt szaloncukrot kötöztünk nagyapámmal.

– Ezt a Jézuska elviszi, míg mi vacsorázunk, (magyarázta nagyapám) és karácsonyfával, ajándékokkal együtt vacsora végére visszahozza.

Engem nagyon izgatott a dolog, sehogy sem tudtam elképzelni, hogy a Jézuska ezt hogyan csinálja? Úgy szerettem volna meglesni, de ez soha nem sikerült, mert vacsora előtt mindig nagyapával kellett mennem sétálni. Mondván, hogy végig tudjam enni a vacsorát. Persze ebben soha nem volt hiba. Így is, úgy is mindig megettem, amit eléem tettek! –igen jó étvágyú gyerekeknek számítottam.

Most is kíváncsi voltam, hogy a Jézuska, hogy hozza ide a fenyőfát feldíszítve, és egyáltalán milyen lehet a Jézuska? .. Neki is támadtam nagyapámnak, kijelentettem, hogy nincs is Jézuska, nem hiszem amíg nem látom! Erre nagyapám mérges lett és közölte velem, hogy nem is fogok tőle semmit kapni, ha kételkedem benne.

– Nem is kell –, mondtam dacosan.

A rántott halból jól belakmároztam. Utána jött a töltött káposzta. Ebből is bőven ettem. Közben árkus szemmel figyeltem a szoba ajtaját!

Mikor már a bejgli evésen is túl volt a család, anyám odafordult hozzám: – Jancsikám, most felállunk az asztaltól és mindnyájan bemegyünk a szobába. Azt hiszem ott lesz a Jézuska, nagyon kérlek ha kérdezne valamit, akkor szépen válaszolj ál neki. Nem szeretném, ha szégyenkeznem kellene miattad.

– Na végre –, szaladt ki a számon, anyám azonnal le is szidott érte.

Egy kis csengő hangja ütötte meg a fületem, szívemet a torkomba éreztem, anyám megfogta a kezemet és a szobába vezetett.

– Ez nem lehet igazi Kellemes meleg szobában, mennyezetig érő karácsonyfán apró gyertyák égtek. A szerényen feldíszített karácsonyfán almák, diók, sőt egy-egy narancs is lógott. A fától jobbra, a sarokban egy fehér lepedő mögött a Jézuska állt. Megálltunk előtte, aztán megszólalt egy hang.

– Jánoska, úgy hallottam, hogy jó kisfiú voltál! Igaz ez?

– Igen! – dadogtam a meglepetéstől és a félelemtől egyaránt.

– A leveledet megkaptam és a kérésedet teljesítettem, bár azt is tudom, hogy tanulni nem nagyon szeretsz. De ha megígéred, hogy többet fogsz törődni a tanulással, és még szófogadóbb leszel, akkor itt hagyom neked az ajándékokat a karácsonyfa alatt.

– I, i, – ígérem!

– Jó! Akkor most menj oda a fa alá és vedd el az ajándékaidat! Anyám még mindig fogta a kezemet, odavezetett a karácsonyfához, és a kezembe adott egy csomagot.

– Ez a tied bontsd ki!

Nagy izgalommal téptem szét a szép csomagoló papírt, aztán megláttam benne a csillogóan fénylő korcsolyát. Nem tudtam szóhoz jutni a gyönyörűségtől és a boldogságtól.

Anyám javasolta, hogy menjünk ki a konyhába, ott világosabb van és próbáljam fel, jó-e a lábamra. Örömmel fogadtam szót, és ahogy a konyhaajtó felé mentem, még egyszer a Jézuskára néztem, azt vettem észre, hogy a Jézuska egy kis párnán áll, harisnya nélkül, és a lábujjain a körmök ki vannak festve. Jé, a Jézuska festi a körmeit gondoltam, akkor még semmit sem sejtve.

A korcsolya a lábamra illet, pont jó volt. Mindenki örült az ajándékoknak, az egész család boldog volt. Én a korcsolyával a lábamon idétlenkedtem ide-oda. Aztán egy kis idő múlva visszamentem a szobába azzal a tudattal, hogy a korcsolyámat megmutatom a Jézuskának, hogy pont ilyenről álmodtam. De a Jézuska már nem volt a szobában. Keresztanyámat láttam meg, éppen egy csomagot bontogatott a fa alatt.

– Jé, te keresztmama mikor jöttél meg?

– Most nem régen, volt rá a kurta válasz.

Valami motoszkálni kezdett a fejemben –, érdekes, ha most jött,

– Jé, máris levette volna a harisnyáit? – a körmei is ki vannak festve!...

Ünnepek után az első tanítási napon, karácsonyi élményeket mesélgetve elmondtam én is a Jézuskám történetét. Társaim nagyot nevettek! – és csak annyit mondtak a Jézuska körme nincs is kifestve te kelekótya...

DEMETER SÁNDOR

– Össze kéne szedni minden napot – (gondolat Váci Mihályról)

Mikor a délután már alkonyaiba borult
s ahogy az ágyamon feküdtem tétován,
a minden és a semmi partszegélyén –
a lámpafény is sárgán, az ég alá gyúlt
bölcс álmokat ígervén.

Összeszedek ma mindent,
mit más könnyelműen eldobott,
számtalan emberi érzést:
álmot, tervet, gondolatot.

Össze kéne szedni minden napot,
mit „valaki” a sárba taposott,
öreg akácok gallyait –
álmodott jövőt, szebb holnapot.

Csomóra gyűjteni mindent,
de lám, most magam vagyok,
s gyűjtök zsákomba én mindent,
mégis magamban maradok!

Nyújtsátok hát kezetek,
hogy mindőtök kezébe tegyek
egy-egy kincset érő mondatot:
kicsik, gyöngék és ti „nagyok”!

Tartsátok a fény felé, mit nektek adok,
nézzétek, az élet tüze mindben lobog!
Szítsátok e lángot, amíg lehet,
ettől lesz szívetek élő, tiszta s meleg!
Mert van jelene és lesz jövője a költő szavának!

Egy lány zefír dallam

Fejünk összesimul, mosolyogva,
együtt szunnyadozunk, oly boldogan,
lelkünkön átleng a zefír dallama.

Ma nem csak egy ábránd játszik velem,
igaz szívet e földön megtaláltam,
megjelent egy angyallelkű asszony,
kit Isten küldött el nekem.

Szép szava csendül, zeng ma felém,
csodás ez az érzés, édes e kéj,
mikor szívünk remegése rebben.

Egy napon feltűntél előttem,
isteni reménység ez valóban,
ma hadd simuljon rád lány karom,
tegyem vállaid havára kezem.

Szavad tisztán kipergett méze,
szerelmet sugó ajkad édessége,
alakod fekvő gyönyörűsége,
arcod bársonya mosolyog rám.

Csendes utakon

Csendes utakon haladva
halkan szól az ősz visszhangja,
fa levelét dér cibálja
lassan hull a sok fa lombja.

Csendes utakon haladva
egy pillanatnyi mámor, élmény,
nem jön soha vissza, ha elmegy,
mert közelít az ősz hullám árja.

Csendes utakon haladva
halkan egy év eliramlott,
a fáknak épp csak moccan ága
s gyűl itt-ott parányi fényfolt.

Csendes utakon haladva
mily nyugalmas az erdőben,
feldereng a múlt elmémbe
e néma táj „rég” visszhangja.

Csendes utakon haladva
a hold se néz ma fényesen,
mert hűvös ősz leng a térben,
már lehullott a fáknak lombja

Csendes utakon haladva
árvák a fák a ködben,
új varázsát lopja a csendben,
így siet az ősz csodája.

A szerelmet

Ha elindulsz
velem, a szerelemben,
a szerelmet
csak meg ne fürdesd,
halálos örvényben.

Szebben

Úgy hiszem – eső szépsége,
sikoltozó táj vadszőlője,
gallyat óvó lepke! –

Szebben, szerelemben,
csak szerelemben
lehet élni szebben.

Lehetnél szabadabb

Lehetnél szabadabb
Hogy szabadságot adj
A szerelemnek mihamarabb

Nekem a szerelmed
Ha nappalt, már ad
Adjon éjt is mihamarabb

Lehetnél szabadabb
Hogy szabadságot adj
A szerelemnek mihamarabb.

Esőként elhulldogáltam

Vadgesztenye lengő formáján,
megéledő színek zsongásán
úgy tűnt, tovább, nyár van,
hisz időz lelkem betakarásában.
Mindebből ma semmit nem láttam
torokszorító ígérek mellett álltam.
Roppantó betegség homályában,
a nyár égető forróságában én fáztam.
Feledékeny, sövényes-zsibongásban
kellően magamra nem vigyáztam,
esőként elhulldogáltam.

Kenderkötelekkel
kötözgetett nyár,
velem ne siess, ne szállj
azonnal a végtelenbe már –,
Feledékeny, sövényes-zsibongásban
kellően magamra nem vigyáztam,
esőként elhulldogáltam.
Most előbb formálj meg halálomra,
igazán a legutolsó alkalomra,
az átváltozásban, hogy addigra
szebb legyen szívem formája.

Kenderkötelekkel
kötözgetett nyár –,
feledékeny, sövényes-zsibongásban
kellően magamra nem vigyáztam,
esőként elhulldogáltam.

Tudod-e, hogy a titok virágzik?

Tudod-e,
hogy a titok virágzik?
Messzire,
mint valamennyi
almavirág mind.
Mint
nevedet kiejtett
elszökő pillanat mind.

Bújócskázó
almavirág-titok,
szél-kötözött titok
arcodon a nyár is,
ilyen a holdról
letörött esti fényág is
köréd, le földre zuhanásig,
nappali fénybe zuhanásig.

Gyöngy-idődben
ha nem is látszik,
tudod-e,
hogy arcodon?
Azon égi mosoly:
a titok lelkedben virágzik.
Add át nekem mind,
amíg arcodon látszik.

Gyermekkori álmom

Apró gyermekként, sóvárgó vággyal,
porondra álmodtam magam,
és táncoltam, daloltam, bohóc-ruhában,
s loptam a szívekbe égő kacajt.
Kedvenc kis dallamom csacsogtam
akkor, ha bánatot láttam sok,
szomorú arcon...,
hogy: „Vándorcirkuszban szeretnék lenni,
hóban, esőben a cirkusszal menni...”
Elvinni jókedvet, oda, hol
sok a gond,
könnyekig hatódni, gyermeki
kacajon.
Felnőttként, még ma is, őszinte vágyam,
lehessek bohóc, s a porondra álljak,
kellékek nélkül is bohóc legyek,
– megtennék mindent, csak nevéssenek!
Nem, az álomból nem lett valóság,
másfelé sodort az élet,
oly ritkán dúdolom a régi nótát, s
oly ritka, hogy neveltetek.
Mily furcsa szeszélye az emberi sorsnak,
– cirkuszban fel nem léptetett –
állhattam mégis porondra, mert
„cirkusz” lett az életem...!

Az élet valódi színpada magához láncolt,
– festetlen bohócként jártam a táncot –
keserű könnyeim gyöngyként peregetek,
s az emberek ezen nevettek...
Nem kellett krumpliorr, kóchaj, ormótlan
nagy cipő,
ha sírni látják a bohócot,
a közönség jókedve nő;
az élet kegyetlen színpadán
mindenki egyenlő!

Miért is írok...?

Talán, hogy:
átfogjam az átfoghatatlant,
megmérjem a megmérhetetlent,
s általuk megértsem
a megérthetetlent.
Jön ezer gondolat, a toll
kézen ragad.
Gyűlnek a sorok,
valamit mondok,
gondolkodom, néha rím se kell,
érezem a ritmust, a lelkem
énekel.
Valamit láttam, ami éppen
megfogott,
valaki szólt, aki eddig
hallgatott,
...ihletet talán ő adott...?

Intelem

Ne tárd fel soha rejtekét szívednek,
érzelmed őrizd szoros bilincs alatt,
lelkednek titkos, sötét fátyolát
sohase lebbentse gyöngé pillanat.

Ha bánatsúly nehezül érzékeny lelkedre,
arcodon ne tükröződjön – soha! Mert
nincs megalázóbb a hamis részvétnél,
s nincs bántóbb, mint az ostoba tömeg
álnok, megvető és gúnyos mosolya.

Titok és rejtély légy a világ szemében,
szállj szabadon – e pusztuló föld felett.
Magányodba törjön csak panaszod sóhaja,
s takarja éj homálya hulló könnyedet...

Közlekedési fennakadás, avagy utalások a világról

Háborgás

Esik, zuhog. A busz éppen a Duna felett állt meg. Koccanás volt a hídfőnél, így csak araszol a sor. Persze az emberek zúgolódtak, szentségeltek. Milyen semmik vagyunk. Alul egy mocskos folyó, aztán a híd szerkezete, majd a busz. Mégis az emberek háborognak. (Az eső verte a híd korlátját, a buszból úgy tűnt, mintha a fém olvadna cseppekké. Lassan belecsöppög a vízbe, majd összeáll valami látszólag alakatlan tömbbé, pedig olyan nincs, hogy alakatlan, csak nem értjük, nem értjük az üzenetet.)

Üzenet

A hídon egy ember sétált lassan, méltósággal. A buszból úgy tűnt, hogy egy csepp eső sincs rajta. Hosszú köpenye a földet súrolva jobbra-balra hajló ösvényt húzott utána.

Ösvény

Fiatal nő kapaszkodik az ajtóhoz legközelebb. Nyakában vékony láncon, egyszerű kereszt. (A kereszték egyszerűek. Hordani nehéz őket.) A sofőr a visszapillantó tükörből nézi a nőt. Előveszi, majd visszacsomagolja a még reggel elkészített sajtos szendvicsét. Végül csak kávé ivott egy fémtermoszból. Ő is látta a furcsa embert, de ő már nagyon sok furcsa embert látott. Néha már unta őket. Erre az emberre is csak úgy nézett, mint apró részére a világnak. Ezért volt annyira befogadó.

Hit

Apró gyermek szökdécselt a köpeny ösvényét követve. Szőke göndör haja napként lobogott utána, léptei nyomán egybeforrt a járda minden töredezése, pedig abból már konok növények bújtak elő. A hídfőnél egy ilyen repedésből olajfa nőtt ki, amely fölé templomot építettek az emberek. Az olajfa idővel kiszáradt. A sofőr cigarettát vett elő, meg egy doboz gyufát. Volt még egy szál. Valamennyire elhúzta az ablakot, és rágyújtott.

Nap

Az egyetemista kinézetű lánynak fogszabályozója van. Belemélyed a könyve, amit az ölében tart. Kép nem volt a könyvben. A könyv arról szólt, hogy egy él egy ember valahol, meg egy másik valahol, és amíg az Aholt meg nem álmodják, sohasem találkoznak. Egymás mellett laknak. Felismertem a borítót.

Küldetés

Majdnem a hegy tetején áll egy polgári villa. Közvetlen a tető alatt, csipkeszerűen körbeveszi egy fafaragás. Azt a faragást a múlt század első harmadában készítette egy hegyvidékről származó ember. Ez az ember tíz év múlva megírja az életét. A kötet húsz kiadást ért meg a mai napig. A ház majdnem száz éves.

Levegő

Ma az év .....-ik napja van. (Ide kéretik kiszámolni, és beírni az aktuális számot!) Ma az úton egy sötétkék autó elhaladt egy fehér mellett. Ma egy kislány sírt, mert nem akarta megenni a főzeléket. Ma egy labda átrepült a kerítésen. Ma egy barna lányt megcsókolt egy fiú. Ma egy asszony kenyeret, tejet, felvágottat vett a lakásához legközelebbi boltban. Ma egy apa lett, ma egy meghalt, ma egy vétkezett, ma egy felsírt. Ma milyen nap is van?

Teljesség

Az eső verte a busz tetejét, egy kisgyermek rugdosta kalimpáló lábával az előtte levő ülést, ideges nő kocogtatta spirálmintás gyűrűjével az ablaküveget, a sofőr fújta a füstöt, férfi lapozta az újságot, sláger töredék ismétlődött az elaludt éjszakai biztonsági őr zakójának belső zsebéből, ahol mobiltelefonját tartotta.

Zene

Valaki ablakot nyitott. Többen, akik nem merték, most hálával néznek rá. Milyen kevés kell.

Német rendszámú busz gurul mellénk. Vörös hajú, szemüveges nő bámul ránk, fonnyadt csuklóján olcsó karkötő gyöngyökből. Kezében dobozos üdítő. Diétás.

Egészség

Hésziodosz egy aszkrai pásztor volt, aztán írni kezdett. Manapság Homérosszal vetekszik hírnév dolgában. Szinte kopasz fiatal férfi. Pólóján a felirat „I am the king!”. Olcsó koronázási jelvény, önjelölt uralkodóknak.

Rangok

Az összes ember örült egyedül. Elővett egy köteg fényképet, és egyenként elmagyarázva, hogy ki látható azokon, és milyen alkalomból, körbeadogatta őket. A keresztet viselő nő könnyezni kezdett, az egyetemista lány kivette a biztonsági őrzéséből a mobilt, és felhívott egy számot, a kopasz fiatal férfi tejszínhabot vett elő egy addig észre nem vett fekete hátizsákból, és az ablaküvegre felírta,,Tanuljatok meg élni!”

Történelem

A hídon a köpenyes ember visszanézett. Amikor meglátta a göndör hajú kisfiút - akinek napként lobogott a haja-, kezével odaintette magához, majd ledobta magáról a köpenyt a földre, szépen kisimíttgatta. A kisfiú, mintha mindig is így történt volna, ráállt a köpenyre. Az ember akkor tekintetével felemelte a köpenyt. Először csak úgy vállmagasságba, majd a feje fölé, aztán még magasabbra, egészen a híd pillérének a tetejéig. Ott egy kicsit megállt, hogy levegye a pillér tetejéről az összes ember hiányzó fényképét a városról. A fényképen jól ki lehetett venni a házakat, a templomokat, a fákat. Még a folyó is rajta volt, meg a hidak, ahogy gépkocsikkal, buszokkal zsúfolva álltak belemerevedve egy esős nap mozdulatlanságába.

Három

A sofőr egy utolsót szívott a cigarettából, kiengedte a féket, és lassan elindult. A hídfő utáni kanyarban állt a két összetört autó. Egy kék, és egy fehér. Egy összes ember állt köpenyszerű kabáttal a vállán a kocs oldalának támaszkodva, szemben vele göndör hajú kisfiú. Haja lobogott az előmerészkedő nap fényében.

Úton.

(2006)

FETYKÓ JUDIT

A láthatatlan kor

Egyenletesen kattognak a vonat kerekerei. Az öregember néha meghúzza a demizsont, komótosan falatozgatja a szalonnát. Megtörli a szája szélét, igazít bajuszán.

Szemben vele egy nő ül, sietve jegyzetel, a vonat rázásában különösen ügyel az írásra.

Az öregasszony elveszi a maradékot az urától, elcsomagolja.

– Hová utazik magácska? – kérdezi a bácsi a nőt, aki közben becsukta a jegyzetfüzetét.

– N-be. – válaszol a nő.

– Látom sokat írt. Nem lehet abbahagyni?

– Nem lehet. Ezt néha nem lehet abbahagyni – mosolyodik el a nő.

– Az a sok írás! Az onokám is mindég ír. Tanul.

– Mit tanul?

– Mérnök lesz. Gépészetre jár.

– A másik autószerelő – teszi hozzá az asszony.

– Mindegy az, csak becsülettel tegye – mondja a nő.

– Kegyed milyen vallású? – érdeklődik tovább az öreg.

A nő megmondja. Az öreg is rögtön mondja a magáét.

– Az onokám ipart váltott. Most már lehet. Megengedik ezek ... – a nő szemében értetlenség.

Néhány másodpercnyi hallgatás után az öreg folytatja:

– Hát tudja. Ezek.

– Kicsodák? – kérdi a nő, megsejtve, hogy az öreg mindjárt zsidózni, vagy politizálni fog.

– Hát azok. Magácska fiatal, ezt nem tudhatja.

– Fiatal bizony – mondja az elnyűtt öregasszony, aki azt gondolja a nő a saját évein tűnődik.

Az utazó nézi a két embert, akik matuzsálemi korúnak látszanak, sokkal öregebbnek, mint ahány évesek.

– Magácska még nagyon fiatal – ismétli meg saját fiatal éveinek múltát bánva az öregasszony.

– Én? – nevet a nő. – Ugyan kérem! – jegyzetei fölé hajol, ismét ír. Arca komoly, belül mosolyog.

– Az öregasszony hetven éves – gondolja. – Még kislánykorban sincs. Ugyan, mi az a hetven év? Amikor még csak hetven voltam... – elkezd számolgatni az időt, a korokat, ahol eddig élt.

– Még csak hetven. Milyen öreg! – pislant rá az öregasszonyra. – Ilyenek. Sosem tanulják meg az egyensúlyt.

Eltűnődik, aztán jegyzeteiben az írás folytonosságát megszakítva rajzolgatni kezdi a feledésbe merült görög motívumot, amely azt a kupát díszítette, miből az apja itta Dionüssos ünnepén az édes, mámorító bort.

Villanások

Kékesfehér fény villant fel a keleti égbolton, megtörve az éjszaka sötétjének egységét, a felvillanások periodikusan ismétlődtek. A gyerek nyugtalanul aludt, lerúgta magáról a takarót, a paplan könnyű suhanással csúszott le az ágyról. A kékesfehér villanás bevilágította a szobát. Az apa egyenletesen horkolt, az anya a kispárnába fúrta az orrát, alig hallatszott a lélegzése.

Ismét egy villanás. A gyerek kinyitotta a szemét. A szoba sötét lett. A gyerek éber volt, a sötét ellenére nem érzett félelmet. Várakozásérzés töltötte el. Csend. A kutyák aludtak, a tücskök egyenletesen ciripeltek a meleg nyári éjszakában, a patak felől a békák hangos éneke hallatszott.

Villanás. A gyerek felült az ágyban, hallgatta alvó szülei hangjait. Lassan lemászott a padlóra, a papucsát kereste. Alig tudta kinyitni a nehéz faajtót, a záron felül hatalmas akasztó biztosította belülről a zárat. Az udvaron a kutya vinnyogásszerű hangot hallatott, az ajtó elé feküdt, nézte az eget.

Sötét az udvar, vízszagot hoz a patak felől a gyenge szellő, a kert fái végtelen erdőnek látszanak. A kutya rögtön a gyerek mellé áll, hozzádörzsöli az orrát, nyüszögő hangokat ad és gyakran felpislant az égre.

A keleti égbolton mozgásba lendülnek a csillagok. A térérzet megváltozik, a gyerek rémülettel vegyes kíváncsisággal néz. Az égen háromszögre, kiflire, bumerágra emlékeztető alakzatok rohannak, forognak, a csillagképek villámgyorsan közelednek.

A gyerek úgy érzi egyszerre áll az ajtó előtt és ugyanazon pillanatban, valamiben fenn utazik rohanva a végtelenbe, a valami belsejéből óriási ablakon át látja a csillagok sokaságát, a többi mozgó alakzatot. Ék alakban újabb és újabb repülő szerkezetek rohannak, a csillagkép síkjában elmozdul, takarásba kerül a három egymáshoz közeli csillag, vagy a tárgy mozdul el hirtelen, hihetetlen térváltással, ahonnan a gyerek a különös képeket szemléli.

A villanások közti idő növekszik, lassan, periodikusan nő.

Az asszony vizes ruhát tesz a gyerekre. A láz nem múlik. Az orvos szerint vírus fertőzése van. Gyakran felkiált.

– Mama! Rám esnek a csillagok!

A nő gondosan bezárja az ajtót, beakasztja a biztosító vasakat. Megnézi a gyereket, aztán ellenőrzi az ajtót. Vagy egy hete nyitva maradt éjszakára.

A láz csökken, az anya leveszi a vizes ruhát.

– Mama láttad a csillagokat?

– Persze. A Holdat is. Telihold van.

– A csillagokat láttad?

– Láttam. Mind a helyén van.

A láztól ilyen, gondolja az asszony, aztán ismét az ajtó felé pillant.

Átúsztam (Balaton-átúszás – 2013)

Július 20. szombat. Ez volt a 31. Balaton átúszás szervezett formában Révfülöp és Boglár között. Az immár bevett szokássá előlépő rendezvény az 1980-as évek elején kezdődött, közben előfordult egy-két év, amikor elmaradt (2005-ben biztos, hogy nem volt szervezett átúszás, abban az évben már komolyan készültem rá, hogy indulok, leutaztam előtte nővérem révfülöpi nyaralójába, előtte való nap a mólón tudtam meg, hogy a szeles idő miatt másnap csak a „senior” versenyzőknek tartanak zártkörű átúszást). Az elmaradás oka minden esetben az időjárás bizonytalansága. Csak száz százalékos szélmentes, csapadékmentes időben vállalkoznak megrendezésére, mert ha közbejön egy vihar, zápor, a résztvevők nagy része hanyatt-homlok rohan, és otthagyja a helyszínt. A sokmillióس beruházás odavész.

Mindezt persze csak úgy gondolom. Józan paraszti ésszel. A józan paraszti eszem motivál, sürget mindig, hogy el kell menni és újból megpróbálni. Mert ez egy kihívás, márpedig a kihívásokat el kell fogadni, főként, ha a meglévő józan ésszel teljesíthetőek, beláthatóak, divatos kifejezéssel, ha jól tudunk kijönni belőle.

A negyedik alkalom. Idén negyedszer vágtam neki az 5200 méternek, úszás előtt vagy közben van idő átfutni az előző átúszásokat. Mindannyiszor vonattal és egyedül kellett leutaznom a helyszínre. 2007-ben, amikor először próbálkoztam, előző este utaztam Révfülőpre, reménykedve abban, hogy a nővérem nyaralójában megalhatok valahogy. Klári nővérem ekkor már haldoklófélben volt Pesten, s a nyaralóban senki se volt, zárva minden, még a szomszédok se voltak ott. Na, mindez nem riasztott el, bemásztam a kerítésen – pontosabban a kaputetőn –, és a műanyag kempingasztalon aludtam a magammal hozott hálózsákban. A felspannolt állapot miatt 4-5 órát aludhattam maximum, reggel 8-kor lesétáltam a partra, jelentkeztem, átöltöztem, bekentem magam az izomvédő kenőccsel, és még 9 óra előtt bejutottam a vízbe.

A kijelölt pálya, a jobb oldalt felálló vitorlás hajók sora orientálja és fegyelmezi az embert. Idegesítő a dologban – ez mind a négyszer így volt –, hogy sokan vannak, mindenki a saját tempójában úszik, sokszor nem nézve előre, mert a feje a vízben van, és ráúszik egy másik emberre, aki vigyáz és előre néz. A gyerekek meg keresztbe úsznak el az ember előtt, csapkodnak, fröcskölnek, vagy csoportban mennek, tehát akadályoznak.

Az átúszó - még az is, aki tagadja - a kilométer kockákat figyeli, ezek műanyag óriás bóják, ötszáz- és ezerméterenként jelzik, hol tart az ember. Tudjuk mindannyian, hogy ez nem verseny, ám verseny mégis van: az idővel és magunkkal.

A bóják balra állnak a vízben, a vitorlások jobbra, ez utóbbi amúgy menekülési útvonal is, pihenni lehet az oldalába kapaszkodva, vagy vizet, szőlőcukrot kérni az energia pótlására. Az én gyomrom kétezer méternél jelezni szokott, enni kér. Már az első alkalommal is vittem uzsonnát a sapkám alatt, és kétezernél az egyik hajón ettem meg. Első alkalommal ez négyezer méterig tartott, akkor kiúsztam szőlőcukorért egy hajóhoz, és ezzel már kibírtam a túlpartig. Talajt érve kissé szédül az ember, bizonytalanul jár, sőt dülöngél is valamelyest, aztán megméri az idejét (karkötőn vonalkód), talán 3 óra 15 perc volt.

A második úszáskor 2009-ben már a reggeli vonattal mentem, így persze majdnem 11 órakor kerültem vízbe, de nem volt semmi gond, uzsonnaszünet, szőlőcukor, biztos partérés, eredmény sokkal jobb volt, talán 2 óra 50 perc. Ez jelentős javulás, aminek egyik oka, hogy 2008-ban két hónapot nyaraltam Kanadában, és minden nap nagy távokat úsztam az ottani csodás tavakban, összességében lehetett 4 ezer km, vagy jóval több is, ez becsült érték.

A partotérés után az úszók fogadása szinte minden évben egyforma. Pultok vannak kétoldalt, ahol teát, kávét, sós vagy édes sütit adnak, épp csak kóstolót, nem nagy adagot, és hozzá egy emblémás pólót, amit emlékebe kap mindenki, aki vállalkozott e nagy eseményre.

Mindössze annyi változás van, hogy az első három alkalommal sorba kellett állni a sütiért és a pólóért, negyedszer már karikacsapásként ment a dolog. Ahogy a csomag kiváltása, katonai sátorban való öltözködés, hajóhoz sétálás is. Visszavisznek mindenkit Révfülöpre, ez benne van az évenként emelkedő nevezési díjban (3500-5000 Ft). A hajó indulására 20-30 percet minden esetben kellett várni, 2009-ben azonban valami gubanc lehetett, mert hajó se volt, 500-an, de lehet, hogy 800-an is álltunk a kikötőben sorba, vártuk, hogy jöjjön egy akármilyen hajó. Ez kb. másfél órával hosszabbította meg a programot.

A harmadik átúszásom 2011-ben volt, a megszokott reggeli vonattal mentem, minden haladt rendben, nem volt izomlazító kenőcs, és a víz hidegebb volt, mint szokott, de ezt még ki lehetett bírni, azonban valahogy

a szél oldal irányból fújt, csapkodott, a karom elfáradt, végig a megtett és a hátralévő métereket számoltam, mikor lesz vége? Kiérve a boglári strandra, elsötétült előttem a világ, alig bírtam vonszolni magam, az eredményem a legrosszabb, 3 óra 20 perc lett. Minden tagom fájt, izomgyulladás léphetett fel. A hajóra érve lerokkadtam a lépcsőre, hogy ne essek össze, ülőhely már nem volt. Visszaérkezéskor aztán vettem egy minőségi (Magnum) jégkrémet, hogy elfelejtsem a szenvedéseimet.

Mindezektől félve indultam neki a negyedik úszásomnak idén, 2013-ban. Nem edzettem előtte, eddig mindig volt valamiféle úzás előkészület, párezer méter gyakorlás, most nem volt rá idő, lehetőség. Ennek ellenére, a kis uzsonnaszünettel, két szőlőcukor vételezéssel végigúsztam a távot, már bemenetkor jó volt a víz, nem éreztem pillanatig se hidegnek. Most is sokan voltak, nyeltem is vizet, hullámozás is volt közben, mégsem fáradtam el jelentősen. Időm 3 óra 10 perc volt.

Miért jó buli a Balaton átúszás? Sok oka van. Úszni élvezet annak, akinek természetes közege a víz, nem fárad el hosszútávon se, mintha csak két lábon járna. Jó azért is, mert gyönyörűsége s környezetben, természetes vízben úszom, nem kell az 50 m-es medencében 50 méterenként fordulgatni. A tó vize selymes, simogatja a testet, hőmérséklete ideális. Induláskor a szemben lévő boglári dombokat egy nagy zöld foltként érzékelem, aztán menet közben mind jobban körvonalazódnak a részletek. Előbb a boglári gömb alakú kilátó válik láthatóvá, aztán az épületek, majd a strand látszódik egyre jobban. Ötezer méterhez közeledve már zajok is hallhatók. A strandolók hangoskodása jellegzetes morajt hoz létre, a víz jól vezeti a hangot, fel is erősíti a zajt. Csodás és pazar ajándéka ez az életnek!

Minden alkalommal közönség figyeli a beérkező átúszókat. Ez más közönség, mint az indulásnál bábáskodók. Az indulás nem olyan különös, a beérkezés annál inkább. A parton napozó nyaralók nyilván arra gondolnak kissé irigykedve, ők miért nem tudnak megfelelni egy ilyen kihívásnak? Legtöbbször el se merne indulni, na nem a veszély miatt, mivel az nincs, de a kudarc lehetősége (visszafordulás, mentőcsónak) benne van.

Azért kicsit fáj a fejem, kicsit a térdem is, amikor kiérek a partra negyedszer. De érdekes volt, és amíg ágyhoz nem köt valami betegség, el kell jönnöm ide, és kötelező penzumként leúszni ezt a nagyszerű 5200 métert.

Budapest, 2013. július-augusztus

Az élet pesszimista szemmel

Lepergett egy évszázadnak fele.
Ötven súlyos esztendő elfutott.
Még jó hogy eddig nem haltam bele:
Mert nekem mindig csak a rossz jutott!

Sorsom ütlegeit némán álltam,
Visszaütni soha nem volt erőm.
Rendszerint későn reagáltam:
Nehezen forgott 'bénult agyvelőm'.

Eredményt felmutatni nem tudok,
Pedig 'találhat vak tyúk is szemet'! □
Sikert csupán, ha véletlen hozott:
Kudarcom híven kísér engemet.

Nagy álmaim szétfoslottak régen,
Hevítő céljaim sincsenek már.
Vén csillagom lefutott az égen.
Nyugalmas temetőnek csendje vár.

Az élet optimista szemmel

Ötven éve már, hogy magán hordoz
A szilaj Földparipa engemet.
Ficáncol alattam és riadoz',
Fenyegetvén, hogy hátáról levet.

Velem nem játszhat e bösz figura,
Mint egy szerencsétlen lovassal;
Tudatom: én vagyok az ő ura!
Megnyergelem s patkolom jó vassal.

A lehetetlent nem ismerem.
Nekem mindig, minden sikerül.
Megállom akárhol a helyem,
S küzdök a végsőkig, emberül!

Gong, ha szólít, tréfára nem veszem:
– Amíg emelni bírom két kezem!
Gigászi harcra folyvást kész vagyok:
Ragyognak rám győzelmi csillagok.

Késői szerelem

Kedvel engem a szépek szépe
Lelkemben ég fénylő képe
Beragyogja öreg szívemet
A telet váltó szép kikelet

Érzem azt, hogy rám süt a nap,
S elkerül árnyékos pillanat.
Nem vár más csak felhőtlen öröm
Gond miatt fejemet nem töröm.

Messzi jövőndőm nem ismerem.
Szerencsémét hinni sem merem:
Széplány szeret önzetlenül
– El ne vesszen véletlenül!

Mondd meg nékem te csupa jószág:
Tény ez- s nem hiábavalóság?
Öreg fa hajthat termő ágat?
Vagy Te leszel aki kiváгат,

Szeretném remélni, hogy e nagy
Szerelem végtelen és örök!
Nem apasztja el a kemény fagy:
Rút háromszög – sátáni körök.

Míg válaszáat megküldi az Ég
Sorsomnak ugarát felszántom...
Nem tudhatod meg mi a szükség:
Kedvesem, egyetlen gyémántom!

Szeret engem a szépek szépe.
Lelkemben lobog drága képe.
Beragyogja ifjú szívemet
A nyarat hozó szép üzenet

GÁL TAMÁS

Öröm legyen

Nem vagy bölcс játszadozz!
Játszadozz mert megutárod a világot!
Gurítsál sziporkázó gondolatot.
Szikrázik perzseli lelkedet.
A létező unalmast újnak látod!
Feldobod leesikés széthullva pattog.
A legszebb pontjait elkapod.
Hozzád simul egy mosoly
kéz a kézben a Föld körül szaladtok.
Kinevetitek az aggórást
a szeretet szárnyaival repültök.
Az életfény benneteket körbefon.
Útközben egy mesterkés kezédhez ragad.
Lehetőséget ad, hogy világodat
szépre faragd.

Hatalomátvétel

Fejemet válladra fejedet vállamra.
Egyezkednek a szívdobbanás ritmusok.
A gondolatok szerepen kívül nem maradnak.
Az érzelmek egymásba folynak.
Ösztönzik egymást mert az észjárás borzasztó.
Az örömkorona mindkettőnkön csillogni hajlandó!

Megyünk

Évtizedek múltak
Mentünk?
Útjaink egymástól messze voltak

Mindegyiken gödrök csapdák sziklatömbök
szitkozódás utálás átok
Mentünk?

Túlneveltek vagy nem neveltek minket?
Talpra kellett volna állni
Gyötrődésekből kilábalni
nem a mocsarat dagonyázní
Menni!

A fényt megkeresni menni!
Menni a lélektársat megkeresni

Megmáasztunk sok gátat,
de önmagunk vagy mások árkot ástak
Hidat kellett építeni!
Fájdalmakat leigázni!
Az úton nem ténferegni

Menni!

Több mint a szó

Behunyod szép szemed
az éjben színes fények
játszadoznak!

Elsuhan velük minden
nappali gond.
Örülünk annak,
hogymegösszesimulunk.
Az öleléssel egymásnak adjuk
önmagunk.

Érzem az ajkad a hajad!
Bolondító érzés simogatni
testedet!
Ilyenkor a legjobb látni
szemedet.
Sóhajod hangszíne a csúcs.

Lebegni kezd két helyen
a szeretlek szó!
Megtalálják
karon fogják egymást.
Az érzelem-szellemek óhajtják
a testek a játékot folytassák tovább!

Csillagéjben

Ha felengednek zord, kemény fagyok,
emlékként majd tavasszá olvadok,
átadom a végtelen ölének
a jégvirágként nyíló bánatot.
Tavasszal a földi szenvedések,
vak remények végleg elvetélnek,
és minden fájás messzi oldalog.
A szenvedés a metsző, jeges űrben
már várja a nagy, végső enyhülést
– harmatkönnyű, játszi fényre vágyón –
dermedt fagyból könnyű ébredést:
könnyeimből fényvirág fakad majd,
lelkem egyesül a mindenséggel
– örök-ifjú tavasz – csillagéjben...

A végtelenség tenyerén

Ha írok néha, a versben ott vagyok,
s a fojtott hangon síró verssoron
míg átoson a lopakodó bánat,
lassú táncot lejtve arcomon
lágy fényével megsimít az emlék,
és rám hajol az est a balkonon.

Megérint az égbolt szende csendje,
a mindenséggel míg együtt vagyok,
csillagfényben világlik a lelkem,
és énekelnek szelíd angyalok.
Áthallik az éteren a dallam...
a végtelenség tenyerén vagyok.

Újjászületés

Most minden hajnalt áldva élek át:
már fény töri át szobám ablakát,
és új erővel tölt el a tavasz,
s mi évtizedig bánatból fakadt:
pirkadatkor fölragyog a csönd.

Messze tűnik a sötét látomás,
az otthonom már nem csak pusztá *ház*,
közel hajol hozzám a végtelen,
egy régi emlék dereng hirtelen,
és könnyeimen gyémántfény ragyog.

A könnyű légben felhők foszlanak,
mint fényes szárnyú főnixmadarak,
ha megújulnak halott hamvakon,
és feltámadnak fahéj-ágakon,
tűzhalálból, arany lángolással.

Ilyenkor az élet gyönyörű,
virág éled velem, zsenge fű.
Valami nagy-nagy ünnep közeleg,
s én vágyakozom, mint egy kisgyerek:
újjászületünk mind e tavaszban.

Szavak

Feleslegesek a nagy szavak,
végül úgylis is csönd marad.
A hallgatásban majd feldereng
a fényes ég – a régi kék –

átragyog a pillanat,
és visszatér a régi nap.

Nem kellene a nagy szavak,
csak tiszták, szépek, igazak,
s ha párat egy szív befogad,
didergő, szegény, halk szavad
örökkön szóló hang marad.

Végül

Ha elfogy végül maradék erőnk,
a végtelen majd kegyesen fogad,
hol nem számít már testünk gyengülése,
és nem jegyeznek szürke napokat.

Mindenek feletti, örök álom:
testvér, barát nem lesz idegen,
békességbe merül minden lélek,
a határtalan partvidékeken.

Ha tétován is, arrafelé tartunk,
– feledve a lét vad káprázatát –
hol áhítatra nyílik konok ajkunk,

és elborít a könnyű álmodás.
Összehajolunk e kegyelemben:
megérinti lelkünket az Isten.

A dilemma

Délelőtt, árnyék, kert...

Mára már sok oldal a gépben.

És mégis és újra a gyötrő kérdés, kétely, erkölcsi-életfilozófiai dilemma: mennyi „munka” az „elé”, amennyi után már lehet pihenni? És mi az, hogy „pihenni” – amikor a lakásban sohasem lehet elég rend, vasalnivaló mindig akadna, meg a macskák, meg a kert, meg... és aztán lehet kezdeni előlről... Valóban soha nincsen vége. És akkor még szóba sem került holmi olvasás, művelődés!

Júniusi nyári meleg, eső készülődik. Bennem szinte föl sem merül a „szabadság”, a „nyaralás” gondolata. Pontosabban annyira merül föl, hogy megállapítsam, mennyire távol érzem magamtól... azt, ami pedig természetes. Vagy természetes kellene, hogy legyen. Számomra miért nem az?

Gyerekkor, gyerekkor... 16 hónapig – az én első 16 hónapomig – villalakás, vezérkari alezredes lányai, kocsí, Annuska, a fiatal lány, kényelem, viszonylagos jólét – és vélhetően a rettegés. 1949. 1950. És az összeomlás, a tragédia, már semmi sem úgy van. Mire eszmélni kezdtem, már semmi sem úgy volt.

Mintha az öröm örökre elillant volna. Huss! – elszállt... Mintha valaki megtiltotta volna. Mintha valaki a tiltott dolgok közé sorolta volna. Mintha... Örökké mintha.

Józan ésszel tudom, hogy voltak boldog évek *azután is*. Érzékeimből azonban szinte hiányzik az öröm. Józan ésszel hogy lehet akár örülni, akár szomorkodni?

Lehet, hogy jól *vagynak*. De nem érzem jól magam... Ez így nem egészen pontos. Most *rosszul* sem érzem magam.

Vesztes helyzetből sokszor „felküzdöttem” magam nem vesztes helyzetbe. De nyertessé – érzéseim szerint – nem tudtam válni. Valami hiányzik ehhez. Ha pontosan meg tudnám fogalmazni ezt a hiányt, talán küzdeni tudnék ellene. De nem tudom megfogalmazni. Csak érzem, hogy van, létezik. Mintha a „cél”-nál ott állna valaki, aki nem akarja, hogy én legyek az első, a nyertes, a „bajnok”. Visszanyomna. Vitatná az elsőségemet, még ha elsőnek érnék is célba. Félre kell vagy kellene lökni azt az árnyat,

elúzni onnan, más bíróra cserélni... de valamiért nem lehet.

Félek megtudni, ki ez az árny – és mégis, halványan bár, de tudni szeretném.

Aki nem engedi, hogy elsőként célba érjek. Vagy hogy egyáltalában célba érjek. Hogy érezzem, mennyi az „elegendő” munka, hogy pihenni tudjak, hogy örülni tudjak, hogy megszűnjék a dilemma.

Gyerekkor... Egyik nagyapámat sem ismertem. Egyikük meghalt fél évvel születésem előtt.

Másikuk két éves korom körül... Homályos nőalakok. Testet soha nem öltő árnyak, megfoghatatlan aggodalmak. Tiltások erdeje. Ki tudja, hány nemzedék óta öröklődnek ezek a tiltások, a másik oldalról az ösztönzések, serkentések a folytonos teljesítésre, túlteljesítésre egy egyszer-majd-soha elnyerhető jutalomért mindhalálig – korai halálig?!

Szét lehet-e törni évszázados falakat, lerombolhatók-e ennyire mély beidegződések?!

És ha mégis – vajon új beidegződésekkel hova, mennyire jutok? Kell-e jutnom valahová is?

(Megjelent: Györgypál Katalin: *Napiüdvözet. Elbeszélések – vallomások*, URÁNUSZ K, Bp., 1999,)

Csendes otthoni lázadás

M'ért ne lenne sok virágom
sok szépséges gondolatom
locsolgom, ápolgom
szárba ha szöknek –
megcsodálhatom
gazdagítják a világom

gazdagítják a világod
ha megnézed, hisz – láthatod

Gondolatok estefelé

Eltűnik egy emberélet oly nyomtalan...
Emlékeznek-e majd ránk? Hányan? Sokan?
M'ért emlékeznének? Tettünk? Mennyit? Mikor?
Akiknek segítettünk – hírünk magukkal viszik
egyszer ők is oda, ahol csak némaság van...
Éljünk hát most, itt, amíg lehet! – Csak éppen
azon áll vagy bukik minden: hogyan...?!
Kinek mi tetszik, ki mit szól meg és le?
Kerékbetörheti életünk mások véleménye...
Még ötvenöt sem vagyok!
Régen ez is mily' magas kornak számított;
és ma is még vajon hányan érik meg?
És aki megéri: értékeli-e vajon?
Oly sokan élünk már a Földön –
mi ismerjük egymást? Tizen? Húszan?
Elődeinket m'ért is tartanánk számon?
– És ránk – ránk vajon ki emlékezik majd?
Ki mondja majd rólunk: éltek, küzdöttek, meghaltak?
De ki tudja ma rólunk: megtettünk-e mindent,
vagy éltünk könnyedén, csak bele a világba?
A napok elsuhanak, évekké rakódnak;
elszámolni velük tudunk? Merünk? Akarunk majd?
Ki mennyit ér: könnyebbnek látszik pénzen lemérni,
mi kézzelfoghatón látható, összemérhető – de minek? –
az igazi értékek a “tettek mezején” dőlnek el
olykor oly láthatatlanul, mégis jól érezhetőn,
hogy már pontosan tudod: kár azon tünődni:
eltűnik-e egy emberélet nyomtalan,
s emlékeznek-e majd ránk kevesen, vagy sokan...!

HALÁSZ ERZSÉBET

Esélyegyenlőség

Lenyűgözve hallgattam régi osztálytársam utazási terveit, életterveit. Csak helyeslőn, lelkesedését támogatóan szóltam néha közbe. Már egy órája beszélt. Kórházból került haza, súlyos hetek után. Hárman jártunk hozzá látogatóba, öreg „cimboraí”.

– Hogy összevertem, az túlzás – , háborodott fel a férj. – Jó, kapott pár pofont... Én csak vacsorázni akartam, de nem volt mit. Helyette azzal jött, hogy a konferencián azt beszélték a mosdóban, hogy a volt nejemnek a legjobb barátommal is viszonya volt. Hogy a gyerek lehet hogy nem is tölem van. Elöntött az indulat. Ütöttem, ahol értem. Az arcát védte a kezeivel. Neki estem a kezeinek: csavartam, talán törtek is a szép hosszú ujjai... Nem ütött vissza, nem védekezett, csak nevetett a pofámba. Mikor elesett, akkor kezdett el sikoltozni, ordítozni, hogy így-meg úgy az abortusz. Hogy neki ez semmi, hogy széttördelem a kezeit, ahhoz képest, ami az abortusz volt. Összeszaladt az egész ház. Van egy orvos haverom, gondoltam, gyorsan egy injekciót, hogy elhallgattassam, de még a haverom is engem hordott le. Azonnal kórházba vitte. Mire visszaért, megittam egy üveg vodkát – és nem voltam büszke magamra.

De miért nem tudta befogni... A volt nejem a gyerekekkel... A gyenge pontom. Belémtaposott

Én annak a nőnek mindent megadtam. Hajfestés, ruhák, vacsorák... A kezét se mártotta a mosogatóvízbe, volt aki megcsinálja. Az anyja falazott neki. Ezt a kis hülyét meg az ág is húzta. Az anyja nem szívelte, talán nem is ő szülte, a papa szedhette össze, mert az meg szerette, de neki otthon kuss volt. Mikor összekerültünk, még jó volt, de ezt az abortusz-ügyet túllihegte. Persze, nem tudott védekezni, azt hitte, én ezt megoldom. Azóta fél éjszaka a konyhában nyelvet magolt, pedig nem is kell a munkájához. Sötétben, csöndben, beoldalog, bekucorodik a falhoz, hátha nem ébredek föl. Az abortuszt muszáj volt. A lányom a lelkemre kötötte, hogy ne engedjek gyereket... hogy *ne legyen gyerek!!!*

– Azért ha bocsánatot kér a cirkuszért, visszafogadtam volna. Így is úgyis el kell költözni a környékről –, rém kínos, nem állnak velem szóba a szomszédok. De ő nem visszakozik! Egy távoli rokonához költözött, a konyhában kapott egy összecsukható ágyat.

E dicső monológ játszódott le előttem, míg hallgattam a kissé talán fellegekben járó terveit a másik félnek. Arra gondoltam, hacsak egyetlen szoba az övé valahol, világra hozta volna a gyereket. De milyenre? Az apa nem vállalja, megmondta. Ha majd a gyerek kérdez, mit mondjon neki?

Ez a széellebélt kis teremtmény Londonban próbál megkapaszkodni. Nem szidalmaz, nem akar bosszút, csak nagyon messzire menni, mert *nagyon fáj*...

Kincsek

„...az ember a szeretetért él, és hogy az öröklét kínzó vágyát a halhatatlanná tévő szeretettel lehet beteljesíteni...” (Cabré J.)

Mikor a páromnak el kellett mennie az „örök vadászmezőkre”, a temetés után hazatérve végigfeküdtem az ágyán, a szememből szakadt a könny, mint a hirtelen záporosó – a nyűtt Ady-kötetre, melyet az utolsó napokban olvastam neki.

Valahogy álomba szenderültem, és már hallottam a szívemnek kedves hangot: „Maradj még egy picit... csak egy percet még...” (Így kérelt a kórházban mindig, a hosszú bennfekvésekkor). Mély sötétség kezdett húzni lefelé. Próbáltam szólni, de nem bírtam, minden erőmet koncentráltam, míg egyszer csak hangot hallottam, a

sajátomat: „Nem lehet, még vissza kell mennem.” Akkor már vonult előttem néhány arc sziluettje, szőke és barna fejek, végül egy újszülött, vagy talán csak születni készülő fejecske...Lassan felültem, már tudtam hogy akarok, hogy kell tovább élnem. Őértük. Az egyik lányunk ezek közül az esküvőjén mondta el: „Mikor eljöttem tőletek, azt mondtam magamnak: ha így is lehet, akkor én is megpróbálom.” Így tudtuk meg, hogy minket tekintett példának. A meghalt szülei helyett összeverbuváltuk a fellelhető rokonságot, hogy neki is legyen násznépe. Jövőre lesznek tíz éves házások. Nemrégiben a kisebbik gyerekük – vasgyúró kisfiú, nem nyápic könyvmoly, de jó tanuló –, kirakta elém a kincseit, hogy válasszak magamnak. Pici teknőst tolt elém, amin a mágnes összeszedi a széthullott tűket, ha varrok. Láttam, erőt vesz magán, ahogy hősiesen elrebegi: „bár én is nagyon szeretem, de odaadom.” Próbáltam lovagiasságát méltányolva – visszaajándékozni, de mint egy igazi lovag – ezt nem engedte. A kicsi lány nagy papírdobozt szorongatott. Pici kövek, kagylók, csigák, falevelek színpompás kavalkádját. „– Viheted bármelyiket, amit csak szeretnél – bízott. – Nem boltból valók, igaziak.

Az ismerős arcok addig lebegtek előttem, amíg egészen feloszlott a sötétség.

Ahol a szükség, ott a segítség – tartja a régi mondás.

HORVÁTH-HOITSY EDIT

Hm – be csúf!!!

(A tekintetes Erzsók asszony a tükörbe néz 55 éves bájaival és őszinteségi roham fogja el...)

Szégyen! E régen
formált
kerek teljesség már deformált!
Ó, mennyi gyász van
a tényleges deformításban!
Mekkora szemtelenség
e kortól-képzett,
el nem képzelt – képtelenség!

...Mintha repedt
tükörben néznéd szétesett
arányaid: résznek a részhez
már köze sincs,
s hát – az egészhez...?

Micsoda ellenszenves
kép tekint
vissza
a fénylő síkról
elképedt önmagára:
előnt a bíbor-
szín pirulás, ha látod
saját formátlanságod,
mellyel szembesülsz napra-nap,
mert szemlesütve nem lehet
tükörbe nézni!

Valami kontár
ronthatta el a kontúrt!
Segíts, szentséges foncsúr!
Vond lágy opállal át
felszíned, s fátyolát
a szépségből visszasejlik némi
szemnek –, mögüle tán a régi

szerény darabka,
s megtelik tisztasággal,
mint vén bődön, virággal;
oda nem illőn, ám vigasztalón.
Igazíts, kérlek, kicsit a ... valón!!!

ÍGY ÉLTEM ITT...

Mielőtt csillag útra térnék:
kék tenger-éjbe – ismeretlen mélybe –
magasba tán – törékeny lélekvesztőn
a „valamerre-tartományi révbe” tartva,
pályámon nem lesz pályvám-kötelem
(lehet, nem lesz kijelölt pálya sem –
se iránytű, se szektáns nem vezérel,
s ablaktalan magány tilt nézni széjjel,
ha eltűnnek a csillagok;
mielőtt „oda” indulok,
tarts vissza majd kicsit:
„Ne menj még!...”
Vagy bátoríts:
„Honod ott lesz, szivem!”
s ölelj át szeliden...
Te jól tudod, e tájék nem becézett.
Kordéból szórták-borították rám itt
a föld-valóság vasgöröngyeit,
porítva csontom – szerveim szétverve –
sötét kubikosok...És sár is,
és trágyalé is hullott épp elég
arcomba – s hordta szét,
és tépte szét életem rongyait
a vásáros sereg...

És penge villant a nagy kavalkádban...
És penge villant, kés emelkedett,
kék-keményen, mint hideg villám,
és féltem: széthasít.

Csak megjelölt – feküdtem tőle lázban,
– hajszálerekből jött a lápi láz –
a „nincs”, „muzáj”, s mi törpít-megaláz,
minden, mi bomlaszt, csenevít,
rostokra bontva szét, mi bennem épség –
így lettem létezőként fél-holt,
ki halni mégse kész még...

Mi felemelt, mint gyöngyét a szökőkút,
pezsgő forrás – csak rezdülés volt:
ahogy az óra megremeg, ha fodul,
míg benn, egészen mélyen felcsikordul,
mert vássa köreit a kényszer...Örültem néha –
ám szöges kerékkel törtek meg aztán
hosszú évek...Az élet:
csépett - szélbe szórta mind az érett
magvakat is – a termés semmivé lett...

Így éltem itt...

De most, mielőtt csillag-útra térek,
valami jót – útravalót szeretnék –
ki tudja ? – kellhet odaát az emlék,
csillagpor sátorában földi pornak;
lélek-mentőnek, égi lélek-vesztő
tatjában kis remény-zászlónak:
ölelj ! – öröm-adásra kész örömmel !
S jöhet özönnyi próbatétel – végre
beérek én a „tartományi révbé”...

1999. december 7.

Bürkös

A házat, inkább csak házacsát, juhászember lakta párjával, és úgy lapult a pusztá szélén, mintha csak egyszerre őrizné a beláthatatlan rónát és a falut is. Vastag, vert falból épült, tetejét nád fedte, így azután nyáron húst adott, télen meg, amikor akadálytalanul süvített a zimankó, puha, meleg fészekként tartotta a kemence melegét. Apró ablakai is a végtelen síkságra néztek, és napkeletkor vörösen hunyorogtak a felbukkanó korong fényében. Kerítés nem övezte, így azután szabadon járta a szél, meg minden teremtmény, akinek csak útjába esett. Egy gémeskút árválkodott a fűvel benőtt ház előtti térségen és a rogyant faépítmény, viharvert deszkáival, ahová még a „király is gyalog jár”.

Távolabb a falu gazdaportái sorakoztak, rajtuk fehérre meszelt házak nagy dölyfös ablakokkal, az udvarokon istállók, ólak, pajták, süveg alakú széna és hosszúra rakott szalmakazlak mutatták a föld szorgalmas népének és keze-munkájának gyümölcseit. A kazlakat a rajtuk átvetett dróttal, két végén jókora téglával nyűgözték, nehogy a szél megbontsa tömörségüket.

Őszi szél motozott a házak között, ám süvítése erősödött a kis faluszéli ház kéménye körül. Bejáratát kiszolgálta, napszitta, foltos lepedő védte a legyektől és a kószáló szellő pajkosán cibálta, lebegtette. A bejáratnál egy puli feküdt, bundáját az idő és kutya-évei száma szürkére festették. Nevét onnan kapta, hogy a pusztá egy távoli zugában látta meg a napvilágot, amit –, ki tudja miért –, Bürkösnek nevezett a környék népe. Az egész nagy síkság az övé volt, de a küszöbön túli világot csak a kiáramló szagokból és illatokból ismerte, mert a törvény szerint; kutyának kint a helye!

Ott álmodozott hát ifjú koráról, a letűnt időkről, amikor még a hófoltokkal és tocsogókkal, a tavaszi viharokkal birkózva, a nyári hőséget átvészelve tartotta a rendet, a rakoncátlanul bégető gyapjasok körül, egészen addig, míg a tél vastag fehér takaróval le nem borította a hatalmas legelőt.

Így múltak az évek felette, állandó szolgálatban, nem csoda hát, ha most úgy hevert ott a megszokott helyén fáradtan, gyengén, nyilalló csontjai fájdalmában, mint egy leharcolt alakulat katonája, a hónapokig tartó megpróbáltatások után.

Fejét mancsaira fektetve aludni látszott, ám a belülről kihallatszó minden neszre, sóhajra, köhögésre éberén kapta fel a fejét, és bánatosan, nyüszítve szimatolt a levegőbe.

Bent a házban, az egyetlen szobácskában, a degeszre tömött párnák és a csíkos huzatú dunna között ugyanis gazdája, a juhász vívta élete utolsó csatáját a halállal. Mellette sámlin kuporogva élete párja, szemezgette az olvasót, és mormolta az ima következő stációját.

Ugyan ki ismerte volna fel a haldoklóban azt a valamikori szálegyenes, hegyesre pedert bajuszú férfit, aki még élete delén is türelmetlenül várta asszonyát, hetente egyszer a megbeszélt helyen – a szálerdőnél, a laponson, a karvalyfánál, nem csak azért, hogy meg hozza egy hétre való száraztésztaját, zsírozóját, hanem az asszonyt, a feleséget várta, hogy a hosszúszerű subán kárpótolja vele magányosságát. Ilyenkor az asszony, az illem kedvéért pironkodva tiltakozott, de felgyorsult, szapora lélegzése elárulta, hogy bizony Ő is nehezen várta ki ezt a napot, ezt a pillanatot.

Gyermekáldás mégsem kísérte frigyüket. Lepergett életük, a pirosposzsgás menyecskéből hajlott hátú anyóka lett, és most ott virrasztóit ura ágyánál belenyugodva a visszavonhatatlanba, hogy férjének eljött az ideje. Ahogy gépiesen darálta imáját, egyszerre csak Daku Balázs Béni képe merült fel emlékezetében, a csikósé. Milyen jó, hogy nem Őt választotta. Már vagy húsz éve elvitte a szárazköhögés.

Pedig az csikós volt, az ura meg csak juhász, még csak nem is nyájajuhász, hiszen a cívisváros nyáját őrizte, terelgette élete során. A pusztának is megvolt ám a maga nemesi rendje, a ranglétra, melynek tetején a kevély csikósok helyezkedtek el. Majd a gulyások következtek, azután a juhászok, de itt előbbre való volt, aki a sajátját legeltette, a bacsa, és csak azután következett az Ő ura. Végül a legalsó fokon a kondások, a kanászok voltak. A disznóöröknek még a csárdában is a sarokba kellett húzódniuk, ha borozgatásra betért akár egy juhász is!

Milyen jó, hogy Őt választottam, jó ember volt, nem mulató, nem járt más szoknyák után – sóhajtott fel hálásan, és felnézett urára, akinek arca, haja és bajusza színe alig ütött el a párna fehérségétől.

Ahogy nézte, a fekvő szeme kinyílt, szája szólásra mozdult, melléből mély sóhaj tört fel, végül szemei lecsukódtak. Odakint a kutya meg olyan hátborzongatóan vonyított fel, hogy az asszony ijedten rándult össze. Majd az urát kezdte szólogatni, a kezeit markolászta, és hogy nem mozdult, rádöbbsen a valóságra, a mellére borult.

– Itt hagytál magamra, elmentél, mi lesz velem nélküled? – zokogta, de választ már nem kapott.

Temetés után Juli kísérte haza, akivel együtt koptatták a palavesszőt az iskolában. Két gyertya lobogó lángja mellett sírdogáltak, imádkoztak. Szürkületkor, lámpagyújtás idején Juli menni készült, mert fejni kell, és ez a gazdaasszony tiszte.

Az özvegy illendően kísérte ki és a ház előtt, a fehérre meszelt falnál, Juli szembefordult vele.

– Tudod, Marisom –, kezdte –, most már bevallom, én nagyon szerettem az uradat, még legénykorából, és amikor téged választott, én struccból mentem férjhez Sebők Pistához. De nem bántam meg, mert jóember, és két szép gyereket is szültem neki – fejezte be mondandóját. Az öregasszony összerándult, mint akibe tűt szúrtak. A szó úgy érte, mint az ostorcsapás, és meddőségére célzott. – Szültem volna én az uradnak is, ha engem választ, akár ötöt is –, folytatta Juli, – oszt nem szakadt volna meg a gyökere! – Keserű íz futott az özvegy nyelvére, betöltötte egész szájuregét, a feltörő kín sikollyá forrósodott mellében, hogy legyőzze feltóduló fájdalmát.

– Menj Juli, menj, és élj boldogan családdoddal, én meg élek az uram emlékével, aki engem haláláig szeretett, és ne verjen meg a jóisten azért, hogy gyászomat így megtetézted. – Azzal sarkon fordult, ott hagyta a kővé dermedt asszonyt, és sebes léptekkel a bejárat felé tartott. Félrerántotta az ajtót takaró lepedőt, benyitott, átlépte a küszöbön heverő pulit, és egy hirtelen támadt gondolaitól vezérelve rászólt a kutyára: – Gyere Bürkös, gyere! – hívta csendesen –, csak te maradtál nekem, gazdád után most már bent a helyed.

A négy lábú bundás felállt a hívó szóra, tétován toporgott, és amikor az invitálás megismétlődött, óvatosan, félőn lépte át a küszöböt.

Tanácstalanul megállt, felnézett gazdájára, mintha csak azt kérdezne: „hogyan tovább?” Az özvegy becsukta az ajtót, a szoba felé tartott, majd visszaszólt: – Gyere! – Az meg feltartott fejjel, szimatolva követte, ebbe a neki ismeretlen világba. Amikor asszonya a vetetlen ágyra borult és feltört belőle keserves zokogása, szívfájdítóan kezdett el vonyítani. Az özvegy abbahagyta a sírást, el-ámult, mert Bürkös olyan hangokat adott, mint a nyúl vagy az őz hallat halálos veszedelemben. A szokatlan hangra oldalára fordult és az állatra meredt. Az állt, alakja szinte megnyúlt, fejét magasra tartotta, torkából vékony, szaghatott, síró hangok törtek fel. Homlokán szétnyílottak a szürke, csimbókos hurkák és előtűnt ép szeme, mert a másikat egy kossal történt csatározása közben vesztette el. Az egyetlen megmaradt szemére pára borult, majd lassan cseppé duzzadt, végül túlcsordult szemgödörén, de nem gördült magasra tartott rövidke orrára, hanem szeme sarkából cseppent ki, utat törve pófája szőrzetén, és az agyaggal mázolt földre hullott. Aztán lefeküdt az ágy mellé, fejét elülső lábaira hajtotta, néhányat még halkán nyüsztett és szemét lehunyva, mozdulatlanra dermedt, hogy a maga módján gyászolja tovább szeretett gazdája elvesztését.

JENEY ANDRÁS

Szerelemkoldusok

Nedves fehérenemű emitt,
amott dagadt az ágyék,
techno-zenébe kábuló
arcon fehér az árnyék.

Robot fekete gépzaja
pumpál erekbe művért,
olcsó fillér a testadó:
semmit kínál a táncért.

Vagy részeg utcasarkokon
kerget fuvarba férfit,
a nő majd húsába harap,
s egymás nevét se kérdik.

Unott-szokottan múlik el,
sikolytalan az éjjel,
üres szemek üres falon –
ruhák se szerte-széjjel.

Csak ráng az óramutató,
míg várják, hogy sietne;
hervadtabb már a hajnaluk,
tudják, nem is lehetne.

Egymás tükrében önmaguk
bár látni volna képes,
vakon száll mégis, füst a nap,
s az este újra éhes.

Mondd, mért hogy lélektűz híján
szaggat gombot le kéjvág;
fehéreneműn mért szenny a folt,
s a szív miért fehérmáj?

Tömegben árva egymaga,
pótlékra vár – hiába;
koldul, kiált, kapaszkodik
a kéz, s a szív magánya.

Óh, Szapphóm!

Óh, Szapphóm, én leszboszi nőm, boszorkám,
Bort miért kínálsz, ha nem oltja vágyam,
Mért a tűz, miért görögök ölelnek –
Mért nem enyém vagy?

Míg napestig Kerkülaszok hevítnek,
S lányok ajka hűti le forró éjed,
Testem ég, kínok közepette lángol –
Jaj, nem enyém vagy.

Láz gyötör, s a képzeletem tövissel
Vési nyargaló alakod husomba,
S lelkem vérzik el, ahogy egyre várom,
Lenne valóság.

Engem ülnél meg, remegő inakkal,
Túros hátú ló, habos orrú kanca;
S nékem sottognád, amit annyi másnak:
Óh, Adoníszom!

Lenne felhő, hajkoronád a paplan,
Nap s a Hold: csillag-szemeid a fények;
Hagyjad ott hát vad görögid, s a múltat
Mosd le magadról.

Eltűnik Lesbosz szodoma-világa,
S már hiába csábit Agallisz bája;
Férfiút ölelsz te: örökre engem –
Mert csak enyém vagy!

Jutalomkönyv

Mínuszok, pluszok – elmerengek;
Lépkedek tűnni vélt idők nyomán,
Megsárgult lapokról felderengnek
Gyermeckleckéim – tegnap, hajdanán.

Olcsó kötet, bárgyú kis mesék,
Apám hirtelen venni azt tudott,
Az iskolában harsány ünnepély,
De nékem érem, díj ott nem jutott.

Dicshimnusz-könyv jutalma soknak,
Vezért éltetve gyáva rím dalolt,
Hencegtek a majdnem megbukottak,
Anyám kinn várt és némán átkarolt.

Összeadsz, s kivon hatalmi kéj.
Elég hozzá egy durva tollvonás,
Könnyet letörülő édesotthon-kéz:
Ma is plusz, több mit adhat bárki más.

KÁVÉ

Akt

(Simon M. V. *Akt ellenfényben* c. festménye alá)

*(mit gondolhat egy férfi, ha ébredéskor
megpillant egy AKT-képet)*

Ébredezem: Még itt van az álom?

Rebbenő pilláimon át

látom egy női test körvonalát...

Maradj meg még álomvilág!

Moccanni nem is merek...

Csípője domború, kerek,

gyönyörűen tökéletes.

Karcsún szökellő dereka

s a vállak íve: Amfora.

Oly' élethű, szinte érzem a lélegzetét.

(Bódultan bámulom, és a homályban

nem látom még, hogy ez kép).

Nyújtanám felé a kezem,

de mégse merem,

eltűnik tán a varázs,

elillan mint látomás...

Vágyam visszfénye izzik a vonalakon.

Bársonyos hajlatokon

titkok árnyéka oson.

Hadd nézzem még, s folytatódik az álom!

Harmóniánál van szebb a világon?

Sovány vigasz

Ma még tiéd a fájdalom,
mely úrrá lett az agyadon.
Gondold meg! Ma ez még
drága kincs:
halottnak már fájdalma sincs.
Ma még tiéd a lehelet –.
Lélegezz hát! Ma még lehet.

A pénz vakká is tehet

Látjátok-e Barátaim?
A helyzet újra ez:
Ha nem vagy elegáns,
pénztárcád nem degesz,
akkor lesajnál Téged
a gazdag ember fia,
meg se' látja,
hogyan fejedben ragyog a glória

Föld veszélyben

Ember, ki itt a Földön élsz,
állj meg! Ne tovább!
A végtelen Föld kínja már
az egekbe kiált.
Haldokolnak a rétek
a vegyszerek alatt,
halált okozó mérget
szállít a kis patak.

„Ki karddal jó, az kard által vész el”

Szemet szemért? Miért?
Hasznod lesz belőle?
Csak hamarabb érhetsz
ki, a temetőbe.

Mit eldobtál egyszer,
bizony —, visszapattan.
Nem azonnal, később,
mindig más alakban.
(Majd észre sem veszed,
nézel csak riadtan).

Először nem érted,
másra kened vétked.
Pedig az ok annyi:
nem kell visszaadni,
ha pofont kap képed.
(A bosszú temérdek,
és mint a lavina
fejünkre omlana).
Ne lépj lavinába!
S ha erről szól a fáma:
nem éltünk hiába.

A világ vége...

No, vót eccer egy ember, meg annak egy asszonya, oszt ez az ember eccercsak fogta a kisfejszéjit, reáaggatott egy tarisznyát a jobbikbul, felszerszámozta a kamarából aztat szalonnával, kinyérvel, kis borval es, oszt világga ment. Azaz, csak ment vóna, ha tutta vóna, merre van a világ! Mer ahogy körbenézett, csak a Novák András kaszálóját látta vót maga előtt, meg az Oroszi Ferkó szántóját a szilvafájjival egyetembe. Ott ugattak rajt a kutyái es, oszt azoktul való félelmibe, vagy a fene se tuggya mér, hát elindult valamerre. Arra. Nem bírt mán az asszonyval. Azér. No, gondolta, majcsak megmutassa annak a nagyszájú asszonnak, hogy hollakik az úristen, ha ember nincs a háznál! Vágja mosmán magának a fát, meg abrakolja a marhákot az istállóba, de étesse a kocát es az ólba egyedül, meg javiccsa a zárat, ha nem nyílik. Ű mán effélét nem téssen, mígcsak foggal bírja a szalonnát! Hát! No, ment, mendegélt, oszt ahogy elhatta vót a faluja határát napnyugot irányába, hát egy irdatlan nagy legelő került az uttyába. Ahogy megy, mendegél, hát marhákot látott azon a legelőn, de egy ember se őrizte azokat a marhákat, csak úgy magikba falatozták a jóízű füvecskét vót. Szóval, sehon se látta a gulyást, hát mán csak úgy magától es elkezdte hajkurászni azokat a marhákat. Öszvefele. Hogy aszonygya, tüled te, eriggycsak Mancsi, hóha Juci, hajhahóóó! No, hogy mit akart a hajkurászásával, csak ű tudta vót, de tán még ű se. Ahogy kajabál, eccercsak tán a föld alól, elésírült a gulyás. No, te ecceri ember, olyan jól térítetted a marhájimot, hogy felfogadnálak én magam mellé, ha eljönnél. Három nap az esztendő, negyedik a számadás, hát csapj a tenyerembe, oszt kezdheted a munkát, nékem haza kell ugranom az asszonyhoz egy kicsikét! Belecsapott az ecceri ember annak a gulyásnak a tenyeribe, pedig azt se tutta, ki fija bornya, de mán csakcsak elege vót a világgaemenésbül, hát azért es. Terelgette, etetgette, őrizgette a marhákot három kerek napig, oszt a negyedik nap reggelén újfent elősírul a gulyás. No, te ecceri ember, látom, jól végezted a munkádot, mongyadcsak, hát mér kellett neked világga menned? He? Hát mit es mondhatott vóna az ecceri ember, hogy es mondhatta vóna el, hogy üvele a felesége mint a kutyával, hogy csak odaki pipázhatott a pitvarba, hogy csak eccer ihatott egy nap, akkor es csak háromcentet meg egy pohár bort, hát kitanálta, azt mongya, hogy kincset megyen keresni. No, te ecceri ember, hát ha kincset mégysz keresni, itten

van a szógálatodér ez a darutoll. Eztet ha a kalapod karimájába biggyeszted, olyan, de olyan forgószerű kerekedik, hogy akármerre vagy es, hazaviszen tégedet! Vidd, ez a fizeccség! No, megyen csak, megyen a mi ecceri emberünk, oszt ahogy halad, hát mán kituggya hanyadik falura járt az otthonátul, hát látott egy órijási rakás fát, de csak úgy, összvedobálva, úgy álltak azok a hasábok, akár az asszony kontya felkeléskor. Hámán csak nem nézi, hogy ilyen összevisszaság legyen, a világba mán csak rendnek kell lenni, hát hozzákezdett, hogy összeepakolja glédába azokat a fákat. Oszt el es kezdte. Rakta a fát, rakta, de mán csak feltűnt néki, hogy ezeknek sincs gazdájuk, akár az előbb a marháknak. Azér csak rakta. Ahogy rakja, eccercsak elésírül egy favágó. No, te ember, de jó, hogy erre jártál, hát nékem eztet a fát három nap alatt összeve kell, hogy rakjam glédába, de nincsen nékem arra időm, mer mennék haza az asszonypajtáshoz egy kicsinyég, hát felfogadlak én tégedet erre a munkára. Mikor visszajövök, megkapod a fizecsséget es. No, pakolta a mi emberünk derekasan a fát, összeve es pakolódott az olyan szép glédába, hogy öröm vót arra nézni es, hátmég a gazdájának lenni! No, a negyedik nap reggelén ott es vót a favágó. Meg vót elégedve a munkával, oszt ki es fizette vón a mi emberünket, de előtte mán csakcsak rákértett, ugyan, mongya mán el, mivégbül járja a világot? Mit es mondhatott vóna a mi emberünk, tán aztat, hogy mindennap csak pityóka van a háznál, hogy este meg csak csupor tejvel rágja az üres kinyeret? Hát ezt mán mégse mondhatta, hát újfent aztat hazudta vót, hogy kincset megyen keresni. No, ha kincsér mész, itten van ez a faháncs, ha eztet kidobod a kertedbe, azon minutumba meglesz a téli tüzelőd, kerítésed, mindened, mi fából való vóna. Hát eriggy! Azzal ment tovább a mi emberünk. Ahogy megy, mendegél, hát előtalál egy magtárat. De az es csak úgy, gazda nélkül állt vót, pedig milyen szépen elé vót borogatva a búza, hajják, parasztembernek ez a látvány olyan, akár a városinak a vásárcsarnok. No, hozzá es látott, hogy bélépátolja aztat a búzát a fedett helyre, nehogy megáztassa aztat az isten fellege. Ahogy lapátol, eccercsak elésírül egy gazdaféle, oszt mongya néki. No, te ecceri ember, de jó, hogy errefelé vetett a jóisten, mer felfogadnálak, hogy bélépátold eztet a búzát, nékem nincs időm, mer haza kell mennyek a feleségemhe egy kicsinykét. Három nap, oszt itt vagyok, negyedik nap elszámolunk. No, tette es a dógát az ecceri ember, bé es lapátolódott az a búza, úgy, ahogy kell. No, negyedik nap reggelén jön ám a gazdaember, oszt lássa ám, bé van a búza takarva, hát igencsak meg vót elégedve. De mán a fizetés előtt

csakcsak kifaggatta a mi emberünket, hogyhát mér es járja a kerek világot. Mit es mondhatott vóna a mi emberünk, tán aztat, hogy mindég csak a trágyahordó csizmája van a lábán, hogy mindég csak a fótos gatyája az ülettyén? Mán aztat csak nem mondhatta vót, hát ennek es azt mondta, hogy kincset megyen keresni. No, te ecceri ember, hát, ha kincset keresel, itten van ez a búzaszem, ha elveted a földedbe, olyan gazdagságod lészen, mint másnak se a környéken. Hát ez a fizeccség, mosmán csak eriggy! No, ment, mendegélt a mi emberünk, de mán csak úgy epekedett az asszony után, mint a láncos kutya a szaladásra, meg az igazat megmondva, a saját ágya es hijányzott mán néki, de nagyon. Hát fogta magát, oszt a kalapja karimája mögé gyugta a darutollat. Várt, várt, hogy mi lészen, oszt nem lett semmi. Se szél, se fuvallat, semmi, de semmi, az égadta egy világon! No, de rászedett ez a gaz gulyás, verném széjjel a száját! Kidühöngte magát, oszt azzal a saját lábán elindult visszafele. Ment, mendegélt, oszt ahogy hazaért, hát mán várta az asszony. Annak es hijányzott mán az ember, mert alig bírt az állatokval, meg nem szeretett a se egyedül, abba a nagy ágyba. No, merre járt kend, kérdezte, oszt mér ment világgá, mongya csak nékem! Hát a mi emberünk elmondta vót, hogy mér. Elmondta a pipát, a pályinkát, a pityókát, az üres kenyeret, a szaros csizmát, meg a fótos gatyát es, de mosmán minden másképp lészen, te asszony, mer kaptam én a munkámér két kincset es. A harmadikrul nem szólott vót. Azzal fogta, oszt az udvarra hagyította a faháncsot, oszt várta, mi lesz. Hát semmi se nem lett. Elvetette a búzát es, oszt abbul se nem lett semmi. Hinnye, hogy azta kaporszakállú atyaúristenit ezeknek a gazembereknek, hát így hálálták meg énnékem a munkámat? De mán csak elcsitította az asszony, lássa kend, aztat a munkát itthon es elvégezhetette vóna a magájéba, nagyobb kincs a, akkor mán előrébb vónánk. Eztet tán megtanulhassa kend ebbül a világjárásbul, hogy az otthon a legrangosabb. Én meg fogadom, eztán jobban becsülöm magát es, meg a munkáját es, mert nem jó egyedül egyiköknnek se, az a jó, ha együtt vagyunk, mink ketten. No, azóta élnek, míg meg nem hálnak, oszt azóta kerek a világ arrafelé, oszt azóta nem kell eztet a kerekiséget sohase körbejárni, mer elég, ha az ember a maga helyén elégedett. Hát tanulják meg ezt magik es, oszt ne szaladgájjanak annyit! Jónapot!

Egy fiú a C osztályból

(Régi történet)

- Tudod kit láttam tegnap? A Zsoltit! Zsoltit, aki a C-ben végzett tavalý. Itthon van.
- Talán valami szünet van az ipariskolában. Vagy beteg.
- Lehet. A fogorvostól jött. Nem is köszönt, hanem elfordította a fejét. Szép dolog, nem mondom!

Ne értsék félre, a C nem cigányt jelent. Itt nincs megkülönböztetés se szín se felekezet, se más miatt. Arról van szó, hogy a körzeti iskolák tanulói ötödikben bekerülnek a központi iskolába és a létszámuk ettől úgy megnövekszik, hogy három párhuzamos osztály is kikerül belőle: a- b és c.

Ha már ennyi gyerek összejött, akkor mindjárt mód van arra, hogy a gyengébb tanulók, meg a néhány évvel túlkorosok egy felzárkóztató osztályba kerüljenek.

Ilyen volt a C osztály is. Igaz, hogy a C 80 százaléka cigány, de ennek semmi köze a diszkriminációhoz, az elnevezéshez meg pláne...

Itt is kialakult valami rangsor, mint minden osztályban. Zsolti volt a legjobb tanuló. Már hatodikban át akarták tenni a B-be, mert ott is megállta volna a helyét, de ő nem ment. Félt, hogy mégse tud eleget, vagy, hogy kinéznék onnan a többiek. A parasztok – ahogy ő mondta. Itt, a C családias légkörében ő volt a legjobb, az első.

Nem vágyott semmi nagy dologra, csak szobafestő akart lenni. Ahhoz ez az osztály, az itteni eredmény, tudás is megfelelt.

Így aztán együtt maradt a csoport nyolcadik végéig. Együtt ballagtak el a másik két osztállyal, szépen kiöltözve. Fehér ing. Sötét ünneplő ruha, amit külön erre az alkalomra kaptak valami segélyezési alapból. Zsoltinak a tanévnyitóra is jó lesz, hogy ne szégyenkedjen a többi között.

Kollégiumi elhelyezést is kapott.

Bevették az ipariskola futballcsapatába. Ő lett a kapus. Minden a legnagyobb rendben ment. Jól érezte magát. Kevés volt a zsebpénze. Ez nem zavarta. Tudta, hogy itt is ő a legjobb.

Ha valamit megszólaltak a többiek, az inkább az volt, hogy szorgalmával kirítt a többi inasgyerek közül és a bulikban, handabandázásokban sem vett részt.

Így ment ez egészen az első nagy meccsig, ami már tétmérkőzés volt. A diáksereg lelkes üvöltéssel biztatta a csapatát. A második félidőben az idegek végsőkéig feszültek, Zsolti pedig védte a kaput,

mint ha az ég minden angyala őt segítette volna. Ha ő nincs, az ellenfél laposra veri az ipariskola focicsapatát, így pedig tisztas döntetlenre álltak.

Még minden lehetséges... Ezek a meccs utolsó percei...

Zsolti az utolsó támadást nem tudta kivédeni.

Győzött a jobbik. Ez az igazság.

Az öltözőben valaki felordított:

– Bűdös cigány! Szándékosan csináltad!- és már ott hömpölygött Zsoltin az egész csapat. Ezt a túlerőt a srác éppen úgy nem tudta kivédeni, mint azt az utolsó gólt.

Három fogát rúgták ki.

Az öltözőből egyenesen az állomásra rohant. Még a holmiját is a kollégiumban hagyta, és soha többé nem ment vissza az iskolába.

Felvételi vizsga

*„Ki mint vízesés önnön robajától,
elválsz tőlem, és halkan futsz tova,
míg én, életem csúcsai közt, a távol
közelében, zengem, sikoltom,
verődve földön és égbolton,
hogy szeretlek, te édes mostoha!”*

...és én zengtem, sikoltottam, húsz évesen, megrendíthetetlen hittel, hogy a költő majd segít meggyőzi a közönyösen unatkozó felvételi bizottságot, elvitathatatlan tehetségemről. Már túl voltam egy kéthetes előkészítő kurzuson, "felfedezőm" és mentorom Kazimir Károly órákon keresztül mondatta velem újra meg újra, hogy

*„ Óh, hát miféle anyag vagyok én,
hogy pillantásod metsz és alakít?”*

Kazimír választotta számomra a József Attila verset, mondta: " A nagy Ő, a felvételi bizottság félelmetes elnöke, az "Isten" maga, imádja József Attilát. Fél siker." Kazimir már másodéves rendező hallgató volt, néhány év vándor-színészi múlttal, elvitathatatlan szakértő, csak szerencsésnek mondhattam magam, hogy foglalkozik velem. Háború előtti középiskolás curriculum Arany Jánossal lezárta a

magyar költészet tárgyalását, érthető módon József Attila ismeretlen volt számomra, s ha Kazimír mondta, hogy biztos siker, hát én kész voltam elhinni neki.

A Jászai termet valamiféle homályos köd borította előttem, a hosszú asztal mögött hatan – heten ültek, középen Ő, akit meg kell győzzek tíz-tizenöt perc alatt, hogy nekem istenadta jogom van Thália szekerére felkapaszkodni. Mindent beleadtam, hallottam magam, harsogtam:

*„ El vagyok veszve, azt hiszem.
Hallom, amint fölöttem csattog,
ver a szívem.”*

Térdeim remegtek, kifogyott belőlem a szusz, ijedten láttam a közönyös arcokat az asztal körül. El voltam veszve, éreztem, tudtam, hogy megbuktam. Nem értettem, hiszen ilyen jól meg sohasem sikerült szavalni az Ódát. Lehet, hogy Kazimir tévedett, talán mégis a Vén cigányt kellett volna betanulni. Az volt az én eredeti választásom:

*Húzd, ki tudja, meddig húzhatod,
Mikor lesz a nyűtt vonóbul bot;*

... villant át bennem a felismerés, de be kellett fejezni, és alig hallhatóan, talán egy sóhajjal is kezdtem:

*„(Visz a vonat, megyek utánad,
talán ma még meg is talállak,
talán kihűl e lángoló arc,
talán csendesen meg is szólalsz:
Csobog a langyos víz, fürödj meg!
Íme a kendő, „*

– Álljon meg, kérem... zengett a terem –, Ő, az isten maga parancsolt. Majd össze nem csináltam magam, most fognak kizavarni, gondoltam. Végem van. Mehetek kapálni.

– Hogy hívják? – kérdezte.

Mondom...

– Azt látom, ide van írva. Hogy hívja a barátja, van barátja? Hogy hívja az édesanyja?

– Attól függ –, mondom – ha haragszik, Pista, ha nem, akkor Pityu.

– Én nem haragszom, de maradjunk a Pistánál. Tudja kérem, hogy mit jelen a cím? ÓDA?

– Líra. Intim, bizalmas, érzelmes költemény, eredetileg, a jó öreg görögök énekelték, miközben pengették a lírát. Maga, Pista barátom Talpra magyart csinált belőle, szavalt, mint egy megszállott forradalmár. Ki tanította ezt be magának?

Hallgattam.

– Aztán valami csoda folytán, abba hagyta az eszelős kiabálást és hallottam a költőt:

Visz a vonat, megyek utánad,

– Hozza ide azt a széket –, mutatott a terem sarkába. – Üljön le, képzelje el, hogy itt senki sincs, nem kell, hogy a közönség fültanúja legyen, hogy tudja mit érez. Nem tartozik senkire, csak Őrá. Volt már szerelmes? – választ sem várt – olyan szerelmes, hogy fáj?

– Igen –, mondom.

– Hogy hívták?

– Anna!

– Kötelező! Mindenki szerelmes volt egyszer egy Annába. Én is.

– Üljön le, és írjon Annának egy levelet... csak neki, nem nekem, nem a közönségnek.

*„Itt ülök csillámló sziklafalon.
Az ifjú nyár
könnyű szellője, mint egy kedves
vacsora melege, száll.”*

És én írtam, halkan szinte csak magamnak, és valóban megszűnt a világ, már nem volt senki körülöttem, nem volt bizottság, nem volt a félelmetes Ő, csak a költő szólt velem, egyszerű szépséggel.

*Óda.
„Csobog a langyos víz, fürödj meg!
Íme a kendő, törülközz meg!
Sül a hús, enyhítse étvágyad!
Ahol én fekszem, az az ágyad.)”*

Aztán vége volt. Még ültem mozdulatlanul, zsibbadt mindenem, lassan visszatértek az utcai zajok, villamos csilingelt, galambok búgtak az ablak párkányán... Senki sem szólt egy szót sem,... Aztán Ő, felnézett a papírjaiból és egy apró kézlegyintés kíséretében,

– Elmehet –, mondta.

Felvettek.

Szomorú valóság

A minap metróval utaztam. Koldusnő ült a lépcső alján, kezében babával. Szoptatta. Szívszorító látvány volt rongyokba burkolva.

Mintha a baba aludt volna! Nemrég olvastam, azért nem sírnak soha, mert bedrogozzák őket, hogy kibírják a „műszakot”! Vannak babák, akik belehalnak a tortúrába! Másnap másik babával ül ugyanaz a nő!

Milyen korban élünk? Egy kisgyerekekkel is meg lehet tenni ezt az aljasságot?

Most, hogy duplán nagymama lettem, és mindkét pici jólétéért és fejlődéséért egy egész stáb (a család!) kiteszi a lelkét, nem másért – csak egy mosolyért!

Hogy lehet, hogy nincs annyi szociális érzékenység az illetékesekben, hogy hagyják a „koldus maffiát” ilyen kegyetlen módszerekre?!

Miért nincs olyan SZERV, akinek tagjai legalább a gyerekeket kiemelik ebből a helyzetből?

Már nem adok a koldusoknak pénzt! Sem a hajléktalanoknak!

Meghalt (talán megfagyott egy télen!) egy hajléktalan néni, akinek az Örs Vezér téren volt a törzshelye évekkel ezelőtt. Neki mindig adtam valamit!

Már nagyon sokan vannak... S valóban, néha csak borra kell!

Megdöbbentő, hogy emberek méltóságukat teljesen levette vegetálnak!

Kanadai barátnőm, mesélt az otthonról, ahol dolgozott, s minden bentlakó megkapta ott, ami a létehez minimálisan szükséges volt. Volt, aki átmenetinek használta és ki tudott ugrani egy munkalehetőséggel. Sokan talpra álltak.

Itthon úgy lezúllenek a szerencsétlenek, hogy esélyük sincs az újrakezdésre.

És egyre többen veszítjük el állásainkat, lakásainkat!

Biztos, hogy csak a mi hibánk?

Mikor visszafelé mentem a metróval, még aludt a kisbaba!

Majdnem elbőgtem magam...

Szabad vers

Torz agyamban
már a gondolatok
sem szabadok.

Miért legyen erőm
és eszem,
hogy kibogozzam
a zűrt –,
hiszen nő vagyok.
Miért nem tudom
elfogadni,
hogy el akarnak
tiporni,
mert MÁS vagyok.

Torz agyamban
már a gondolatok
sem szabadok.

Ha más lenne
nevem,
nemem:
lenne szavam.
Így csak gyötörhetem
magam,
ha lenne, vagy van
mit akarok.

De torz agyamban
már a gondolatok
sem szabadok.

Kényszerpályán
múlnak el az évek,
küzdelem
a semmiért.

Céljaim az
orrom előtt
ellibegnek,
lihegek
a semmiért!

Torz agyamban
már a gondolatok
sem szabadok.

Groteszk ez,
mikor a nemzet
végre ünnepelhet!

De mi változott?

A felszín csupán,
az változott...
A tudat mélyén
nem hagyott nyomot.

Torz agyamban
már a gondolatok
sem szabadok.

Csak a vers szabad
és rímnélküli,
meg a hangulatom.
Pedig higgyétek el,
nem ezt akarom.

De torz agyamban
már a gondolatok
sem szabadok.

Budapest, 1990.

Szavazok!

Szavazok!
Én igaz
pártom:
egymagam.
Széthúzni
nem fogunk,
hacsak
az agyam
meg nem
hasad!
(Skizofrén
álmom
hol marad?)
Pártagjaim
(öreg csontjaim)
jóban

rosszban
összetartanak.
Szabad?
Szavazz!
Bárkire.
De eladod
magad!
Te marha
magam
eláll
a szavam,
de szavazok,
mert csak
egy buta
nő vagyok...
De kiben
bízhatok?!?

Budapest, 1990. aug.

Minek?

Mint hullámvasúton ülve,
szorul össze gyomrom.
Kicsire fellökve szerveim,
szorongok mételyezve.
Már rég elromlott a kedve –,
életunt lett – megrekedve,
ő is – mint én – a kedves.
Szomorú és szorongó lett.
Tarthatnám a tempót, de minek?!
A taposómalmot direkt,
nem kerülhetem el!
Sorsunk az unalom-élet,
az alkotásból – nem kenyér lesz!

KEMÉNY JÁNOS

A vég vagyok

A vég vagyok, hiszen nem folytatódok:
s e végtermék a lét ölén selejt.
Fanyarlón ettől kissé meghatódom,
bár inkább már közömbösségbe ejt.

Maradhatok csak mag magamba forgón,
kibúvó híján végleg földbe vert,
örökké értelmetlenül mocorgón
a semminél mélyebbre elkevert.

A fény belém sötétül egy napon majd,
a fény, a tág, a halhatatlan ág –,
meglátását génem nem adva át.

De nincs-utódra nem hozok bajt:
ki nincs, sosem fél szörnyű végzetet...
Helyette is rettegve létezek.

Fővárosunk az ég felé

Fővárosunk az ég felé az ég felé világol,
kigyúló pompás estje üstökös –,
gyöngysor szép lámpafény, akit nyalábol,
földet s eget csodálva nem pörös.

De van, kit sanda FÉNYKORUNK ma gátol
letérni útról, mely vak és ködös.
Kövén feküdve hál, s az éjsugártól
fagyó arcán a fény: kelés, vörös.

Gyaráplásunkból bőrén mit sem érez;
utáljuk, mellénk ülve szinte mérgez,
szagát sem álljuk, járművön ha jár.

Kiirtjuk olykor-olykor gondolatban.
Megöljük szánakozva is, ha ott van,
s komoly segítséget hiába vár.

Gáz van (már?) (még?)

Ficamodó szárnyú szélből kitörve
megindulok testem űrét kitöltve.
Ezután a volt helyemen hiányzom,
szükség van rám itt-ott még a világon.

Villanykörtém szára csuda csavaros,
gyümölcs fénylik búrák alatt, takaros.
25 watt szomorú a szemeknek,
még a pók is botorkálva reked meg.

Kölcsön kér a gyerekkori barátom,
másiknak meg kéne egyik lakásom.
Mindkettőnek lenullázva számlája,
hitelt nyögnek, fejük fogják járkálva.

Megbecsülöm botorkáló pókomat,
takaros gyümölcsöm pislán bólogat,
egyszer fürdöm meleg vízben hetente,
gáz van (már?) (még?) szárítkozom remegve.

Lehetnél

Álommá lennék,
hangod a dalban,

Öledbe bújva
dalolnék halkan.

Suttogó szélben
hintenék lágyan

Sziromvirágot
utad porában.

Sóhajod lennék
tünékeny lélek,

Minden percedben
megkeresnélek.

Nevetve égre
felhőkre szállnék,

Lépteid neszében
utaddá válnék.

Hallgatag írisz
mélysötét virága:

Lehetnél életem
rejtőző hiánya.

Ringató

Kis virágom
szép kicsi fiam

Szól az álom
már ide suhan

Hunyd le rögtön
szép kicsi szemed

Hull az éjfél
hópihe remeg

Künn az éjben
hallgat a homály

Kis szobánkban
átölel Mamád

Szól az ének
suttog a mese

Álmodj szépet
ölembé gyere!

Kérlelő

Ritka a lélek. Repülnék!

Félek!

Szárnyas az élet. Elrohan.

Nézlek.

Menteni mélyre: bújítani!

Kérlek!

Merülni végre...! Szeretlek.

Téged.

Gyász

Hangod hárfáján hólepte
szirtek ülnek:

A csilingelő szél
meddig kísért még,
szellem magányára
ráborul az ég,
gyászfeketén.

Szíved barlangján színjátzó,
átlátszó üveg:

A csilingelő szél
meddig kísért még,
szellem magányára
ráborul az ég,
gyászfeketén.

Engedd szabadon!

Aludj csak. De engedd, hogy álmod
szabadon, akár a nyár füstje
szökjön csak el. Ki az ablakon,
mint vágótűző mén vágótűl űzve
futni szokott. Sosem tűr hámat.
Csapjon rád sorsgally, tépjen tüske,
te engedd az álmot szabadon,
és hagyd, hogy helyetted leküzdve
időt, teret ugorjon árkot.
Lopjon akár! Égjen nagy tűzbe',
mint szikkadt bogács a parlagon,
de az eszmék fülledt sűrűje
ne kösse nyakára a jármot,
ne hagyd, hogy vércse-kedvét tűrje
a valóságnak. Ez hatalom.

Rögeszmévé váltál

Tudom, hogy létezel. Ott vagy valahol,
hol nincs magány, könny, összetépett lélek,
hol minden rontás egyszerre kiégett,
hol minden emberszív mosolyog, dalol.

Új hajnal hasad. Lassan kihunyt a Hold.
Ünneplőt veszek, végre feléd lépek
te örömteli, vágy-fuvalmas Élet.
Tudom, hogy létezel. Ott vagy valahol.

Mutasd magad

Hol vagy, te Vágy, Élet, kidacolt Öröm?
Mutasd hát magad, te csaló, te hazug!
A rólad szóló álmot összetöröm,
mert nem vezet hozzád semmiféle út.

Délibáb vagy. És örvényed úgy tágul,
mint homályos éjbe a nyirkos sötét,
s attól a szívtől, mely sodrodba kábul,
ellopod parányi életösztonét.

Omlatag rög vagy. Nem létező Semmi,
mégis árnyékodban annyi varázs van,
hogy mindannyian beléd vágyunk veszni,
mint csók után az édes bágyadásban.

Bőkezű a Sors

Égi kézként simogat a nyár,
s rám szór friss, meleg élet-álmot.
Varázs ez. A testetlen fényár
feledni segít. Gyászt, kint, átkot.

Ma szeretek élni. És holnap?
Mit bánom én, ha lelkem fölött
újra köröz szárnya a gondnak.
Ma élek. A Holnaphoz nővök.

Szívzörej

Ma nem vetettek hurkot lépteimnek
se vágyindák, se dús sorsszövevények,
se folyondár-sírások. Ma csak éltem.
Merészen néztem végzetem szemébe.

Ma sorsom ege új színektől tarka,
bár még emléked egyik éles sarka
húsomba mélyül. Nem hagyom, hogy fájjon,
te Emlék, te Múlt, te illatos Álom.

Ma újra ragyogott szívemben a Nap,
s az eddigi bánat, szeszély, akarat
térdre hullt bennem. Bár mítoszunk oda,
tudom, hogy élni... élni, az a csoda.

Amíg elhiszed...

Van az életnek különös varázsa,
van, hogy lábaid ugrós kedvűek,
van, hogy válladat nyomja egy-két mázsa,
s a kétség gyakran füledbe nevet,
van, hogy elillan sok hiú álmod,
hogyminden sorshullám egyre magasabb,
s hogy ilyenkor sehol sem találsz
azt a tenyeret, mely ezek fölött tart.

De amíg elhiszed, hogy a súlyos köd,
csak pillanatnyi életzivatar,
míg újjászülethet régi örömed,
s bár sebzik, fojtják, de élni akar,
addig vígan a köd árnyain át
haladj előre, hisz begyógyul a seb,
hagyd magad mögött, mindazt, ami bánt,
gondtalan ember, ki vidáman temet.

KÖVES JÓZSEF

Kérdés

Köves József.

E köznapi névvel
ismertségedért meg kell küzdened,
ha vágyod, hogy mindenkit elérjen
a műveidbe rejtett üzenet.
De hányan vannak, akiknek fontos
amit gondolsz e kusza világról?
Ha feldőlsz, lesz-e olvasó aki
Emlékszik rád s bármiért hiányol?
Kinek írsz hát? A papírlapon túl,
homályosan, szürkén szállong a köd,
s nem tudhatod, van-e bármi élet,
az ólomból rótt barázdák mögött.
Mégis vallani kell, akkor is, ha
sokak számára név te nem lehetsz,
azért a halvány reményért, hogy majd
talán egyszer egy könyvmoly felfedez.

Köszív

Tudjátok, mi a magány?
Nem vagytok egyedül, és
mégis üres a parány
szobátok, s akár a kés,
végigszeli a jeges
sarki csöndet szavatok.
Nincs válasz, csak a rideg
és közönyös ablakok
süvítő résein át
felel kintről a világ.
Tudjátok, mi a magány?
A falak sem felelnek.
A térről egy szomszéd lány
felnéz, de nem ismer meg,
nem köszön fel ő sem.
Szíves szóért epedtek,
de még az utcakő sem
fordulna tifelétek,
mert szemetekből látja,
hogy éppen ettől féltek.
S kőnek kőből a szíve.
Mit fordítna felétek?

Felhőhinta

Felhőhinta
felhőágon,
legnagyobb a
nagyvilágon.
De magasba
visz a hinta!
Kéklík az ég,
mint a tinta.
Szállok derűs
arany nyárba –
kapaszkodom
napsugárba.

A bárányok halhatnak

Az Isten tétlen, hogyha létezik,
Mikor a csorda fázik, éhezik!
Kevés a fű, a megnyírt birka sok,
És lesben állnak kapzsi farkasok.
Érzik, hol kell csapdát állítani,
Melyik juhot kell vérbe fojtani!

Nem is béget, mert nincsen semmije.
Könnyen megy el, ha el kell mennie.
De a gyapjasa, – te szentséges ég!
A távozása lenne veszteség!

A főszabály ma ismét működött.
Nem győzhetett a jó a rossz fölött.
Bezárt karámban nem legelhetett,
Elkóborolt, és rá is fizetett!

A tánc

Ha táncra kél a nyugtalan tömeg,
Zene se kell, a talp alá való!
Természete titáni dallamán
Csendül majd föl a bösz muzsikaszó!

A húrja pattanásig megfeszül,
Idegszálába kapkod a vonó,
Belőle árad minden dallama,
Új emberből egy régi hallgató!

Új táncra kél, ma táncba libben át,
Megállás nélkül járja roskatag.
Utolsó táncra gyűjt energiát,

S csak járja, járja egyre hallgatag,
És sír belőle, sír a fájdalom,
Mert újabb táncra nem lesz alkalom!

Álomvilág

Ha rádölök a kopott kanapémra
– ebéd után jó egy kis pihenő –
És betakar a bájos álomszféra,
Azt már nem érzem, mikor jön elő.

Szívemre teszem súlyos bibliám,
Az irodalom legszebb verseit,
Oly intenzíven tudnak hatni rám,
Hogy álomba ringat és átsegít

Az óriások felszentelt kertjébe,
Ahol a lelkem szabadon lebeg,
S a birodalmuk örökös csendjébe’
Körülöveznek lírafellegek.

Ott elmélázok egy-egy hús során,
Szíriuszok és zefírek fölött,
És túl a Föld göröngyös út-porán
Már ott járok a csillagok között.

Találkoztam velük már valahol
Dallamaik fülembe csengenek,
Fejembe száll, mint tömény alkohol
És mámor-ittasan felébredek.

LÁNG EL PÉTER

Szeretet – konkrétan

Elindulok családotól, hatodmagammal a Nagyvilágba, sok ezer kilométerre. A Szeretet Zarándokútjára. Csak úgy, pénz nélkül, egy váltás cipővel, ruhával. Sátorlappal a viszontagságok ellen. Mobil és egyéb kutyuk nélkül. Gyalogosan, ismeretlenek segítségére és Isten kegyelmére bízva magunkat. De tényleg, komolyan!

Na most jössz Te, ismeretlen Barátom!

Te, aki „jó szántó-vető” vagy, s mindenben képes vagy gondoskodni magadról és a családról.

Te, aki a falu, város polgármestere vagy más hivatalossága vagy.

Te, aki magad is nélkülözöl.

Te, aki ügyes profithajhászként tejben-vajban fürdesz.

Te, a milliárdos bankár, vállalkozó.

Te, bárki vagy is.

A család épp vacsorázik. Most fejezted be az asztali áldást. Egyszerű és laktató étel a tálban. Anya elsőként neked merít belőle, a többiek tányérja is megtelt, arra várnak, hogy felemeld a tekinteted és ehessenek. Te még őrzöd a hagyományt és a Törvényt. A napi munkától fáradtan, de boldog megnyugvással tekintesz körül. Mind itt vannak, akikért fáradozol. Mosolyod őket is felderíti. Egyszerre merülnek a kanalak.

Most kopogtatok be hozzád.

Ülsz igazgatói irodád hűvösében, nehéz áthangolódnod. Most fejeztétek be egy kollégátok fegyelmi tárgyalását, akit egy szülő pedofil váddal illet. Mind értetlenül álltok, soha nem volt még ilyen. Lehetetlen meglegelni az igazságot. Talán, ha más szülő is előállna – de Isten őrizz!

A megvádolt tanár kétségbeesett, mindenkit a döbbenet ural hetek óta. Az ügy kikezdte az iskola jó hírét, s mindannyiotokét, a tiédet is. Egyszerűbb lett volna csípőből visszautasítani a vádat, de Te tartod a Törvényt. Ki tartsa, ha nem ti, pedagógusok, nevelők?!

Kopogtatás zavar meg, az iskolaszolga jelenti, hogy hat idegen zárándok kér bebocsáttatást és segítséget.

A Nagymamától örökölt hokedliről asszonyod leveszi a régi, zománcos mosdótálat és a benne lévő mosdóvizet az udvar közepén álló diófa tövére önti. Teheti, mert nem szappannal mostatok benne kezét az ebédhez készülődve, arra sem telik. Ma gazdag ebéd van: rántott leves pirított zsemlekockával. A száraz zsemlyét a boltos adta, mert ma, a tizenkettedik nap lévén, éppen rátok került a sor az adományozásban. Hagyományos egytálétel, de ma mindenki két tányérral is ehethet. Tizennégyen ülitek körül az asztalt, az orgonasípokként sorjázó gyerekek korgó gyomorral, de türelmesen hallgatják az asztali áldást, majd szélesebben falni kezdenek. Te csak párás szemmel nézed őket, hogy a rád váró második tányérral is nekik juthasson. Istenhez és a Szűzanyához fohászkodsz. Alig hallod a halk kopogtatást.

Ki jöhet ilyenkor?

Vasárnap van, ma te is a családdal vagy. Mármint a tágas otthonban csupa antikvitással berendezett dolgozószobában, de külön. Sokadik nekirugaszkodásod ez, hogy helyrehozzátok a párkapcsolatot az asszonnyal, de megint üvöltözésbe csapott át a vádaskodás. Mindketten csalárdul éltek, de újból és újból összetart benneteket a két, kisiskolás gyermek iránti felelősség. Nagyon gyorsan, egy éven belül születtek, még a szerelem kezdetén. Csak sorolod magadban Sára bűneit, se vége, se hossza. Legutóbb éppen legjobb barátotokkal kaptad rajta, ők már elváltak. Jogosnak érzed, hogy te is füvel-fával csalod őt, s már az első terhessége alatt mással vigasztalódtál.

Sára lép be, és teljes tanácstalansággal az arcán közli, hogy egy ismeretlen, zarándok család kér segítséget, lehetnek öten-hatan is. Azt mondják, magyarok.

A komornyik jelenti, hogy a személyzeti kertkapunál várakozik egy messziről jött család. Az őről kérték, hogy beszélhessenek a ház urával, s ő csak azért állt szóba velük, mert az őr azt mondta, olyan jófélék, jóarcúak és nagyon elesettnek, fáradtnak látszanak. Van velük egy 10 éves forma kislány is, olyan mint Vanessa, a család szemefénye. Beengedheti-e őket a kis kerti lakba, hogy megtisztálkodjanak, s enni is adhatna-e nekik?

Kinyitod-e az ajtód? Meghallgatod-e őket?... Esetleg segítesz is?!

Tudod-e egyáltalán, hogy Te ki vagy? Tudod-e milyen vagy igazán? Belenézel-e az Igazság Tükrödbe?

Mert akkor meglátod előbb-utóbb.

MAGYAR MAGDA

Akkord

Az éj apró kortyokban nyelte az időt,
lábunk nyomát ringatta a langyos aszfalt.
Még öleltük egymást pár perccel azelőtt
és szeretőn simogatott karod ezalatt.

Bukdácsolunk a hallgató, széles úton,
A fák még őrzik zöldes koronájukat.
De valahogy már feketülnek a csúcson
És hosszabban nyújtják mellém az árnyakat.

Valahol egy elhagyott zongorán halkan
Megpendül a húr:

Magány- melódia.

Nézz le rám

Megpihent az idő,
Nem történik velem
semmi sem.

Nézz le rám
édes Istenem
mert neked mindez
csak egy pillanat,
de nekem —

az életem.

Öröm

szavának hangját, csendjét
estének illatát, melegét.

— már csak emlék,
már csak emlék...

Egy csavargó kutya naplójából

Komolyan mondom kérem szépen
Kutyául fáj a két képem.
Kifolyt a sok piros vérem, és kiesett négy fogam.

Kilenc napja ágyban fekszem
Napjában csak kétszer eszem.
Reggelire kemény tojást, uzsonnára füstölt kolbászt.

Főzeléket én nem kérek
A krumplira rá sem nézek.
Hentesről jaj nem is halljak ő rúgta ki négy fogamat.

De amikor jobban leszek
Nyakamba tarisznyát teszek.
Elmegyek koldulni véle elég nagy a föld kereke.

Mikor kinn az utcán járok
Füvel- fával szóba állok.
A bokortól megkérdezem, hogy a kolbász merre terem.

Hitdimenzió

Amikor az óra üt
menni kell
mert várnak odaát.
Ott vannak a nagyszülők,
az anya is
és sok-sok jóbarát.
Nem kérdezi senki hogy
már menni vágysz?
és nincs-e dolgod itt.
Amikor az óra üt
menni kell,
bár maradnál kicsit

Szép szeptember

Kis kertem csendje, árnya alatt
jól érzem magam
mint az elíziumi mezőkre
tévedt vándor lélek,
hol könnyű mámorban
élnek a népek.
Nincs fáradtság, nincs kín,
a szél sem fúj,
nincs eső, nincsen hó
csak üdítő napfény
s ez nagyon jó.
Az ősz sok színével jelet festett
az égre, a fákra,
meleg szellő kúszik a falon,
körül ölel az alkony árnya.
Nyugalmat ád az avarillat,
a csend szívverése,
és hozzám simul a
nyáremlékű béke.

Faág a vízen

(variációk)

1. Faág a vízen
Mint faágot az ár,
sodor magával az élet.
Nem tudom, mi vár,
mégsem félek.
Visznek magukkal a habok,
hazátlan faág vagyok -
de része vagyok a nagy egésznek.

2. Fatörzs
Kidőlt fatörzsként
sodródok a vízen.
Kiszakadt a talajból
gyökerem.
Fáradt madarak szállnak rám,
együtt utaznak velem.
Kidőlt fatörzs, kiszakadt gyökerek...
S lám,
valakin még így is segíthetek!

3. Sziklák
Mint az öreg sziklák
a patak fenekén,
meghúzódok csöndben.
Átáramlik rajtam a világ,
de közben egy picit zöttyen.
Ez a zöttyenés vagyok én.

Kérdőszavak

Ki? Mit? Mikor? Hogyan?
Hová? Merre? Kivel? Honnan?
Igen? Nem? Ha igen, miért?
Az ember kérdez, semmit nem ért.
Hányan? Hányszor? Milyen gyakran?
Kérdezünk csak, szakadatlan.
Többet tud, ki többet kérdez,
de a tudásunk hiányos.
A valóság mindig kérdéses.
Csak a kérdés valóságos.

Kötetlenül

Kötetlen beszélgetésre invitálja
a börtönigazgató a rabokat.
A téma: hogy éljen az ember,
ha már szabad.
Ez engem érdekel,
mégsem mehetek el.
Ha komolyan gondoljátok
a kötetlen vitát,
a kötelékeimet
oldjátok meg legalább!

Lakatlan sziget

Nem volt ez mindig lakatlan sziget,
bővelkedett gyümölcsben, vadban.
De felfedezték az emberek,
elvitték, amit vinni lehet,
végrehajtottak pár atomkísérletet.
A sziget azóta lakhatatlan.

Agyunk rétegei

Az ember képes a költészetre,
meg tud tervezni palotákat,
gyönyörű képeket fest az ecsetje,
hangszereiből zene árad,
képes a könnyörületességre,
nemes ügyekért kész a halálra.
Tudós könyveit bújja egyre,
hogyan léte értelmét megtalálja.
Ez agyunk felső rétegében történik,
amely friss még, alig pár ezer éves.
De vannak régebbi rétegek is,
alárendelve ennek a felsőnek.
És amint lazul a szorítása,
az alsóbb rétegekkel többé nem bír.
Ha háború van, vagy katasztrófa,
előrohan a krokodil.
És véres harc dúl centiméterekért,
hüllő agyunk meg nem hátrál.
Harcolsz, és nem tudod, miért,
elfelejtet, hogy ember voltál.
Kegyetlen leszel, vérszomjas, vad,
nem győz le szó - csak egy másik hüllő.
Néha eltelik egy évszázad,
míg összeszeded magad,
és újra ember leszel, Istenhez illő.

A kísértés

Igazából maga sem tudta volna megmondani, mikor formálódott meg zűrzavaros agyában a gondolat, hogy először nagyon gazdag, azután minél hamarabb, nagyon özvegy akar lenni.

Az ötlet megvalósításához egy jó házasság megkötésével fogott hozzá, elvett egy vagyonos, fiatal nőt, és kezdte beleélni magát abba, hogy ezentúl már mindig így lesz, bőven jut mindenre, korlátlanul szórhatja a pénzt, költhet magára, és persze, vállalkozhat. Mert az üzlet, az mindennél fontosabb volt a számára.

Azután, egyre gyakrabban fogta el a kísértés, hogy eredeti tervét megvalósítsa, vagyis, hogy a gyors gazdagodás után, a lehető leggyorsabban özvegy legyen. Elkezdett hát gondolkodni a következő lépésen. Hogyan szabaduljon meg az asszonytól, mielőtt még gyermekük születne?!

Azt tudta, ha gyermekük lesz, a leszármazott mindent „visz”, mindamellett egy gyermek ellen, mégis csak képtelen lenne bármi gonoszságot elkövetni. Így hát maradt az eredetileg kitűzött cél, nevezetesen, hogy valamiképpen elteszi az asszonyt láb alól.

Ilyen helyzetekben nem jön rosszul, ha kéznél van egy jó barát, aki ráadásul ért a vegyszerekhez, lévén a foglalkozása gyógyszerész. Őt - tudta nélkül - oly módon vonta be a tervébe, hogy megkérte, adna valami hathatós „elaltatószert” a kutyájának, ugyanis megszánta nagyon az öreg ebet, jobb lenne már annak, ha az örök vadászmezőkön nyargalászatna, hiszen elkopott a foga, megritkult a szőre, alig áll a lábán, s félig vak is szegény.

A gyógyszerész adott is valami port, bár a lelkére kötötte, vigyázzon vele, emberre is veszélyes lehet.

Hát épp ez volt a neki való szer! Rögtön használatba is vette. Ezt bátran megtehetette, mivel öreg kutyája magától is kilehelte a lelkét, rá lehetett fogni, hogy az ő érdekében használta fel a port. Alig ásták el azonban a vén csontpusztítót, elhunyt - az alig féléve asszony - feleség is.

Nagy volt a sírás-rívás, mindenki sajnálta a hátramaradottat, a korán özvegyiségre jutott, szegény férjet.

A halottat azonban - a szokástól eltérően - nem ravatalozták fel otthon, hanem a templom melletti halottasházba vitték, azzal az utasítással, hogy mivel az ismeretlen eredetű, hirtelen halál az asszony arcát nagyon

eltorzította, kell egy kis kozmetikázás, nehogy már csúful, rendezetlenül menjen a másvilágra. Az utasításban azonban az is benne volt, hogy a halottat ezután se tegyék közszemlére, hanem a szépítés után, azonnal zárják le a koporsót. Ne facsarítsa senkinek a szívét a kelleténél tovább a kedves halott látványa, főként ne a friss özvegyét, ki addig maga is sokat panaszkodott rakoncátlankodó szívére. A kérés érthető volt, még a rokonság is méltányolta.

Az első, egyedül töltött éjszaka nem volt igazán nyugodt, a magára maradt férfi számára. Volt valamiféle rossz érzése, és érdekes, nem a tette következményétől tartott, egy egészen más, ismeretlen félelem szorította össze a szívét. Az ő rakoncátlankodó szívét, ami kivételesen igaznak bizonyult, valóban baj volt, a még nem is olyan öreg ketyegővel.

Közben a ravatalozóban is munkához látott az ügyes kezű, ámbár kicsit már fásult, halott kozmetikázó szakember. A fiatal férfi beöltözött, mint szokott, s biztos léptekkel indult a munkahelyéül szolgáló kis kamra felé. Határozott mozdulattal nyitott be az ajtón, mint aki tudja, a halottak már nem árthatnak senkinek, ők a legnyugodtabb, legbékétűrőbb teremtményei a jóistennek.

A helyiségbe belépve azonban attól, amit ott látott, maga is majdnem halottá vált!

Egy asszony ült a koporsóban. Nem volt az már se fehér, se torz, olyan volt az arca, mint a nyíló rózsa, a karja gömbölyded és fehér, a haja csigákban kunkorodott telt vállaira. Az egyszerű csipkés öltözet is jól állt neki, inkább elábrándozó menyasszonynak látszott, mintsem kozmetikázásra váró halottnak.

Hát igen. A szer, emberre is veszélyes volt, ám csak átmenetileg bénította meg az asszonyt, aki ettől tetszhalottá vált. Egy nap elteltével azonban magához tért. Most a nyíló ajtó felé fordulva, a hirtelen fénytől hunyorogva bámult a belépő fiatalemberre.

Annak még a lélegzete is elakadt, de mivel bűnös nem volt, hát oka sem volt a félelemre. Hamar magához tért, s az asszony sürgető kérdésére, mármint, hogy hol is van ő most, bátran megmondhatta az igazságot.

Aztán, szó szót követett, hamar kiderítették, hogy nem volt azért olyan véletlen ez a hirtelen jött haláleset. Tenni is kellett azért valakinek, valamit.

Akkor eszébe jutott az asszonynak az a fűszeres halleves, amit utoljára a férje főzött, s amiből - bár kicsit szokatlanul kesernyés meg sűrű volt -, be is lakott, mert annyira kínálta, s egyre csak hajtogatta, megsértődik, ha nem eszik a főztjéből.

Eljött a másnap, s a lezárt koporsót látványosan elföldelték. A díszes sírhelyet sokan állták körül. Mindenki a zokogó férjet nézte és sajnálta, mondván, „Szegény ember, micsoda vesztesség, alig fél éve házasodtak!”

Megvolt a tor is, rendben, aztán mikor hazament a gyászoló rokonság, a friss özvegy is nyugovóra tért. Már tudta, miért aggódott, de aggodalma tárgya egyszer s mindenkorra megszűnt: saját szemeivel látta elföldelni a felesége koporsóját.

Az álom azonban csak nem akart a szemére jönni. Egyfolytában az örökségen járt az esze, azt próbálta számba venni, mennyi is az annyi, ami most már csak egyedül neki jár, az ő élvezetét hivatott szolgálni.

Osztott-szorzott, s mikor kihozta a végeredményt, szája mosolyra húzódott, ám ekkor az ajtón váratlanul, halk kaparászás hallatszott. Talán a macska - futott át az agyán.

Az ajtó magától kinyílt, és a belépő kezében pislákoló gyertya, a felesége viruló arcát világította meg. Az asszony kedvesen, szelíden így szólt hozzá: házastársak vagyunk, úgy fogadtuk, jóban-rosszban együtt leszünk, ezért eljöttem érted.

Az egyre közeledő alak, mint egy lidércnyomás, közben odaért az ágyhoz, megragadta a karját és kezdte magával húzni...

A friss özvegyet reggel, hálósobája padlóján holtan találta meg, az egyik – felvidítésára látogatóba érkező – kedves rokon. Azt mondják, a szíve vitte el, ami tudottan rossz volt. Úgy látszik, nem bírta a szenvedést, belehalt a bánatba, bár az arcán nem a kegyes halál nyomai, hanem valami irtóztató rettenet ült, mintha kísértetet látott volna.

Az örökséget valaki elvitte a bankból, aki hiteles papírokat mutatott fel, így vitatni nem volt mit.

A faluban ezután, szerencsére, nem történt semmi említésre méltó. Ha csak az nem, hogy a ravatalozó fiatal, jóképű alkalmazottja, aki utoljára azt a váratlan hirtelenséggel elhunyt fiatalasszonyt kozmetikázta, állítólag megütötte a főnyereményt, és végleg elköltözött a faluból.

MÉSZÁROS MÁRTA

Falak

Falak zárnak közre.
De ha karom kinyújtom,
nyílnak előttem,
s zárulnak mögöttem.
Kamrányi tér a birtokom.
A falakon túl
lassan vonul a múlt.
Az idő kereke
forog, de visszafele.

Gyümölcsöt érlel
a kivágott fa,
elszáradt bokornak
omlik dús virága.
Mint archív felvételen;
ma élők régi alakja villan,
s a holtak elevenek.
– Megállj!- kiáltom,
s nyomukba eredek.

A láthatatlan falak élesek;
véres karcok rajza
borítja testemet.
De tovalengnek a képek.
Elérhetetlenek.

Ma éjjel...

Ma éjjel halnak
meg a levelek.
Fagy marka roppantja
össze gerincüket.

Sápadt köd fölött
egykedvű csillagok.
A világ örök -
én a fákkal halok.

Nem elég

Ferdén vetül a holdfény
az erkély üvegén.
Fogyó holdat rejt
faágak fekete bokra.
Két hatalmas ház,
mint két óriás,
két oldalról összefogja.
Most ez a világ.
A nemrég tar ágak
újra kihajtottak.
A ringó sok levél
még nem tudja,
milyen az ősz s a tél.
Minden itt van;
föld, fa, ég -
és nem elég,
nem elég...

Graffiti

A kihalt gyárudvart
övező pusztuló falon
a graffittik üzenetét
olvasom.

A hámló bőrű vakolat
felszínén néhol még ép
a vadul kanyargó rajzolat.
A színek nem fakultak;
sárga, zöld és kék,
lila s a vörös,
mint alvadt vér.

A vonat tovább halad.
A telerajzolt kerítés
elmarad.
Hol vannak a falat
lopva mázolók,
akiknek nincs sem út, se cél?
Ágyban alszanak vajon,
vagy pályaudvaron?
S ha jön a novemberi szél,
meglopják az alvót
egy takaróért?

MILLEI ILONA

Nagyvárosban

Nagyvárosban az ember gyorsan él,
felkel, rohan, újra hazatér,
elalszik, felkel, és megint rohan,
gyorsított felvétel az élet. roham,
harc, csata, háború, viadal,
csak győztes nincs, és nincsen diadal.
s napra nap elhalnak születő szavak...

nagyvárosban a lélek magára marad.

Törvény

Minden vég egy új kezdete,
s minden kezdet a véghez visz.
Ez a törvény, ez írja léted.
Bolond, ki ennél kevesebbe hisz.

Ki világra jön, mind ember fia,
ha meghal, sírján fű terem.
Ez a törvény a sorsod írja.
Jutalmad? Cinkos szerelem.

Holnap kószál a csillagtérben,
ha figyelsz rá, megfogja kezéd,
s a törvények hűvös erdejében
egy másik létbe átvezet.

Szomorú számvetés

Botnyi barna ág,
reméltem zöldellő varázst,
mint pöttöm, fürgé felhő,
mely jókedvében csillagok fölé nő,
mint szél, amely orkánná dagad,
úgy akartam élni.
harminchat álmom elszaladt.

Ülök szobámban
a lámpafénybe zárva,
virágért lázad asztalomon
egy kicsorbult, szürke váza.

A szerelem táltosa

Paripám, paripám, táltos paripám,
lombokat csókoló gyönyörű paripám!

Hajam szála fodrozódik,
köldököm íve világít,
combom szorítása csillagok botlása,
szerelmem tűzcsóva, háborúk romlása.

Paripám, paripám, táltos paripám,
hegyeket csókoló gyönyörű paripám!

Körmöm félholdjának fehér fénye,
szemem sugarának éjszín sötétsége,
fogam csattogása asszonyi kegyelem,
téged szolgál híven, szigorú szerelem.

Paripám, paripám, táltos paripám,
felleget csókoló gyönyörű paripám!

Keserű ébresztő

Mikor rájössz, hogy életedben valami, ami tartotta benned a lelket, ami vigaszt nyújtott, ami reményt adott, és te álmodhattál, véget ért, akkor egy pillanatra belehalsz ebbe az érzésbe. Mert nem lesz már ok a kilátástalanságban, ami arra ösztönöz, hogy kitarts, nem lesz perc, melybe áhítattal belemélyedhetsz, és nem lesz óra, mikor tudod, Ő még van. Még ha csak álmaidban lehetett is veled. Számíthattál rá a jövőben, a jelent pedig átvészelted.

És ő nincs többé. Se ébren, se álomba mélyedve. Hited, mely benned élt, mely életben tartott, most elhagyott. Fáj, megtör, felemészt. Menekülnöd kell az érzéseid elől, lehajtani fejed puha párnádra, és elsírnod az éjszakának azt a fájdalmat, melyre nem voltál még felkészülve.

De ébresztő, királykisasszony! A fehér ló már elvágatott, s ki rajta ült, most másnak adta testét, lelkét. Az álomnak vége, s akinek a pillantására oly sokat vártál, már másé, s te úgy cipeled bánatod, mint aki a hátán egyedül hordja a világot. A világot, melyet valóságosnak véltél, kecsegtetted magad, s életednek oly furcsa értelmet adott. Most magad maradtál. Lesznek még szép éjszakák, mikor álmodsz, s felébredve magaddal akarod lopni őt a fázós hideg reggeleken, de te is tudod, hogy az álom szertefoszlik, s csak megnehezíti a napod, hogy az a röpke pillanat nem valós, s te még fájóbban fogod átélni.

Könnyeid tengerén át hiába nézed fakult képét, az ma már csak egy gyűrött papírdarab. Csalóka lidérc, mely megpróbálja elhitetni veled azt, ami már nem létezik többé. Ébredj fel, s fogadd el azt, amit már oly sokan átéltek veled együtt, hogy az élet megy tovább! Remélj, bizakodj, képzelj el egy szebb jövőt nélküle, élj teljes életet úgy, hogy kitárod azt a világot, melyben éltél, s befogadsz minden szépet és jót, ami még vár rád!

Anya

Ha késő nyári este kiül az udvarra, lombos fák közé, egyedül érzi magát. Már csak a langyos este szellő, a madarak csivitelése, a virágok illata az övé. Szemei még ragyognak, hisz élni akar, de bennük csak a szomorúság tükröződik vissza a lemenő nap fényében. Magányát emlékek enyhítik csak: a fülében visszacsengő derűs beszélgetések, dohányfüst, szertefoszló rajzolata a levegőben, gyerekek hadának utcáról beszűrődő csivitelése.

Van családja, de társa nincs. Nincs kivel megosztania a tűnő napok történéseit, nincs kinek elmondania jövőről szőtt terveit. Tervei, melyek ezelőtt még két emberről szóltak, homályba burkolóztak.

Felveszi locsolókannáját, s szép lassan, növényeihez, szeretettel közeledve, megy sorról sorra, hogy enyhítse bánatát. Beszél virágaihoz, gyönyörködik az ezerféle színben pompázó szirmokban, s tűnődik: vajon milyen lenne, ha nem csak hozzájuk beszélhetne. Gyermekai meghallgatják ugyan, de ez korántsem olyan, mint mikor férje hallgatta, csüngve minden szaván.

Leszed pár rózsát, s mélyen a gondolatiba merülve kimegy a temetőbe.

Vizet cserél a vázában, a sírkövet gondosan lesepergeti, megsimogatja az írást, mely még meg sem kopott. A kövön már az ő neve is bevésve, csak a dátum hiányzik. Arra nem gondol. Vannak még álmai, megvalósításra váró teendők, melyeket végre akar hajtani.

Hazamegy az üres lakásba, bekapcsolja a tévéjét, hogy társasága legyen, majd egyedül hajtja fejét párnájára. Hosszas hánykolódás után elalszik, s álmaiban ismét boldog, képzelete szárnyal, a magánya belevész az éj sötétjébe.

Vallomás

Nem szűnik a szomorúság, nem múlik el a bánat. A bánat azért, akivé lettem. Néha, mikor a fagy felenged, és a felhők között átszűrődik a napfény, szeretek visszagondolni a felhőtlen évekre, mikor kisgyerekként más dolgom sem volt, csak hogy játszak, és szüleim féltő szeretettel óvták minden léptem. Vagy az iskolás évekre, amikor társaimmal együtt követtünk el diákcsínyeket, és együtt szórakoztunk, ha időnk engedte.

Mára minden megváltozott. Csendes a lakás, szeretett gyermekeim idejük jó részét iskolában töltik, és én egyedül vagyok. Takaros kis lakásomból minden reggel átmegyek édesanyámhoz, hétköznapi dolgokról beszélgetünk, aztán hazajövök az üres lakásba.

Gondolkodom és írok. De a gondolataim csak a félelmeimet tükrözik. Félek attól, akivé lettem, s félelemmel várom, hogy mikor fogok újabb balgaságokat elkövetni. Vonzom a bajt. Számolatlanul szívom a cigit, és azon töröm a fejem, hogy tudnék egy másik világba menekülni, ahol nincs múlt, nincs jelen, és nincs jövő. De ezzel a családomnak okozok újra és újra csalódást.

Régen még hittem magamban, de mára minden reményem szertefoszlott. Betegségem évek óta tart, és állapotom mit sem változik. Számomra nincs holnap, csak a mának tudok élni, és remélni, hogy ez a nap jobb lesz, mint az előző. Remélni... De jó is volna! Zakatol az, agyam, és csak azt várom, hogy este legyen, hogy bevehessem a gyógyszereimet, és álmomban egy szebb jövő képe táruljon eléem.

MOLNÁR JÓZSEF BÁLINT

Nyári viharra várva

Ernyedtre kókad az eperfa lombja
fullasztó hőségben esőre vágy.
Sárguló füben bágyadt hangyabolyra
lágyan hullajtja szirmait egy virág.

Tűzforró aszfaltszőnyeg nyúlik, ragad
fulladozva piheg a kőrengeteg
csörgő levelek sírnak lábam alatt
zörög a kukorica, a búza földre pereg.

A túlfűtött úrben moccan a szél,
a bénult tér már hullámszik, remeg,
Felperzselt, száraz föld esőt remél
előttem futnak izzó gyöngyszemek.

Végtelen kékségben fehér piheszál,
még hangtalan villan a messzeség,
Fent az égen talán fecske száll,
lassan kúszik a sötét, de messze még.

Majd óriás villanás tölti be az eget,
vízfüggöny árad a bágyadt tájra.
Zengő égszakadás töri meg a csendet
enyhülést hoz a lángoló nyárra.

(Budapest, 2013.08.21.)

Tölcsérek

(Ch. Morgenstern: Die Trichter c.
verse alapján)

Két tölcser bolyong az éjen át
szűkülő törzsük mélyén át
a Hold csorgatja
néma, vidám fénysugarát
a méla útra
és így tovább.

Az idő és örökkévalóság

(Ch. Morgenstern Zeit und Ewigkeit
című versének alapján)

Halld meg a vadon
lüktetésének ritmusát.
A szél hogyan hordja
a hullámzó patak zaját,
miközben véges léted
ketyeg tovább

Holdfényes éj Merán felett

(Ch. Morgenstern Mondnacht über Meran c.
verse alapján)

Úgy áll a város a hold sütötte tájban
Mint álomban látott illatdús virágos rét,
Mint szellemváros, mint egy szőnyegkép,
Amit álmodozó szőtt több éves munkában

Selyemlepelként hull reá derengve az ég
A félénk csillag-gyermekszemek fénysugarában
Már reng, remeg az éter az éjszakában
Mint aki szellemek járta világba lép

Álomkép, egy néhány ezer lakosú városképre
Mintha a hold fénye egy istennő páncélingére
csillogna, aki fegyverére támaszkodva áll

Éjféli harangkongás töri meg a csendet
A nagy Isten üdvözlí az istennői rendet,
Mely békességben isteni szeretetre vár

NAGY BANDÓ ANDRÁS

A: *Pillanataragasztó* című, készülő kötetéből három egyflekkes történet

Utas és holdvilág

Balfon verték föl az alakulat sátrait.

A krumplivirágos örvezetőket kivéve mindenki tudta, hogy itt van elföldelve Szerb Antal. Tömegsírban nyugszik, ha lehet ezt nyugalomnak nevezni. 1945. január 27-én ölték meg honfitársai, embertelen módon: legyilkolták, mint egy állatot. Szitokszavaikat értette, amíg hallotta, anyanyelvük közös volt, sorsuk nem egészen. Joggal föltételezhetjük, gyilkosai a töredékét sem tudták annak, amit ő tudott a magyar irodalomról. A tömegsírt benőtte a gaz. Mint mindig, most a gazok kerekedtek fölül.

Az alakulat Szegedről érkezett, hogy fölszámolja a korábban a magyar-osztrák határsávra telepített, menekülőket gyakran darabokra tépő aknazárat, és helyébe fölépítse a sokkal emberségesebb műszaki zárat, amit később vasfüggönyként emlegettek a kerítés túloldalán és a szakadék szélén vergődők.

Az aknaszedők között is akadtak, akik mellészúrtak a hosszúnyelű kutató tűikkel, kezük vagy lábuk, gyakran kezük és lábuk bánta.

Brennbergbánya közelében a határ vonalát érintő úton, a tűkanyarban álló őrtoronyban, óránkénti váltásban, élesre töltött golyószóróval, a célzó gömbön tartva szemüket, mesterlövészek követték az arra haladó autókat. Arra, amelyik lehajtott a műútról az aknáktól megszabadított sávra, azonnal tüzeltek.

Két szabad életre vágyó kiskatona, egy parancsnoki dzsippel, mégis megkísérelt átjutni a határ túloldalára. A dzsippet szitává lőtte a szolgálatos katona, mint utóbb kiderült, a sofőr egykori iskolatársa. Határeset: osztrák területre már nem lövöldözhetnek át a magyar katonák, akkor sem, ha dezertőr társaikat akarják elpusztítani. Odaát a fináncok árgus szemekkel figyelték a történeteket.

A sofőr szörnyet halt, az utasként mellette ülő, lövést kapott társa sötétedésig hevert a gazban. Este, a holdvilágnál sikerült kúszva eljutnia megmentőihez.

A golyószórós mesterlövészt tizedessé léptették elő.

Rovásírás

– Szép, szép – mondta fanyar mosollyal Borka Jóska bácsi, a nyugalmazott magyartanár, egykori iskolaigazgató, amikor a lakott területet jelző tábla mellé fölállították az új táblát, melyen rovásírással is olvasható volt a falu neve.

– Szép bizony – válaszolta Bérces Botond, aki nemcsak kezdeményezte, hogy legyen rovásírásos helységnévtáblája is a falunak, de ő maga festette a fehér táblára a rovásírás betűit.

– Aztán mondd, Boti fiam, azt a szép, de kicsit hosszú szót le tudnád-e ími rovásírással, hogy: engedelmeskedhetetlenségkedéseitekért? – kérdezte Borka Jóska bácsi, és faképnél hagyta Bérces Botondot.

Az avatásra kivonult a falu apraja-nagyja, voltak elegendően, az ünnepet összekapcsolták a búcsúval. A sihederek népviseletbe öltöztek, az aszfalton táncot bokáztak, a kisebbek az út szélén tátották a szájukat.

– Látják, emberek, ez az igazi hagyományápolás – mondta avató beszédében Bérces Botond. – Ma mi is tettünk egy kicsit a magyarságunkért. A mi falunk is tagja lett a rovásírással dekorált települések népes táborának. Mostantól őseink írása díszileg a falunk határában, és aki erre jön, aki Nagyhalomra érkezik, mostantól tudni fogja, hogy egy magyarok lakta községen halad át, vagy oda érkezik. Becsüljétek meg ezt a táblát, és amikor erre jártok, úgy tekintetek rá, mint magyar identitásunk dokumentumára.

– Nagyhalom – mondogatták a kisiskolások, olyan lelkesen, ahogy soha azelőtt nem mondták még ki szülőfalujuk nevét, szemüket az eredeti helységnévtáblán tartva.

– Nagyhalom – ismételtették a népviseletbe öltözött nénikék és fehéringes, csizmás bácsikák, a régit táblát lesve, de a rovásírást olvasva.

Végét járta az ünnepség, amikor Bérces Botond félhangosan sziszegte:

– Bassza meg, fordítva csavaroztam föl: fejen áll a tábla!
Sötétedés után merészkedett ki, hogy megfordítsa.

Enigma

Negyvenkét évesen, mindentől és mindenkitől elzárkózva, agyamat terhelő, megszenvedett magányban írom e sorokat, nektek, életre született emberek. Olyan sorsot szántak nekem az égiek, hogy ismeretlen, soha meg nem ismerhető hőssé váljak. Isteni adományként zseninek születtem. Kisgyermekként három hét alatt, tanítói segédlet nélkül sajátítottam el az olvasást és az írást, fejtettem meg művelt felnőtteknek szánt rejtvényeket, növekvő fiúként pedig minden diáktársam előtt jártam matematikában, esetenként tanáraitam megszégyenítő biztonsággal oldottam meg nehéz feladatokat. Hogy mire lesz jó, s hogyan lesz hasznosítható a zsenialitásom, mindaddig nem tudtam, amíg Hitler meg nem indította világhódító offenzíváját. A Wehrmacht összes fegyverneme egy német mérnök, Arthur Scherbius találmányát, az Enigma nevű kódoló készüléket használta. Rám, és a vezetésem alatt álló Hut 8 csoportra várt a kód feltörése. 1940-ben már némi eredményt értünk el, ám a késve megfejtett, elavult információk hasznavethetetlenek voltak. A frontról kódkönyvekhez kellett jutnunk, végül 1941-ben, egy találatot kapott német tengeralattjáró fedélzetéről egy példánya a kezünkbe került, egy kódolóval együtt. Ennek köszönhetően raktuk össze a megfejtésre alkalmas, Touring-bomba néven ismertté lett kezdetleges számítógépet. Időközben a németek már egy fejlettebb Enigmával kódoltak, és csak a szerencsének köszönhetjük, hogy 1942-ben a szövetségesek egy elfogott tengeralattjáróról ezt, és a kódkönyvét is megkaparintották. Egy év múlva alkottam meg a Colossust, egy jókora szobát kitöltő számítógépet, mely másodpercenként 5000 írásjelet dolgozott föl: feltörtük az Enigmát. E nélkül a partraszállás sem történhetett volna meg, nem tudni, mikor ért volna véget a sok millió emberéletet követelő háború. Aztán véget ért, engem pedig homoszexuálisként meghurcoltak, A kódfejtő program titkossága miatt az eljáró bíró sem ismerhette meg a hazafias tetteimet. Ítéletével, és a vele járó hormonális kényszerkezeléssel örökre tönkretett. A markomban lévő almát én, Alan Mathison Touring itattam át ciánnal.

Hogy is volt?

Meghökkenő módon
„cicásmama” lettem,
mikor unokám megszületett!
Mivel cicáim voltak nekem,
a nászasszony pedig
kutyust dédelgetett.
Zolikát akkor is, most is,
egyformán szeretjük –
m'ért is kétlené valaki?
Ám valamiért a gyermek
könnyebben tudott nálam
a cicákkal játszani.
Pedig cirmos cicám
öt kis kandúrját
elvittem egy kosárban messzire,
nehogy miattuk a csecsemőt
ne hozzák nekem ide.
Az egészség fontos!
Hozták is a babát szülei,
a kerti levegő jó neki!
Az öt kis kandúrt a
Mamacica sírva kereste...
Átjárt zeget-zugot,
vadászott, élém sorba
egereket hozott!
Magyarázta, hogy eltartja ő,
csak adjam elő!!!
az öt cicát, mit fialt
s eddig gondozott!...
Már nem lehetett.
Zolika közben
...szépen cseperedett...

A Mamacica egyszer csak
megunta bánatát –
vagy miért, ki tudja?
Láttuk ismét gömbölyödő hasát.
De most rejtekbe szülte kölykeit!
Csak néztük: nincs hasa –
eszik-eltűnik...
Soká ment ez így már,
közelgett a tél.
Gondoltuk, hogy kölyök
talán már egy sem él...
Egy késő délután a Mamacica
bent nyújtózkodott.
(A kis szobában egyre
többet tartózkodott.)
Csípős hideg volt már,
az ajtó is becsukva.
Kintről cérnahangot hallok!
– Ejnye, ez de furcsa!
Egy csöpp cica állt ott!
És panaszkodott:
„Egyedül jöttem,
a mama nem hozott...”
Cirmos mama meglepődött.
Fújt is mérgesen!
Mondtuk neki csendben,
ilyet már ne tegyen!
Ha most itt a fia, inkább mondja meg,
Él-e még a többi, és az hol lehet?

Hármat fordult még sebtiben,
egy-egy kölyökkel szája széliben...
Bevackolódtak.
Örültünk nekik.
Éjjelre kint fagyott!
Már nem mondta senki,
hogy nem kell cica!
Csak pár hónapos volt,
és sikoltva kapott értük Zolika!

Lett is velük együtt
sok kedves kaland!
Elmesélem azt is,
nyitok új oldalt.
Addig, míg nyitok másik lapot,
Kívánok Boldog Szülinapot!
A kilencediket élted meg, Zolikám!
A kilencvenet is erőben lásd meg,
úgy biz' ám!

Kémia

Mondd, mit szeretnél agyba-főbe?
Dicséretet? Még egy kis mosolyt?
A fehér foltok mind kilőve,
lepedőnket megrágta a moly.

Lakmuspapírra írnék. Lehet?
Savba-lúgba rejtve látszanék
a hamiskás boldogság helyett.
Szemed szemeimbe mártva kék.

Hátulról nézlek, így is szép vagy.
Nem mint fogalom, forma inkább.
Kéne hozzád egy hosszú létra,

elérjelek még, karcsú hintát,
s ha itt feküdnél elalélva,
nyílnának rajtad virágminták.

bárhogy

hát most ez van, együtt kell vele élni
a báránnyel már a földet érik
holnap szél lesz, pirosas az ég alja
de az is olyan kelekóla fajta
hogy én élek itt, nincs jelentősége
az is mindegy, te vagy a feleségem
átugrom-e még a saját korlátom
vagy elég lesz e negyvenkettes lábnyom
te csak nyugodtan értékeljél másképp

ha nem is teszed, elég a szép szándék
s hogy ne várd tőlem el a lehetetlent
legyek mindenki másnak keresetlen
hát most ez van, csak a pad alá csúsztatva
tizenkilencre még egy lapot húztam
azt elárulhatom erről a lapról
vele ugrok ki hozzád önmagamból

Félárnyék

Folyton tudom, de mégis elfelejtem,
illik nem felismerni társaságban,
egyébként se, mert elég, ha kicsit félre
nézünk és úgy nem tudunk semmit róla.
Csak van. Jelentőség, ok-okozat nélkül.

Csúnyácskának mondható, mosolyogtál
rajta, hisz folyton mosolygunk mi ketten
titokban, ahogy néma titkok szoktak
észrevétlenül ilyenkor egymásra.
Szóval, félárnyékban ültél a padon

combközépig érő kék szoknyácskádban,
ha nem közép, akkor most elképzelttem,
és nézlek, hogy mosolyognak a titkok
a kéket gombolva, egy szót se szóltunk
senkinek, ma sem mondunk egy kukkot se,

hazafelé tart velem a délután
és persze te valóban ott fogsz ülni.
Kedves, hogy amit oly régóta tudok,
de elfelejtem, az pont olyan, mint te
azon az képzelt padon félárnyékban.

Megszokom

Hogy nem szeretnek, lassan megszokom.
Nem segít rajt barátság, alkohol,
az éjszakai csönd torkomra lép,
saját hajába markol ronda lét.
Játszik velem hatvanhat év magány.
Itt senki nem segíthet önmagán,
hiába kéri ember és egyisten,
nem hiszek én már, talán egyikben.

Hogy nem szeretnek, lassan megszokom.
Úgy sírok, mint egy eldobott koton,
mit mocskos eső éppen megtalált,
átélvezem a romlott szexhalált.
És egyformának tűnnek emberek.
Én, a koldus, arcokat kéreget,
de érdek nélkül senki sem vagyok,
az ártatlanság méhében lakok.

Hogy nem szeretnek, lassan megszokom.
A pénz beszél, a gyorsvonat robog,
a bárpultnál a kurvák szeme kék,
ha simogatnak, még az sem elég,
semmi nincsen ingyen, megtanultam,
bármi történik, üres a buksza.
Körülrajongnak, család meg rokon,
hogy nem szeretnek, lassan megszokom.

P. BORBÉLY KATALIN

A napló

Miranda a tükör előtt ült és vizes haját fésülte. Keze megállt egy pillanatra „mint egy ázott veréb” gondolta, aztán elmosolyodott, mert eszébe jutott az a reggel, amikor először ébredtek együtt. Akkor is itt ült és fésülködött, a fiú megállt mögötte, kócosan, álmos szemekkel nézett rá a tükörből, aztán rámosolygott.

– Szébb vagy mint az angyalok! – súgta a fülébe és megcsókolta a nyakát.

Most is érezte a leheletét, a bőre illatát. Tétova mozdulattal húzta ki a fiókot, melynek alján a könyv lapult. Belelapozott, olvasgatta, egészen belefeledkezett. Akkor kezdte el írni, amikor megismerkedtek, és a mai lesz az utolsó bejegyzés. Hiszen ha Péter ma megkéri a kezét, akkor már nem maradnak sem titkok, sem furcsa érzések, amikkel nem tud mit kezdeni, csak a boldogság marad mindörökké. Becsukta a könyvet és folytatta a készülődést. Gondos mozdulattal fésülte kontyba a haját, majd belebujt az előre kikészített halványzöld kisestélyibe. Végül egészen vékony alig látszó sminkkel emelte ki arca vonalát, és szeme színét. Ahogy elkészült, már ideje volt indulni, ha nem akart elkésni az étteremből. Az ajtóból visszalépett és a táskájába tette a könyvet.

Péter az étterem előtt várta, percekkel a megbeszélt idő előtt. Amint meglátta szorosan átölelte, bent lesegítette a kabátját. Remélte, hogy pár percig még kettesben lehetnek a vendégek érkezése előtt. A fiú csak nézte, nem talált szavakat, hogy kifejezze az érzéseit. A lány kivonta a kezét, és elővette a könyvet.

– Ez egy napló.....rólunk..... szeretném, ha elolvasnád, hogy lásd, milyen vagyok legbelül.....nem akarok semmi félreértést.

A fiú nem nyúlt a könyvért sokáig nézte a lányt. Eddigi megindultságát, csak fokozta ez a gesztus, hiszen a lányok a naplójukba olyan dolgokat is leírnak, amit még az anyjuknak sem mondanak el. Aztán megfogta a lány kezét, és csak ennyit mondott:

– Köszönöm! De a titkaidat majd felfedezem én magam. – mindezt megerősítve lágyan megcsókolta.

Ebben a pillanatban léptek be Miranda szülei, és kezdetét vette az eljegyzési vacsora.

*

A számkivetett

Ülök a villamoson és kicsordul a könnyem. Letörölöm, körülnézek. Nem látták, engem sem látnak. Furcsa magányosság egy milliós nagyvárosban. Eltöprengek, ha még ez a vékony drót sem lenne.....

Úgy hozta az életem, hogy messze kerültem az otthonomtól. Az elmúlt két hónap keserves segélyen kínlódása után munkát kaptam Pesten. Dolgoztam már máskor is távoli városokban, most mégis minden más volt. Hirtelen kellett szállást találnom, elfogadni egy zajos, rohanó nagyvárost, feltalálni magam egy új munkahelyen, szembekerülni vele, hogy nem vagyok már fiatal. A kollégák okosabbak, szebbek, fiatalabbak, mint én. A munkán kívül nincs közös beszédtemánk. Az adminisztráció bonyolultsága, a kapkodás, és a rendszertelenség végtelenül kimerített. Nincs telefon, tv, internet, nincs kihez szólni! Magam vagyok.

Két hétbe telt mire elkezdtek letisztulni a dolgok. Amikor eljutottam odáig, hogy vettem egy olcsó telefont, akkor kezdődött az olimpia.

Régen együtt néztük a közvetítést drukoltunk és önfeledten örültünk a magyar sikereknek. Most egészen mást jelent. Most csak hallgatni tudom a telefonon fogható rádión keresztül. A fülhallgató vékony drótja, köldökzsinórként köt össze a távolban értünk küzdő sportolókkal.

S miközben lélegzet visszafojtva hallgatom a közvetítést, érzem, hogy új erővel tölt el, mintha nem csak értem, hanem velem küzdenének. Ahogy megszületett az első aranyérem és sorban a többi érmek és szép helyezések, úgy tanultam meg megküzdeni a saját feladataimmal.

S bár igen stresszes időszak volt ez számomra, a könnyeim mégis a büszkeség, az öröm, és a hála könnyei, mert bátorságot és hitet adtak nekem, és nem a fájdalom, a düh, és tehetetlenség könnyei.

Épp ezért az sem bánom látják.

Szeretet és szükség

Szeretjük mindazt, amire szükségünk van fizikai illetve lelki-szellemi létünk teljességéhez, boldogságához. Szeretjük a tavasz kirobbanó életerejét, a nyár adta szabadságérzetet, az ősz beérett terméseit, a tél mindent megtisztító fehérségét. Szeretjük az évszakokat, szeretjük a családunkat. Az anyai gondoskodást, az atyai biztonságot, a gyermeki ragaszkodást, a testvéri összetartást, a házasság életre szóló szövetségét. Szeretjük mindazt, ami szükséges számunkra, ami nélkül valami nagyon fontos hiányozna az életünkéből. S amikor jelen van benne, az boldoggá tesz, és ebben a boldogságban tükröződik az iránta megélt szeretetünk.

A Lány, akiről a történet szól, rengeteg szeretetet adott és kapott, élete szinte egy egybefüggő szeretetfolyam volt. Fel-felbukkant a legváltozatosabb életterületeken, mindig éppen ott, ahol szükség volt rá, ahová ez a folyam sodorta. Hagyta, hogy vigye őt az ár, boldogan hagyatkozott rá. Hitte, hogy minden hívás a legtokéletesebb helyen és időben éri, s hogy élettervének fontos állomásai mindazok a szituációk, amelyek szerepeire őt kéri fel a sors.

Gyakran ápolt időseket; nem hivatásszerűen, nem is megélhetési kényszerből: szeretetből, s kíváncsiságból, hogy mi az, amit egy-egy emberi élet vége felé járva még adni szeretne valaki a másiknak, vagy kapni szeretne attól. Figyelte az apróságokat; volt, amikor csak egyetlen mondatnyi üzenetet akart még kimondani valaki, amelyet egy életen át némán hordozott magában. Volt, akinek nem volt többre szüksége a belső megbékéléshez, mint arra, hogy egyszer kapjon egy önzetlen kézből, szeretetből, s nem kötelességből – egy pohár bort, darab puha kenyeret és egy szál frissen neki sült kolbászt. Minden új megbízatás egy titok volt, aminek lényegét meg kellett fejtenie.

A Néni, aki mellé ezúttal hívták, betegségének utolsó stádiumában volt. A fizikai kínokban parányivá aszalódott, s érezhetően egykor rettenthetetlen parancsnoki karaktere élei is szelídebbre csiszolódtak.

Családtagjai álrúhás szentekként vették őt körül türelmes gondoskodásukkal, nem inogva meg a szeretet bázisán a megjósolhatatlan megnyilvánulások viharai közt. A Nényi, ha úgy adta kedve, makacsul összeszorította ajkait, nem vett magához táplálékot, nem adott ki hangot; ha fordult a hangulata, gyakran visszaköpte a kézbe, amit elfogadott belőle, bántó kritikák és idomítások kíséretében. De amikor úgy döntött, hogy szünetelteti tekintélyének ezen sajátos kifejezési formáit, elbűvölően művelt, bölcs, intelligens, magas kvalitású beszélgetőtársként fedte fel lényé elmélyült, igen értékes oldalát.

A Lány az első napon ezekből a jellemvonásokról még mit sem tudott. Éber figyelemmel igyekezett megismerni a Nényit, akivel sorsa egy időre egybe fog szövödni. Rutin és kísérletezés ötvözetével látta el minden szükségletét, s mire együttes erővel a dolgok végére értek, maradt egy kis idő délig, amit kint tölthetnek a szép tavaszi napsütésben, ismerkedéssel, beszélgetéssel. Így történt. A Nényi mesélni kezdett a családról, s mindenféle általánosságokról, melyek együttesen képesek felskiccelni egy élethelyzet vázlatát. Nem járhatott még előbbre regélésében a tizenötödik mondatnál, amikor az általánosságokról hirtelen átugrasztotta a mesefonalat egy konkrétumra. Egy rokonát ért kisebb megkárosításra, amit a minap kellett megtapasztalnia.

– Gondolhatod, hogy kiktől! – szúrta a Lány szemeibe hirtelen a tekintetét, s ahogyan a nyomatékosság kedvéért suttogásba akarta áthajlítani hangját, az sziszegésbe ívelt át. – A *bevándorlók*! Minden rossz őmiattuk van! Tudod, ugye, hogy kikre gondolok? Bevándoroltak. Indiából. Hogy itt élősködjének. Szaporodjanak és a mi vérünket szívva vigyék tovább a magukét, a mi verejtékünkéből népesítsék be a mi országunkat az ő purdéikkal. Vissza kéne toloncolni őket! - A Lány hallgatott, szinte éle volt a csendnek, ami tekintetéből a beszélő szemébe vágott. A Nényi hirtelen megrettent a várt visszhang elmaradásától, elbizonytalanodott, hogy érthető-e a gondolatmenete, s alátámasztotta a biztonság kedvéért az eddigieket: – A cigányokról beszélék! – aztán elhallgatott. Nyugtalanság szállt inába, hogy nem érkezett a reakció, amelyre számított. A Lány persze nem lepődött meg; csak átrágtá magában, megforgatta fogai közt a szavakat, mielőtt hagyta volna ajkai közül kikerekedni a mondatot:

– Bennem is *az a vér* van. – A Nényi arcán borzongás vonaglott át. Aztán erőt vett magán valamiképp, és félig maga elé mormolva igyekezett menteni a helyzetet:

– Nem azt mondom én, hogy nincsenek köztetek rendesek... - de elhallgatott, ahogyan megérezte, hogy e szavaknak már nincs érdemleges súlya a korábbiak érzelmi töltöttsége után.

A Lány aznap már csak a legszükségesebb szókra hagyatkozott. Gyorsan felismerte, mi itt az ő láthatatlan dolga, a láthatóba csomagolva, de nem tudta biztonsággal, hogy álljon hozzá. Érezte a felelősség súlyát, ami hirtelen egyetlen személyben őrá hárult: a Néninek nem szabad magával vinnie odaára azt a gyűlöletet, amit egy egész nép iránt táplál. De hogy ki bírja oldani belőle, ahhoz maradnia kell! S megadnia a Néninek mindent, amire szüksége van, hogy érzelmei átbillenjenek a szeretet térfelére. S nem hétköznapi az az erő, ami ennek a szolgálatnak az alázatához kell. Várt... Talán az Élet bólintására, hogy „igen”, a sors most valóban ezt várja tőle el. Várt... A családra, amely lassankint elkezdett hazaszállingózni. Tudta, hogy a probléma, ami felszínre került, velük is konzultációt kíván.

– Hibáztam. – állt elébük este, minden dolga végeztével. – Nem tulajdonítottam meghatározó jelentőséget az előítéleteknek, amik működnek a világban, a mindennapi valóságban. Nem látszik rajtam félreérthetetlenül, ezért külön mondanom kellett volna, hogy cigány vagyok. Amikor kulcsot adtatok nekem a házatokhoz, s rám bízátok az otthonotokat, a Mamátokat, minden értéketeket, abban a pillanatban előre kellett volna ezt bocsájtanom, hogy időben tudjátok, ha ez számotokra problémát jelenthet. Sajnálom, hogy előbb erre nem gondoltam, csak a Nényi egy megnyilvánulása döbbsített rá erre ma engem...

A háziak, mint ha csak valami egyszerre gyermeketeg bájos és magasrendűen nemes dolog történt volna, mintha csak egy megfejteni való rejtvény hullt volna az ölükbe, nem eresztették. Maradt. A Néninek napról-napra nagyobb szüksége lett rá. A Lány megérezte az óriási kontrasztot aközött, hogy míg ő önként vállalta fel e különleges közösséget, s bármikor szabad útja van a kilépésre, addig a Nényt kiszolgáltatott állapota kényszerítette annak elfogadásába. Kezdte megszokni, hogy stabil szeretetet sugározva állja a fürkésző tekintetet, a

szemekben aktívan dolgozó értelmet, ami meg akarja fejteni őt, felvállalását, s rajta keresztül még ki tudja mi mindent. Lassankint azt vette észre, hogy a Néni belsőleg elcsendesedik, tekintetét inkább csak nyugtatja rajta, meg-meg mártja, fürösztli benne, ahogyan apró dolgai végzésében követi nyomon.

Egy hét elteltével, amint éppen azt nézte a Néni, hogy járhatja körül szemeit a Lány a könyvei gazdag és szép gyűjteményén, váratlanul megszólalt:

– Szeretném, ha választanál közülük egyet, hogy mindig szeretettel emlékezz vissza róla rám.

– A Lány szíve nagyobbab dobban a gondolattól, hogy a Néni megszerette az ő szeretetét. Szüksége lett rá, olyannyira, hogy halála után is szeretné, ha az megmaradna. Lelke mélyéig meghatódva választotta ki az India című kötetet, és szelíden hozzáfűzte, mintegy visszakapcsolva különös ismeretségük szálát ismerkedésük első napjához:

– Én szeretnék ott élni.

A Néni mindentudóan elmosolyodott:

– De itt van rád szükség.

S a szükség egyre nőtt. A Lány sokat imádkozott magában a Néni mellett, annak kezét fogva, amikor a felső fájdalomküszöbről nem egyszer tudatzavarokba, vagy révületekbe, ijesztő félálmodok rémképeibe sodródott át a beteg. Egyre több dolgot már csak tőle volt hajlandó elfogadni, s így egyre több időt töltött mellette. Megszokta a motyogó suttogást, amiből csak saját neve vehető ki, a kezeket, amelyek görcsösen kapaszkodnak az övébe, megszokta az örökös szorongással való együttélést is, hogy egyre közelebbi a pillanat, amikor ez a szorítás végleg elernyed.

Egy kezelés, állapotjavulás, hanyatlás – még nyújtották ezt a visszafordíthatatlan folyamatot, de gátat nem vethettek neki. Amikor utoljára voltak együtt ebben a világban, a Lány meglátta a Néni tarkója felett lebegő halált. Nagy erőt véve magán megsimogatta ujjával tenyerével a verejtéktől csapzott gyér tincseket a hideg fejbőrön, sejtve, hogy a test keveset érez már ebből, inkább a lélek... A Néni rányitotta szemeit, olyan nagyra, mint soha korábban. Vagy talán csak amiatt a dimenzió miatt tűnt ekkorának, amely benne megnyílt, s végtelen,

békés, meleg szeretetet sugárzott. Mintha fény folyt volna a tekintetéből, ami el sem akar apadni soha.

Semmit nem mondott még azon a napon, most először próbálkozott; többször nekiveselkedett, kinyitotta száját, hagyta becsukódni, újra nyitotta, meg-meg forgatta benne nyelvét, nedvesíteni igyekezett ajkait, s hatalmas lélegzetet véve egyváltéban kimondta a hozzá intézett utolsó szavát:

– *Elismerésem.*

A sikertől, hogy sikerült kimondani, elmosolyodott. Szép, arisztokratikus kezével megszorította a Lány kezét, az gyengéden betakarta őt. Tudta, hogy ez a szó nem személy szerint neki szólt. Hanem mindannak, amit ő képvisel. A népének...

Szeretjük mindazt, amire szükségünk van fizikai illetve lelki-szellemi létünk teljességéhez, boldogságához, ami nélkül valami nagyon fontos hiányozna az életünkből. Szeretjük a szép színeket és formákat, jó illatokat és ízeket, kellemes hangokat és érintéseket, szeretjük a felénk nyúló kezet és ölelő kart, az előttünk kinyíló ajtókat és szíveket, kitérülő életeteket, amelyek magukba fogadnak minket. Mindenek előtt azt szeretjük, ha szeretnek minket; legnagyobb szükségünk arra van, hogy másoknak szüksége legyen ránk: embereknek, népeknek egyaránt, hisz ez a szeretet legnyilvánvalóbb jele. Vannak, nem is kevesen, akik fáradtak és elkínzottak a kudarcoktól, attól a kényszersztől, hogy szüntelenül bizonyítaniuk kelljen: szükség van rájuk. Vannak, akiknek rettenetes erőfeszítések sorozata nem-megalkudni a szeretetlenséggel, szükségessé tenni magukat abban a világnagy folyamatban, amelyben a közöny, előítéletek, gyűlölet bilincseinek feloldása – szükséges. Mégis, akár személyekről, akár népekről, vagy más nagyobb közösségről van szó -, erővel-alázattal érdemes kicsomagolnunk minden sorsunkba belépő élethelyzetből azt az üzenetet, ami nekünk van címezve. Ha képesek vagyunk a fogadására, az közelebb visz annak tudatos megéléséhez, hogy világunk a szeretet szükségrendje.

PÁVEL COLTON ISTVÁN

Csupa csúszás, csúsztatás

Haver, ha ver a tél, csúszik a jég, miképp a tavalyi fizetésemelés.
Oly jó volt, ha lecsúszott olykor pár korsó, mert zsíros az ebéd!
Kókadó elmém, csalóka emlék! Mi az hogy ebéd?
Manapság úgy vagyunk, meggárgyult nyúltagyunk,
hazug szavakkal csúsztatunk!
Kész rontás a feltálat megoldás!
Kötés és oldás, még én is csúsztatok,
míg felettem a nagyok, a gazdagok, de gazok!
És mégis... Nekem te bátran mondhatod:
„Ellopva már a hajdani esély, hogy valahogy megélj!”
Még csak nem is cseng hamisan hangom, amíg laza válaszom adom:
„Ne mondd! Hiszen ez Afrika, hol csak az antilop!”
A becsület kókadt talaján zsibbadtan járva,
hiába vár az árva a piszkos elcsúszásra,
pedig nélküle kék füge, étke az ég füle.
Gázoló gondolat, mostoha mozdonyunk hogy tolat!
Az élet túl drága, olvadó jégpálya, kétszínű, sárga apróban játszva,
elcsúszni kész zárka!
Mégis, konok mód biztatom magam:
„Mindennek ára van, amíg te árva vagy, a legjobb, ha gyáva vagy
amíg...
Amíg az egekig nem emeled téted!!”

Tétova ötös fogat

tétova ötös fogat lassan tolat
nem úgy mint egy sebes vonat
nem is tudom ugyan hogyan
mégis kiverte a fogam

királyi posta

jó volna ha a rossz azért ülne mert bűne térképként kiterülne
bár a királyi posta rákap a rosszra
a gondot nem a káposztatorzsa hozza
míg a tehén egyén egyre csak henyél
hiába ordítom világba
ne egyél jeget ha ezt teszik veled
míg lehet én nyelem a könnyed
ám nem megy az könnyen
miközben harcosok nyögnek a yardon
egyre azt mondom az álnok rákod vagyok vagy leszek
ha hagyod az egészet veszni úgy fogsz elesni
hogy békésen térdelsz és nemigen kérde
ki az az álnok ki rád fog egy kardot
tudom a barmot levágják az árvák álarcát lerántják
a legtöbb kisbaltot bezárják
Jó sorsunk elűzve, karvalykéz nyúlt be a zsebünkbe!

dalárda

az van a nagy sárga dalárda falára írva hogy
kint a rossz mindig jó minta volt
magamat biztatom lányomban bízhatom
de elveszik írmagom amíg én így hagyom
szökni a kedvemet jöhet egy rendelet elveszett lelkemet
kosárba fonják még azt sem mondják
nos hát nem kapsz több nospát
ám van itt vadregény kiháló szenvedély
talaján kihajtó szenvedés elég csalóka hit remény
lejár a bérletem amiatt szenvedek
hogy naponta cselet vetek nektek
Nemigen hiszem, hogy örökké ez kéne tennem!

karámok között

az lesz a rám hozott átkozott halálok
ha felvágós karámok mellett álnok vadálmot darálok
ki tudja a kibucban valaha kibukna vadmákot vajon hogy kapálok
kék égként kiderül mi repül felettem vajon hogy feledtem
semmi baj amíg a nemi baj kikerül sikerül
újra az ujjam onnan kihúzzam
vagy mégsem vehetem észre ki esett térdre
előttem utánam előtte utána ellötte tötyörgő golyóját
ó mily kár érhetne engem az ürge elázott
megártott nagy átkot majd bárhol találok
kazárok kozákok a szemem homályos képen nem látok én sem
sem napot sem holnapot jó nagyot hirdetek
így legyen kincsem a vicces ingem nincsen itt péklapát
szép arám megkaptam mindent én ingyen amíg ezt hittem

Vágy

ágyamból rám ragadt vágyamtól oly merész lettem
hogy nyomban levéstem legszebb legyöngyölt tervem
még jóni fogy még jóni kell
egy ujjam vagy egy újabb van benne
ne reszkess most szentem
hisz a legszebb egekbe emelhet testem
de mersz-e egy vödörrel örömet adni te tőgyes
ha nem a nagy lakni jampi kéri ezt tőled ne könnyezz
egy átok nagy rakást látok a dombon szédülve ülve
rossz nyüvek düledt szemmel mellettük hegedülnek
Miért is bűn ez, vagy mégsem?

PROSSZER G. JÚLIA

Engram (1)

Mikor a búcsúszó elhagyta ajkadat,
meghasadt fönn a mennyboltozat és
kihunytt örökre a csillagok fénye
szemünk barna és azúrkék tükrében.

Mikor lezártad előlem a járható utat,
virágzó olajfánk szakadékba zuhant és
elhalt a madárdal ég és föld között
szívünkbe néma, fagyos úr költözött.

Engram (2)

A túlfeszített húr elpattant...
s a felbőszült tenger árja átzúgott
rajtam
– enyészetre ítélt gyarló testemen –
de
az időtlenségben szárnyalni
képes lelkem
újra túlrepült az egeken
és
kedvenc (avagy kiválasztott)
csillagának láva ölében
most újabb ezer esztendőre elpihen .

Engram (3)

Valahol bennem nagyon-nagyon mélyen
– tudat alatti létem sötét rejtekében –
hét pecsétes tikot búvik meg már régen :
időtlen-időkön átal, bennem a szerelem
addig nem ér véget,
míg csillagról-csillagra üz
a
szenvédélyem.

Platinagömb...?

Ha mégsem csak dac az, ami a lelkünket rendre megkeményítette, akkor micsoda embertelen keménység, Enn ? ...Mintha egy gyémánttal ötvözött platinagömb rejtőzne bennünk, ami nem hogy karcolást, de leheletet sem tűr meg sima felületén, s nem hogy érintésnyi közelre, de magához fényévnyi távolságra sem enged földi halandót, gyarló embert. Rettegve attól, hogy az összetett érzelmekkel bíró emberi lény valamiféle változtatást képes eszközölni tökéletességén...

Ha mégsem csak buta dac taszított el bennünket egymástól, s tart távol immár egy új örökkévalóság óta, akkor miféle embertelenség lakik lelkünk sötét bugyraiban, Enn ?....

Tragédia ez.

Dráma, s oly sötét, gyászos miként a görög sorstragédiák.

Nem segített rajtunk az utolsó kapaszkodó sem : akkor és ott , annak a szeptemberi éjszakának óvó sötétjében és melegében hiába fonódtak egybe remegő ujjaink, már nem jött a megváltás értünk és nem jött a csoda sem, hogy varázserőnk létezését bizonyítsa, ahogyan azt korábban tette, akár több száz vagy több ezer kilométer távolságból is...

Azóta talán még haragszunk is egymásra, – s nem magunkra, – ó megint és most sem magunkra ! –, egymást vádoljuk, bántjuk szóval és hallgatással s persze elméleteket gyártunk bőszen, kizárólag csak a magunk mentségére – , lásd, én éppen egy platinagömbre igyekszem fogni a kudarc okát – , pedig ebben talán még lehet is némi igazság...

Mert ha nem dac, akkor micsoda...?

Mi ez a romboló erő, ami belőlünk végleg kiölte a „leggyönyörűbbet”...?

Honnan ered ?

Miből táplálkozik folyamatosan, hogy ilyen veszettül erős, ennyire életképes ?

S közben mi egyre csak fogyunk, sorvadunk, irigylet boldogságunk árnyéka sem régi önmagának...

Pusztulnia kell !

De tudom : csak velünk együtt pusztulhat, Enn.

(Te már odaát vagy,... a Stix túlsó partján...)

Én még az innenső parton alkudozom Kháronnal : vinne át soron kívül....

Négy sarok

Egyik sarokban : lelkem még
kürtöt fú –
rohamra !
Másik sarokban : tudatom már
a megadást
dobolja !
Harmadik sarokban : testem a
kettő közt
vacakol...
Negyedik sarokban : szívem meg
rácsok mögött
zakatol ...

Oradea komor ege alatt

Borzongva a nyirkos estben,
állok a sötét égbolt alatt, komor
a menny de egy csillag
fénye a szívembe szakadt s a kék
vizek alatt álomba ringat...
A reptéri kifutón a gépek szeme
pislog bambán
s a megcsúfolt nyárban
csillag-könnyel sírnak a kőrisfák....
...hiányod siratják.

SÁRKÖZI LÁSZLÓ

Körúti séta

...behódolt bársony talpain a tiszta
s örült ősz: örökre lehangul a levél:
halott avar ravatal éled elém
s elég a rút Idő; nyakasan nyitva

kapud, október; az oktagonon
csikorgó csönd, csillagos kristály kriptá
az ég s élve, fáradtan fuldokol

még éjfehér fényei ragyognak.
Szürke, szikár szelet hord hátán a folyó
s a part, sovány sirályok csacsognak

és várnak a vízen ülve, míg mohón
kémlelik újra, úgy egymást, mint engem
és barátkozón – halált hozón, lelkem
pengeted te szél s te éj – csodálkozón...

Budapest, 1999. december 20.

...egymás mellett...

...egymás mellett elsuhanó sorsok:
főbb gondjukat pénztárcájukhoz fűzik:
olcsó bérabszolgák és bolondok!

Egy kisebb baleset már fel sem tűnik:
nem divat a szívvel gondolkodni;
reális aggyal kell okoskodni,
hideg fejjel; számolni, mérni s túrni

az elviselhetetlent is bármiképp
mind csak egy nyomor! A másik – lelki;
ínség rúg sanyarú sorsot s fekszik
kit talált: korhadt fa mit szél kitép.

Mind elmúlunk! de bennünk s közöttünk
kihajtott dudva mérgez s Diogenész
feltartott lámpással jár mögöttünk...

Budapest, 2000. március 29.

Quo vadis?

Giorgio Pressburgernek

...a háztetőtől építkezni,
ellopni azt – ami ingyen
s csak ott lenni, ahol nincs senki,

eldobni utolsó ingem,
aprómat mind mögém vetni
ha nincsen is más és nevetni,
hogy kapkodják földi kincsem!

Egy fordítás – épphogy ennyi,
nem lényeges s változás sincsen:
tört foggal mard, ki szeret – mindet,
a kör végét megkeresni,

fokról-fokra eltűnni innen...
s tudni mindig: minden semmi
s tudni azt, hogy az élet – minden...

Pécs, 2000. november 4.

A szitáros

Dél-Anglia egyik gyöngyszeme Brighton, elegáns tengerparti sétányával, az 1975-ben leégett nyugati móló vasállványzata egy részének emlékül hagyott látványával, és sokak által még mindig Palace Pier-nek nevezett híres Brighton Pier-rel. A fiatalok, művészek, exhibicionisták városa, számtalan utcácskájával, sikátorával és átjárójával a tengerparthoz közeli városmagban, ahol a sokféle üzlet, a pubok, éttermek örök látnivalót és szórakoznivalót jelentenek nappal és éjszaka egyaránt.

Javában ősz van, éles szél fúj, de a nap időről időre kibukkan a vonuló felhőrajból és felragyog a látóhatár. Ilyenkor szinte szúr az éles fény. Az utca, ahol most járok, egységes képet mutat, gyönyörű, 19-20. század elejei viktoriánus házak sorakoznak egymás mellett, tűzfalaik egymáshoz támaszkodnak. Minden épületnek ugyanakkora előkertje van, virágaik változatossága csodáltnivaló, lassít a lépteimen. A homlokzatok kialakítása egyforma, hófehérek, díszítő motívumaik is egyformák vagy nagyon hasonlóak. A bejáratok ajtókhöz néhány lépcsőfok vezet, színük változatossága és a különböző formájú kopogtatók mégis egyedivé teszik a házak külsejét.

Az utca hirtelen ér véget, a főútba torkollik. Megtorpanok. Amit a főút túloldalán, a kerítéssel zárt, sűrű fák közül kibukkanni látok, az egyszerre hihetetlen és mégis valós. Mintha a Tádzs Mahal kupoláit, minaretjeit és csipkéit megsokszorozva látnám! Sűrűn exponálok, fokozatosan közelebb hozva a képet, fel sem merek nézni a kijelzőről, nehogy időközben a jelenség elillanjon.

Megvár, míg átérek a forgalmas úton. Sőt utána is. Közelről is engedi magát csodálni. Ez a Royal Pavilion, a város legismertebb nevezetessége.

Az épületegyüttes története még az 1700-as évek végén kezdődött, amikor a későbbi IV. György király, akkor még régensherceg, először látogatott el a városba. A köszvénytől szenvedő herceg megfogadta az orvosai tanácsát, hogy a tengervíz jótékony hatással lehet a betegségére. A parttól nem messze kőburkolatú farmházat bérelt, amely nem csak a tengerhez való közelséget, hanem titkos kedvesével való zavartalan együttlétet is megadta neki. A törvények miatt hivatalosan nem vehette feleségül katolikus

kedvesét, de a hír titkos frigyükről szállongott. A 19. század elején járunk, György herceg földeket vásárol a ház körül, az épületet kibővítik, ez már indiai stílusban készül, lovas iskolát és istállót építenek hozzá. Pompás vendéglátások, koncertek, kiváló előadások, titkos szeretők, pazarló életmód borzolja a honatyák fülét, de a régens személye sérthetetlen, jobb nem tudni az ott folyó életről. Tíz év múltán újabb, az előzőnél jóval nagyobb bővítésbe kezdenek. Hét évig tart, mire elkészül a ma is látható, az egzotikus, indiai stílusú, mogul-iszlám építészeti elemeket ötvöző Royal Pavilion. A herceg ízlésének és igényének megfelelően az épületbelső kialakításban fő hangsúlyt kapnak a kínai és indiai díszítőelemek (kézzel festett tapéták, selymek és csempék) és a kitűnő minőségű francia, angol és kínai bútorok, berendezési tárgyak, amelyeket aranyozott sárkányok, pálmafából faragott díszek egészítenek ki, sőt a lépcsőházi korlátok is bambusz utánzatúra készülnek. A Keletből egy darab, itt Nagy-Britanniában, a Régenység korszakában.

Az elkészült épületben gyakran megfordult utódja IV. Vilmos király is. A hely szelleme, szabadsága őt is rabul ejtette. Viktória királynő viszont idegenkedett a várostól és a Pavilionban hiányolta a magánélet csendjét, szűknek tartotta a helyet bővülő családjának. Vasút építését azonban nem ellenezte, és Brighton a londoniak számára már 1841-től vonattal elérhető volt.

1845-ben a kormány Brighton városának adta el a házat és a földeket, 15 évvel később a szomszédos királyi lóistállót koncertteremmé alakították, amit ma Brighton Dome néven ismernek. Az épületek eladásakor az eredeti berendezési, felszerelési tárgyakat átvitték a királyi háztartásba, de Viktória királynő a nem használt tárgyak nagy részét még az 1860-as évek végén a városnak adta.

Az első világháború idején 1914-16 között a Royal Pavilionban. katonai kórházat rendeztek be, ahol kizárólag a nyugati fronton harcoló csapatok indiai sebesült katonáit ápolták (a városban még két, háborús sebesülteket ellátó kórház volt). A sajtó hamar felkapta a hírt és rengeteg képet készítettek az épületről és ápoltságairól. A fényképek egy része képeslapként került az üzletekbe, ilyeneket küldtek haza családjuknak a sebesült indiai és gurkha katonák. De készítettek emlékkönyvet is a fényképekből, amelyet angol, urdu és gurkha nyelven adtak ki, és csak Indiának 20 ezer példányt

szállítottak belőle. Továbbá készültek festmények és rövid filmek erről az időszakról. Business is business. Mindezek révén hírül adatott a világnak a Brit Birodalom jóindulata a gyarmati csapatok iránt, ugyanakkor szabad bepillantást engedett a felépült indiaiak és gurkák életébe is.

A város hatósága, főként a második világháború óta, sok időt, erőfeszítést és pénzt áldozott a Pavilion helyreállítására abban a formában, ahogy IV. György korában kinézett. A királynő, II. Erzsébet is több mint 100 berendezési tárgyat adott erre a célra még az 50-es években.

Az épületegyüttes sok része látogatható: a tea-, zene-, bankett szoba, a királyi háló, a fogadószoza, az indiai katonai kórház galériája. A teaszobából szép kilátás nyílik a gyönyörű kertre és a gurmanok a nyitva tartás teljes ideje alatt találnak maguknak különleges finomságokat. Néhány része viszont nincs nyitva a látogatók előtt, főként biztonsági okok miatt, például az alagutak, amelyek az egyes épületeket kötötték össze a főépülettel, vagy az un. Bottle szalon (a legszelesebb kupola alatti helyiség), amelynek körbefutó, díszes ablakaiból, ameddig a szem ellátott, Brighton környékének teljes szépségét lehetett élvezni. A régi királyi fürdőszobát is ugyanúgy csak videón lehet megtekinteni, mint az előzőekben említetteket.

A délelőtti szél elült, a napsütésben élénk kék színű volt az ég a Pavilion felett. Sétaújtjain a kerítések, fák, bokrok koradélutáni hosszabbra nyúlt árnyékai is jelezték, az őszben járunk. Az angliai klíma sajátossága, hogy kora tavasszal már nyílnak virágok és késő őszig pompáznak a kertekben. A kerítések mögötti virágágyások még sokféle színükkel vonzották a tekinteteket, kiragyogtak a pázsit sötétzöld színéből.

A távolból zenefoszlányokat hallottam, a szitár jellegzetes hangját. Arrafelé mentem és az ipszilon elágazás torkolatában, a kerítés árnyékában leterített takaróra helyezett párnán ült az elektromos hangszeren játszó férfi. 30-40 év közötti lehetett, haja úgy terült szét a fején, mint a kócbabaké, de a hajvégek hullámossága tompította a csepü-hatást. Vastag pamutpulóvere fölött bélelt mellényt viselt, téli farmer volt rajta és sportcipő. Hangszerén látszott, hogy szép kézimunka. A testen, az erősítő két oldalán faragott virág-és levélminták domborodtak ki a felületből, és ezüstszínű, díszes rajzolatú fémszegély futott körben a test és a fogólap mentén. A szitár piros anyaggal bélelt tokja nyitva volt, abban gyűltek az adomány pénzek. A takaró másik oldalán kétféle zenei albumból több példány várt vevőre.

Elvettem az egyik cd-t és megnéztem a borítóját. A kép előterében felállított szitár, mögötte a Pavilion részlete. A kép felirata Mystic Warrior, alatta Truth, Love, Happiness. A hátoldalon a zenésszel az indiai Hampiban készült felvétel, rajta a hat dal címe, felette a szöveg arról tájékoztatott, hogy valamennyi szám szerzője és előadója Nelly. Mennyibe kerül, kérdeztem. Ekkor abbahagyta a pengetést és 10 fontot mondott.

A vétel után inkább csak kérdezz-felelek társalgást folytattunk, de kedvesen válaszolt a faggatásomra és megengedte, hogy lefényképezzem. Megtudtam, hogy kora ifjúságától gitáron játszott, a szitár azonban mindig érdekelte. Végül eljutott Indiába, valahol északon (nem értettem jól, hogy hol) tanult meg a hangszeren játszani. Általában naponta három órát gyakorolok, mondta, és négy-öt óránál többet nem játszom, mert a húrok nagyon belevágnak az ujjaimba. Az éjszakai alvásnál hosszabb idő kell a pihentetésükre. Élvezem ezt az életmódot, filingje van a helynek, itt érzem valódinak a dalokat, tette hozzá. Ha nem esik az eső, minden nap kiülök zenélni, elsősorban a maga örömére. Rákérdeztem, hogy kinek a számait játssza? Elmosolyodott és azt felelte, hogy mind a sajátja. Nálunk a Nelly lánynév, mondtam némi megfontolás után. Nálunk is, válaszolta. A szemén látszott, felkészült a következő kérdésre is. Na, nem, gondoltam. Ebbe az utcába nem sétálok be. Mióta zenél itt a parkban, kérdeztem tovább. Ciccentett, majd pihentetően kinyújtotta mindkét lábát, és csak ekkor válaszolt. Amióta visszatértem Indiából. Biztosan értetlenül nézhettem rá, mert hozzátette, hogy néhány év óta. És az esős napokon hol játszik? Bent az épület valamelyik termében? Összetette a tenyerét és a fejével nemet intett. Ilyen kötöttséget nem tudnék vállalni. Kell a szabadság, térben és időben. Így érzem magamat teljesnek. Boldog ember, mondtam és elköszöntem.

Távolabb tőle, az útkanyarban álldogálva hallgattam még egy ideig nagyszerű játékát, amely pompásan beleillett a varázslatos környezetbe.

Jó fej volt. Amikor az mp3 lejátszómon igényes albuma szól, behunyom a szememet és a királyi kertben látom magamat. A kerítésnek támaszkodva hallgatom a szitáros játékát, és nehezemre esik elhagyni a tündérkertet.

Utólag szívből sajnálom, hogy a másik cd-jét nem vettem meg. Már csak ezért is szívesen visszamennék Brightonba.

SZABÓ AIDA (JAMPA DROLMA)

Mirha könnye

(parafrázisféle)

*„S tán, nagyon ifjúnak, neki ezt is mondja:
„Leányom”, s hozzá ő hogy „Apám”, így szól, nevet adva a bűnnek.”
(Ovidius: Átváltozások 10. könyv Myrrha
Fordította: Devecseri Gábor)*

Kert fehér lilioma, fekete lilioma
se élő, se holt és mégis élt, mégis holt.
Fogant varázs; vált sudár fává, ágai s lomb
terebélye fedte szennyes testét, lelkét,
takarta el tejtől duzzadó telt keblét
s átkos érzés, titkon lopott éj gyümölcsét.
Mirha könnye-gyöngye zápoként megeredt,
benne fürdött fertőben fogant gyermeke,
s emlékcseppben fázott, didergett gyökere:

Se élő, se holt és mégis élt, mégis holt
volt, mikor apja kezét nyújtotta felé,
kertje karcsú, zsenge liliomának.
Orcáján huncut mosolygödröcskék nyíltak,
pír égette testét, pír égette lelkét,
izzó parázs ébredt katángkék szemében...
hiszen rég kín, vágy férge rágott szívében.
Évről évre, éjről éjre a kísértő
horga tiltott álma fonalát sodorta,
nap tüze edzette, szorosra bogozta

– tövises ágboga sem téphette széjjel –.
Egyszer egy éjjel, s még egy és még egy éjjel...
örvényszájú vágy vörös száját tátotta,
bűnös bűvös fátylát Hold szarvára dobta:
vér vérevel, mag a magjában virágzott...
gyertyafénye lobbant, bűnére világlott.
Erre nincs bocsánat, erre nincs irgalom,
erre nincs bocsánat, erre nincs irgalom!
kert fehér lilioma, kert vörös lilioma
se élő, se holt és mégis élt, mégis holt.
Jaj, mit vétett, jaj, a rabolt buja éjek,
mézes csókok, édes bókók... jaj, mit vétett!
tisztá érzést, szűz szemérmét eltiporta,
hattyúfátylát bepiszkolta, bemocskolta.
Erre nincs irgalom, erre nincs bocsánat,
erre nincs irgalom, erre nincs bocsánat!
Kert fehér lilioma, kert törött lilioma
se élő, se holt és mégis élt, mégis holt.
Úzte apja kínja, mély fájdalma, kardja:
futott, vonta öle terhét, kerge álmát...
könny, idő sem mosta-oldta szégyen árját,
élete, halála... s magát nem oldozza
soha, soha nem lesz irgalma... nyugalma!
Kert fehér lilioma, fekete lilioma
se élő, se holt és mégis élt, mégis holt.

Évszakaim

Pillám rebben, csobbanó lelkem ébred,
azúran ég csilingel, dala sarkall.
Szemzugomban foszló gyűrt-sárga képek,
fut vetített jövőm, dereng... zeng hajnal.

Szúr, vág kinti létem, didergek, félek:
mennyi a tűzött út s szabad-akarat?
Gyöngyös-pokolban bolyongok, fény! lépek,
véd tettem... rózsán is elcsitul harmat.

Sziromeső hull, pitypangernyős árban
vörös Nap csalogat szilaj paripán.
Csillag-avar fakul, cserepes sebek.

Hó-madár támad, őrt áll csöpp talizmán.
Élet ki-be jár csontosodó várban,
rozsdás-pókhálós erek, számot vetek.

Egy leheletnyi parfüm

Kábultan ébredtem. Kikóvályogtam a konyhába. A villanykapcsolót tapogatva kerestem meg. – Milyen jó, hogy energiatakarékos izzó van benne –, gondoltam, így volt ideje a szememnek, hogy hozzászokjon a fényhez.

Hétvége van, nem kell munkába igyekezni, mégsem tudtam tovább aludni a meg szokott időnél. Izgatott voltam. Ma randevúm lesz. Igaz még csak reggel van, az est nagyon messze még, de az ágy kidobott.

Feltettem egy kávé. Amíg lefő, addig birtokba veszem a fürdőszobát. Gyors mosdás, fogmosás, fésülködés. A tükörbe néztem. Néztem magam. – Hm! Milyen karikásak a szemeim! – sóhajtottam. Nem tetszett, amit láttam. Hogy a hangulatomon javítsak, egy leheletnyi parfümöt fújtam a nyakamra, hálóingemre.

Ez a kedvenc parfümöm. Virágillat. Ahogy belélegeztem az illatát, szinte megszédültem. Szemeimet behunytam. A képzelet szárnyán egy mezőre érkeztem. A mező szélénél megálltam, körbenéztem. Köröskörül lilaorgona bokrok sorakoztak, köztük elő, előbukkantak a fehérakác fürtös virágai. Az ezüstösen csillogó fűben gyöngyvirágok fodros kelyhei bólogattak a langyos szélben. A kék égbolton gyors röptű cinkék repültek tova. Tekintetem követte útjukat.

A távolban egy ösvényt vettem észre az orgonabokrok között. Vajon hová vezethet?! Kíváncsian indultam el rajta. Az ösvény egyenletesen emelkedett. Egy hegy tetejére vezetett. Fent a hegyen, az ösvény végénél egy magas, vékony építményt láttam meg. Amint közelebb értem, észrevettem, hogy az ajtaja nyitva áll, és különleges fény, árad rajta keresztül kifelé a szabadba. Szinte hívogatott aranyló csillogásával, hogy lépjek beljebb. Kicsit tétozáztam. Óvatosan körbenéztem. Az ösvény két szélénél végig orgonabokrok álltak. Ők is vártak.

Vettem egy mély lélegzetet, és beléptem az ajtón. Odabent ugyanolyan aranyló ragyogás fogadott, mint amit az ajtónyílásban láttam. Felnéztem a torony csúcsába. Olyan magas volt, hogy nem is láttam a végét. Tágra nyílt szemekkel néztem körbe. Az aranyló csillogásból egyszer csak előttem termett egy fehér ruhás férfialak. Hosszú fehér haja és szakálla volt. Kezeit felém nyújtotta. Én hozzá léptem. Valamiért nem éreztem félelmet. Bátran fogtam meg kezeit. Így álltunk. Nem történt

semmi, egyszerűen csak egyre boldogabb lettem. Majd kezeink szétváltak, és én kiléptem az épület ajtaján. Úgy éreztem a boldogságom tündöklő fényt öltve leng körbe.

Mire az ösvényen visszajutottam a mezőre, ez a fény eltűnt. Pusztán a boldogságérzet marad a szívemben. Egy kis szellő játékosan suhant el mellettem, a virágok illatát felém repítve. – A parfümöm illata! – villant át agyamon. Kinyitottam a szemeimet. Még mindig a tükör előtt álltam, s a tükörképem barátságosan mosolygott rám. Boldog voltam! És a kávé is kifőtt időközben.

Számvetés

Eljött az évvége! Itt a Szilveszter és az Új év küszöbén, magamba fordulva, csendben merengek az idáig eltelt életemmel. Ezernyi gondolat kering a fejemben. Képek villannak fel, majd tűnnek el ismét. Az időben minél közelebb érve napjainkhoz, egyre fájóbb emlékek törnek elő. Elmúlt ölelések fájdalmas emlékei rohamoznak meg, a lelkem „Múlt” feliratú fiókjából. Sokasodnak, mint képeslap gyűjteményem a szekrény aljában, egy porosodó kartondobozban.

Számvetést készítek! A régmúlt ködén keresztül, csak néhány pillanat csupán, míg életem leperreg előttem. Nézem az éjféli tűzijátékot, s ürességet érzek.

A boldogság rég meghalt! – kűszik ez a rémes gondolat a fejembe, dermedtté téve lüktető véretem. – De nem! – kiáltok fel rémülten. Ekkor valamiféle köd száll zaklatott elmémre, mely tompítja fájdalmam. A tompultság, fásultság mögül előbukkannak a még rám váró feladatok, és az elvégzettek is.

Mérlegelek! Mi az, mit elvégeztem?!

Felneveltem két gyermeket. Sok- sok embernek okoztam örömet, szereztem kellemes pillanatokat. És tanuló, fejlődöm. Egyfolytában. Nyertem s vesztettem sok csatát. Kidobtak, belém rúgtak, megaláztak, de itt vagyok! Megőriztem a teremtés csiráját a szívem mélyén. Ez azért mégis csak valami!

Felocsúdtam dermedtségemből s régi fájó emlékeimet, visszaűztem lelkem fiókjába. Jól lelakatoltam, hogy többé ne törhessenek felszínre. Könnyező szemeimből a pára felszáradt, és mint a tűzijáték csillogó fényei, szemeim is újra ragyogtak. Az új élet, új lehetőségek reménye csillant meg bennük.

Lehet! Van még számomra Boldogság!/?

Haza vágyom!

Sárga szőnyeget terített lábam elé az őszt,
Eszembe juttatta, az utazáshoz, ím, itt az idő.
Drága hazám csodás hegye színpompával vár,
Hív és csábít, s szélről zengnek óriás kövei,
Mitől felélednek létem gyermekkori emlékei.

Emlékeim szállnak a gondolat pilleszárnyán,
Majd megpihennek a fodros, tarka lombkoronán.
Pihegnek egy kicsit, mint fáradt, költöző madár,
Aztán tovaröppennek. Röppennék én is,
Akár ha volna szárnyam, mely elrepít.

Míg lelkem sebes madara száll, suhan feléd,
Vánszorgó testem vágyja az idő végső röptét,
Várja a jelek, események egybeolvadását,
Mikor végre elindulhatok hozzád Édesanyám,
Hogy megöleljem, megcsókoljam öreg fejfád.

Kirakósdí

Rakosgatod a kis darabkákat.

Illatok, színek, hangok és ízek
és a hangokban repdeső csízek,
egy szemvillanás, mely mindent áthat,
elhullt gesztusok, beszédes csendek,
harangjátékízű kacagások,
egy mosoly, mely épp hogy felderengett
s felziháló, riadt lélegzetek,
kukucskáló szépiák, rejtett sebek,
ringó csípők, lengő hajkorona,
egy mondat, mely nem hangzott el soha,
rideg szavak a semmi peremén,
egy puha száj, megcsillanó remény,
egy forró öl, csöpp tenyér melege:
és fölsejlik lassan a „te meg én”.

De egy marék lapka sehol sincsen,
s motozhatsz az agyban és a szívben,
csak hullatod hited s hajad vesztet,
s a teljesség álma egyre messzebb.
S nem segít sem szellem, sem gépezet.
Mert lehetsz Freud, lehetsz Úri Geller,
a hiányzót nem leli föl szemed.
S a pótlásra kérd föl Leonardót,
Dantét, pláne meg Picasso Pablót,
s hiába a röntgen, a mikroszkóp...

Hát maradunk egymásnak örökre
ismerősök, s mégis mindig torzók.

Örökös körmenet

Köd veri a hideg hajnalokat.
Felbúg ezer busz és ezer vonat,
és ringatja a kórházak felé
az átokkal és reménnyel megvert
zord emberroncsokat.

Utaznak a kiszikkadó, vásott
életkedvek, az aszályos hitek,
a pártütő, sunyi vérnyomások,
a garázdán zörömbölő szívek,
vakxi szemek és sztrájkoló vesék,
duzzadt májak és mésszel telített
vércsatornák meg kilyukadt gyomrok,
cisztás emlők, méhek, rongyolt elmék,
s ki tudja, hány gyilkos nyavalyából
szövetkezett halálos keverék.

Az immunrendszer már hiába morog,
orozva vagy felnyitott sisakkal
rohamoznak a néma tumorok.

Bóbiskolnak a csontig csigázott,
önmagukba roskadó világok:
csonkolt fényű csillagok halmaza.
Jóságos ég, ez itt a fél haza!

S vedd hozzá a sok tenyérnyi kis hont
s a fél világon terpeszkedő, nagy,
sok-sok milliós birodalmakat,
s tengerré nő a kísértetmenet,
ez a beszédes, szörnyű üzenet.

Üzennek a Bikini-szigetek,
a kikürtölt s titkolt Csernobilok,
az egekben nyíló gombafelhők,
a Bopálok és ezer más gyilok.

Száguld a busz, az autó, vonat,
és röpül a szörnyű zarándoklat.

Jó volna, ha... de ez nem vízió!
Modern világ, modern precesszió.
Valóság, mint a hegyek a vizek,
bizonyosság, hogy ez a töksiket
és vak és gőgös homo sapiens
korántsem úr, hanem csupán kliens
a vak végzet vagy egy kicsorbult gén
ember nem látta játékterepén.

Légy gyermek

Légy gyermek sokáig kincsem!
Derűs kedvű, vásott kis kölyök,
játssz a téren, s a természet ölébe
temesd magad, hisz törvénye örök!

Légy angyal e földi zűrzavarban,
türelmes, szelíd, szerető fiú,
apád, anyád karját karold bizalommal,
örömet hozz és felejtsd a borút.

Légy okos, bátor, engedelmes,
szívedre hallgass, ami odabent
megéri majd, s kitör a felszínre
irányítja szépen zajos életed.

Légy szellő forró sivatagban,
erő a bajban, s gyengéd ha az kell,
míg felnőtt a gyermek vigyázz magadra,
ilyen boldog soha nem leszel!

Emlékek

Tudod, a suhanó évek nem felednek,
apró pillanatok gyönyörében,
s kínzó önmarcangolások tüzeiben
főnixmadárként élnek emlékek.

Újra, s újra felbukkannak,
ahogy fuldokló kapaszkodó után,
mert nem akarnak eltűnni örökre,
raktárra téve, s porosodva,
mint megunt bábuk az élet színpadán.

Feltörnek mélyből, lelked kútjából,
Legtöbbször akkor, ha nem számítasz rá,
Fogadd őket alázatos szívvel, s óh,
Ne feledd: a jövő múltból szőtt világ!

S ki emlékeit megtagadni merné,
Jövőjét veti és semmisíti meg,
De vállalva, hogy honnan jött, büszkén
csak az tudja, ki remél, bízik és szeret!

Örülj az életnek

Örülj az életnek, szikrázó ötleteknek,
Ne gyorsítsd múlását a suhanó percnél!
Ifjú szíved érző dobbanása
világunk szépségét fogadja magába!
Örülj az életnek, gyermeki kérdéseknek,
álmok varázsolnak, szavak lelkesednek,
Figyeld, ahogy nyereg nélküli lovak
féktelenül, szabadon száguldanak!
Tanulmányozd a delfinek mozgását,
tengerek, óceánok áramlását,
S bámulj kecses vándormadarakat
szállni, repülni, hogy tanítanak!
Nézd virágnyílásban a táruló titkokat,
hold fényében ringasd szép ábrándjaidat,
Lesd meg csillagtüzek ékes tündöklését,
Erezd üde, friss szél puha érintését,
Értsd meg Anya Földünk árva vágysóhaját,
Fülej oda, vajon mit susoghat a nád?
Hall meg a természet minden új zenéjét,
pillangók táncos, kedves, tarka röptét,
Lásd a legkisebb lesz a legnagyobb,
A porszem, mint óriás! Ugye, akarod?

Időparipák

Csak halkan, csendesen, ó, időparipák!
Kopogó patkótok tüzet okád,
s csillagot csihol az éj felé,
– Hátrahagyott, megannyi **boldog év!**

Hát száguldástok alább hagyjon,
nehogy a lélek megszakadjon,
csak szépen, csendben,
hisz menni kell tovább,
ahogy az óra mutatója jár,
ahogy virág bomlik bimbórejtekéből,
ahogy szó üzenhet érthetően,
csengőn, s nap lobbanthat lángot reggel keleten,
és holdsarló kaszál az égi réteken,
ahogy szerelemből nőtt a drága **unoka,**
s nagymamának édes titkokat tartogat,
amíg bizakodva nézhetsz egy jobb jövő felé,
amíg van kinek kiöntsd lelked szemetét,
amíg gyámolíthatsz mást is mint családod,
míg társsal osztod meg a hétköznapi álmot,
amíg gondolat repít, s a szellem küzdésre hív,
szépen, okosan élni, s hinni kell ma még!

S amíg **reményt** hordoz egy apró, kis **tenyér,**
nem kell rohannod, mert ott hagyod
mi **Rád** vár **életed delén!**

Cyberkor

Üvölt a rak end ról²,
Tudd, hogy nincs ez jól!
Hiába fogod be füled,
Mert ez már kortünet.
Népbetegség a hülyeség,
És ebből kérnek még.
Gondolkozni, minek azt?
Ha egyszer zabálhatsz.

Nagykanállal falod az életet,
A neten találsz hozzá szerelmet.
Vagy ha azt nem is,
Legalább egy pornóoldalt,
Ami sosem foglalt.

Kiszolgál a virtuális világ,
És kiszolgálod magad,
Itt három életed van.
Egyet buktál?
Sebaj,
Kettő még hátravan.

---

² rock and rol

Variáció nr 1

Nem tudhatom, másnak mit jelent a haza,
Legyen az falu, város vagy csak egy Tanya,
És hol van az a régi iskola?
Hova szorongva jártál egykor,
Csak megúszni a feleltetést.

A poros út, a kitaposott ösvény,
Folyópart, mélybe ránt az örvény.

Ártatlan, gyermeki álmaink,
Még tiszták voltak, mint a forrásvíz,
Amely fáradt vándort felüdít,
De felnőttkori, önző vágyaink,
Mindent elrontottak.

Mikor megszülettél, még nem ilyen voltál,
Csak időközben valahogy megváltoztál,
Otthon tanakodik a család, mivé lettél,
Ha jót nem is, rosszat miért tettél?
Mi haszna a világnak abból, hogy éltél?

Elmulás

1

Az ősz meghozta
A hajnali fagyokat.
Itt a szeptember.

2

A kert kopár már,
Meghalt minden virág, csak
A krizantém él.

3

A nyár sóhaját,
Őrzik még az álmaink,
De halványul már.

TÁRNOK MIHÁLY

Hangod

Hangodat hallom, nincs idő se tér,
Mindenben Te vagy, csak Téged látlak,
A nyelvbotlásom mindig tetten ér,
Befelé is folyton felkiáltlak.
Egy nagy dobbanást lüktet most szívem,
Elhagy az erőm, mitévő legyek?
Ha könnyfátyol úszott szemeimen,
Te rajzoltad a kérdőjeleket.
A hangod hallom, vissza-visszatér,
Szememet behunyom, újra látlak,
Ceruzám csúszik, tib-láb a tenyér,
Köszönök, intek és visszavárlak.
Te vagy múzsám s én örökös rabod,
Nap, mely egemből mindig rám ragyog.

Várlak

Hajnal három van!
Már egy órája forgat az ágyam
Álomtalanul.
Apró érintések surrognak...
Hogy lássak, lámpát gyújtanék,
De csak sötétben tapogok utánad.
S mert az árnyak még nem hívták a fényt,
Elibém rajzolom
A szemedet, a szádat.

Ilyenkor csend van lelkemben,
Motoszkák ingerelnek,
Hogy még!
Már annyi mindennek idehordtalak;
Ölelésnek, csóknak, vágnak!
S az éber-álmok kuncogva,
Mint újra győzők
Kiket hagyok, mert úgy szeretem,
Feléd szállnak.

Látod, Kedves? Így ébredlek...
Hajnalodik, verset írok hozzád;
Szürkeségből, lobogó vörösbe öltöztetve
A szívemből induló szavakat.
Megjegyzem őket, ha tudom.
Most rejt a sötét...
Karcos köhintést hallok a falon át,
Ébred a ház,
Tovább én sem „alhatok”!

Felkelek,
Pocsolom a vizet arcomra – tűzoltás –
Valahol ajtó csapódik,
Járművek hasítják a csendet...
Harsanó borotvában, surrogó fogkefében
Megérkezik a derengés.
Ősz van...
Már nem látja, mint sápad nappallá
A képzeletemben megformált alakod,
S hogy rian át izmaimon – **mert VÁRLAK** –,
A remegés.

Rád, téged, feléd

Rád még hullik a napfény az égből,
Téged figyel a madár, ha dalol,
Feléd indul a langyos szellő,
Hogy búcsúcsókokod kérje valahol.

Rád még hatnak az esti árnyak,
Téged illattal köszönt a virág,
Feléd sóhaj száll ablakom mögül,
Nem tudok, „Kedvem”, nem gondolni Rád!

Rád még kíváncsin néznek a szemek,
Téged az ÉLET tárt karokkal vár.
Feléd, hiába, nem megyek mégsem,
Sorsom előled csont toronyba zár.

Rád gondolok most is, tűzzel játszva,
Téged idéz egy összegyűrt levél,
Feléd hajt a szívem minden vágya,
Pedig tudja, hogy nincs többé remény.

UMHAUSER FRENC

(A versek Umhauser Ferenc: *Kocsmasopera* c. színdarabjának
betétdalai, a teljes szöveg a MEK-en érhető el:
<http://mek.oszk.hu/10600/10602/#>)

A kricsmiben (a *Kórus egyik dala*)

A kricsmiben van csak demokrácia:
együtt iszik a cigány, a komcsi, a pap fia,
a sápot leveszi a csapos, az állam, a maffia.

Őszinte haverok a részegek,
ezért ütköznek gyakran a nézetek.
Könnyű feloldani a diszharmóniát:
csak kérjél haver egy rundó piát!

Itt megfér rap, operett, sanszon,
Mindegy, hogy mi, csak hasson.
Míg az alkohol mámorát élvezed:

nem lázadsz,
nem vallasz eretnek nézetet.

Hát minek a józanész?

Ég veled!

A másnap, a másnap,
mikor fölébredek!

De most igyunk,
józanész isten veled!

Ha fáradt...

(az Asszonyok kórusának egyik dala)

Ha fáradt, feldobott, morcos,
rögtön a pohárhoz kapdos.

Legyek letörve bárhogy,
én csak húzzam a jármot!
Gondjaim az égig nőnek!

Istenem!

Miért teremtetél nőnek?

A férfinak könnyű a dolga,
neki első a kocsmá
s még elvárná tőlem az áldott,
hogy ne ontsam reá az átkot.
Örüljek, hogy hazatántorgott?

Fal, mint a disznó,
s már hortyog.

Még motyog:

Az órát négyre.

Hát sosem lesz ennek vége?!

A „HAJTÓS” dala:

Hogy sürgettem
az amúgy is gyorsuló időt!
Hogy ne más mondja meg
mikor, mit tegyek.
Azt hittem az élet egyszerű.

Ez itt jó, s mi nem
az csak rossz lehet.
Aki dolgozik megél,
csak a lusta
vagy tehetetlen elé
vetik a kegyelemkenyeret.
A rossz a végén meglakol,
csak a gyöngék menedéke az alkohol.
Én naiv, tudatlan gyerek!
Hittem:
Az ember szabad,
szív és ész vezérli tetteit,
jogai vannak,
álma szárnyakat ad.
Szabadság? Jogok? Választás?
Van jogod:
villanyszámlát,
lakhétszoros, OTP-t, adót fizetni.
Gyermekeid felnevelni,
halottaid eltemetni.
Létfenntartássá alacsonyul léted,
elkopnak mind a nagybetűk.
Bizony kell az alkohol,
hogyha már megalkuszol.
A mókuserékből szabadulsz,
egyszer holtan majd kihullsz.
Hogyha mégis megalkuszol,
ahhoz kell az alkohol.

V. HEGEDŰS ZSUZSA

Orkán

Mint ádáz ellenség,
sújt le a tájra,
s arat mindent elsöprő diadalt.
Keselyűként veti magát
áldozatára,
szétmarcangol mindent,
mi útjába akad.
Fölkapja; viszi-sodorja
nyargalva,
s akár egy makrancos
kisgyerek: –
ha megunta játékát,
a földhöz csapkodja...
A siralmas vidéket
maga mögött hagyva,
őrvongva tovatekereg.

Akadály...

Siketek és vakok
a hétköznapiak,
melyeknek árnyain
araszolok,
hogymielőbb célhoz érjek,
de valaki folyton behúzza
a féket,
és csak a szürke gondok
küszöbén bukdácsolok.

Depresszió

Az én világom más,
mint a Tiéd...
Az én világom
a kopott szürkeség.
Magány, egyhangúság,
mely a lelkembe költözött,
szavaimra
csak a néma csend felel
a süket falak között.
Gondolatim messze járnak,
szívemből a derű
réges-rég megszökött.
Homlokomon
sötét felhők ülnek,
lábaim előtt
tornyosulnak a rögök.
Törött szárnyain repdeső
vágyaimmal,
hiába integetek már feléd...
Hangomat elporlasztja
a végtelen,
sóhajomat elnyeli
a messzeség.

A Hangok bűvöletében

Hangod zöngéje
maga a bársonyos balzsam,
templomi áhítat csendjében
felhangzó, ott rezgő dallam.
Lelkem simogató orgonamuzsika,
C-dúrban kering, s váratlan
átsiklik moll-akkordba.
Álomtalan éjben
ott zúg tovább a térben,
s ha a magam-faragta
korlátot átléptem,
Téged kutatlak önmagamban,
s megtalállak
egy csodás, tiszta hangban...
Lelkem csendjébe zártan
hordozlak régen,
a remény mögé mélyen
elrejtett Énben...
Tudom, jössz, ha hívlak.
Mondd, hogy Te is akarod,
hogy egekig emeljen a vágy,
akkor majd Hozzád vakon rohanok.
Egyetlen szó kell,
mely felizzik az éjben;
én fény leszek,
hogy csillagod elérjem...

Kis Testamento

(nevek nélkül)

Úgy mint költő én kilépek, nem akarok itt már újat,
Viszont szépet énekelek, nem lehet egérből nyulat.

Reszket ember én nem leszek, másnak jója oktatója,
Élet élem és megveszem, őszinte a pénznek sója.

Búcsúzom hát ország pora, sörnek íze csillapítja,
Lépek innen messze megyek, agyam súgja, irányítja.

Hagyatékom kimondott szó, rucám hagyom, gágog sokat,
Villon után csak szabadon, ordenáré nagy zajt csapok.

De nem mint akasztott ember ; volt ő kornak indítója,
Tán kivégezték? ki tudja, hol ért végett földi útja.

Vadvak világ így színesült, mint a virág nyíló szirma,
Sokan szeretik dicsérek, hóhérja is ezt tenné ma?

Köztünk vannak így emberek, kiket meghat költőnk búja,
És van amelyik pityereg, mikor gyilkol, öröm nyúzza!

Térjünk vissza én magamhoz, ütni jó volt maradj csak itt!
Hallgasd végig Zoltán Vezírt, ne vedd el a bosszú élit!

Persze belül, kívül lovag, nem nehéz hisz csak az vagyok,
Főnökömnek van egy lova, nemes szív hozzá nem jutott!

Volt tanárom sok jó ember, adott sok jót tudást sokat,
Sokan voltunk kaptunk sokat, a fal adta a másikat.

Volt barátom drága fiú, elrabolta pénznek szaga,
Hol mellettem velem örült, irigysége fullasztotta.

És a másik gondolt sokat, persze én rám így magára,
Ha kellettem én ott voltam, érkezett fehérruhába.

Voltak nők ki ne felejtsem, édes csókok élet húsa,
Hol vannak ők? nem kérdezem, igazoljon mások bűja.

Volt olyan is ki meg lopott, szánalmas egy végféreg volt,
Ki a hibás? aki állja, kinek bűz a játszótársa!

Felszerelt és büszke is volt, feszült rajta egyenruha,
Eltelt húsz év hamuszürke, benne ország bűja baja.

Vagyok én egy ki dolgozik, fogyunk nagyon útban tova,
Száll széjjel a felkevert rossz, porát viszont orrunk szíjja!

Itt vagyok egy bús magyar toll, fújnak erre-arra mintha,
Nem én lennék itthon s e Hon, tipikusan Magyar volna.

Igyunk együnk és virtusból, éljünk tovább híjje-hűjja,
Magyarok nagy népeinek, írja magva meg maradna!

Gondolod te, tovább iszol, elhiszed te részeg aggyal,
Pedig amelyik szél sodor, fujt az rég is ide-oda!

Ennyit mára folytathatnám, írhatnék még nagyon sokat,
Eljött hozzám újra Kedvem, abbagyni? ugyan soha!

Folytatom hát egy hosszabban, tovább veszem sorról sorra,
Evés közben jön az étvágy, epe meg a zsírt jól oldja!

Miért is kéne felhagynom? sértődésből, hülyék miatt?,
Lesz rosszabb is ki a szakmát hírből is csak megugatja!

Megyek tovább merre utam, ha rálépek egyszer ugyan!
Boldog? (nem hiszem, az új kell!), ki saját útját koptatja.

Ajánlás:

Ajánlom ezt így magamnak, és ki szeret, isten tudja,
Látom ahogy kötélén lóg, ki a költőt megbántotta.

Utóirat:

Fogom magam és dolgozom, az új élet elvisz sokat,
Elviszi a rossz emléket, hozza az új barátokat.
Mit kívánok mégis annak, aki rútul nekem ártott?
Lássa letről mihamarabb, ezt a szép csudavilágot!

Nem láthattok meg

Nem láthattok meg
a nappalokon, és az éjszakákon,
mikor kiszabott időm tört perceiben,
az el nem mondott szavakat
keresem.

Nem láthattok meg
a madársikolyoktól vert mezőn,
mikor szememből kifut a remegés
s vigasztalón élémkuporodik
a Hold.

Történet

senki sem hívott hát engedelmesen
jöttem
végül is az út melyet követtem
mindig is hozzám tartozott
az ég időtlen tükrében vándorló
madarak szárnycsapása
bennem ér véget
akárhányszor hátat fordítok
a sötétségnek

Álmaimban

Álmaimban:
évmilliók előtti fény hempereg,
a fákról nem hullanak levelek
mindig tavasz, vagy nyár van,
nincsenek kulcsok a zárban

vállamra ül a madár is,
füvet kaszál a halál is.

Petőfihez

*„Még holta után is
kedvét keresem én.”*

A sokágú fák levél nélkül hallgatnak,
de már víz, föld, felhő szaga van a Tavasznak
mint hajdan március idusán
a seregnyi nemzetiszín kokárdán
most is hűvöske szél babrál.
Utcahosszat ásít az ég, egy felhő épp hogy
esőt nem csorgat
így ünnepeljük a csak egyszervolt
ezernyolcszáznegyvennyolcat.

Pest, 1986. március 15.

Március idusán

Szelet lehel a mindenség szája
sebezhetetlen csontok fölött
türelmetlen a fák topogása.
Költő! Így tavasztájt
még mindig felsajog az a
néhány lapát föld
mely melléd temette
a megálmodott szabadságot.

Napihírek

Valami időtlen vágy készülődik a rügyekben
sietős léptekkel van tele a város
a szélhordta újságlap betűje sáros
valami oltalomra várás vacog a szívekben.

VICZAI HENRIETTA

Madár

(Piaf)

Bellevillen kifordult macskakő az ének,
Bellevillen alacsonyok a csillagok,
Egy szó szárad a hámló falak alatt:
Halott.

Madár lépked a fények felé szürkén,
Nem bánta, ha játszott a szíve,
A padlóra hulló gyűrött képzelet
Lopódzott be ereibe

Fölszárítani a megcsorgott életet,
Mává tenni az elhagyott tegnapot,
A mindig kérő csonka szenvedélyt
Beröptetni egy nyitott ablakon

Belleville felett üveghangon
Koccannak a csillagok.
De a madár hangja végtelen...

Egy sötétített zárt szobában
A lemondás a kegyelem.

Nyársirató

Ölelni kell itt a fákat,
Ahogy az elmúlásnak
Keresztet állnak
Egyenként színes angyalok.

Ölelni kell a vörösre festett
Halálra váró csendet,
S hogy csörrenve futnak a hajnalok
Mint láncszemek a kínpadon

Kiterítve már a nyár
Titkai hullnak
Az ölelkező hónapoknak,
Alamizsna sóhajok.

Ölelni kell itt a fákat,
Ahogy az elmúlásnak
Keresztet állnak...

Válasz nélkül

Ha zörgetek éjfél után az ablakon,
Gyújtasz-e lángot a kifeküdt éjszakában?
Miért bújtatjuk sötétben a falakat,
Hajnalra elnyeli a kikönyörgött alázat.

Ez már a szeptember szele?
Pihékből épít templomot az érzés
Az ősz kertkapujába
Tántorodik köröttünk a vágy,
Sárgul a szerelem ruhája.

Egy perc és minden visszahőköl,
Nézünk a mázgás üvegoltáron át.
Megcsonkult gyertya a párkányon,
Mondj átkot, ha mersz
Vagy mondj imát.

Költői látomás

Álmomban Párizsban jártam,
mint Ady Endre egykoron,
én is láttam az őszt, amint
sietve suhant tovább
A Szent Mihály sugár úton.

Álmomban látni véltem a költőt,
amint lassan közeledett felém,
rám nézett nagy csodálkozó szemmel,
majd ment tovább az őszi avaron,
A Szent Mihály sugár úton.

Szólni akartam hozzá, de
nem jött ki hang a torkomon,
Ő meg egyre csak ballagott, míg
fénylő alakja végleg eltűnt,
A szent Mihály sugár úton.

Régi történet

Volt egyszer egy fiú,
és volt egyszer egy lány,
volt egy szép szerelem,
és volt sok kacagás.

Boldog volt a fiú
és boldog volt a lány,
övék volt akkor még,
az egész nagy világ.

Hol van az a fiú
és hol van az a lány?
hol van a szerelem
és hol van az a nyár?

Elszállt már régen, mint
sok-sok vándor madár,
de ők visszatérnek,
ha kivirul a táj.

Csak az ifjúságnak
madara ha elszáll,
hiába is várod,
vissza már nem talál.

Ars poetika

Soha senkit nem átkoztam,
Soha senkit nem gyűlöltem,
Ha bántottak néha sírtam,
De bosszúálló sose voltam.

A tél

Megfagyott vízcseppek
Jégvirággá dermedtek.
A kandallóban izzó fa
Tűzpiros varázsa,
Melegséggel tölti meg,
A hideg szobámat.

Odakint a zúgó szél
Tomboló táncot jár,
És messzire sodorja
A domboldal szűz havát.
Tél uralja most a tájat
Dideregve fáznak a fák,

Jó ilyenkor a szobában
Mely védőn oltalmat ad.
Felőlem most csikoroghat
A megfagyott jeges hó,
Oázisom az otthonom
Melegével átkarol.

Vándor-felhők Arad felett

Vándor-felhők Arad felett
Álljatok meg hulljatok le.
Öntözzétek meg a tájat,
Hol a zsarnok kéjuralma,
Tizenhárom vértanúnak
Piros vérét kiontotta.

Vándor-felhők Arad felett,
Vigyétek az üzenetet,
hogy a hálás magyar nemzet,
Hős fiait nem feledte.
S amíg magyar él a földön,
Velünk élnek mindörökkön.

Múzsák

Néha, szinte észre sem veszem,
Petőfi Sándor súg verset nekem.
Néha, szinte észre sem veszem,
József Attila fogja a kezem,
S amikor halkán duruzsol a csend,
A néma levente megszólít engem.
Majd a Hadak Útján eljön hozzám Ady,
Észre sem veszem, hogy Ő bátorít.
Így kelnek bennem életre a MÚZSÁK,

Z. FARKAS ERZSÉBET

Időnász

A fák között alkonyi fény illan;
tekinteted selyme éberén villan,
szád íve mosolyog felém.
Szemeid tükrén szerelem-remény
várakozik...
Egy pillanatra elidőzők
ametishti szikrádban, mely átölel
mint ezüstöt a gyémánt.
Fojtogat a néma vágy...
Megrezzen s elfut az Időnász.

Tisza parton

Vészt jóslón fényes éjszaka
Előbújtak a csillagok
Habsörényű hullámokra
Lehulló szikrázás ragyog.

Alvó árnyék között felhő
Fölszalad homlokán az ég
Borzongása némán lapul
S villan a holdtáji árnyék.

A szépség csókja

Márványtalpadon fényesen ömlik
A csillogó vágy.
Társulva, formásan illeszkedik
A kőbezárt száj.

Célként, beteljesítve önmagát,
szebb jövőt formál.
Időköveteként szívet talál,
lecsordul, megáll.

Kicsiszolt szájak hideg csókjai
csendjükben égnék.
Szürkéslila füstfátyol színei
vágyó szépségben.

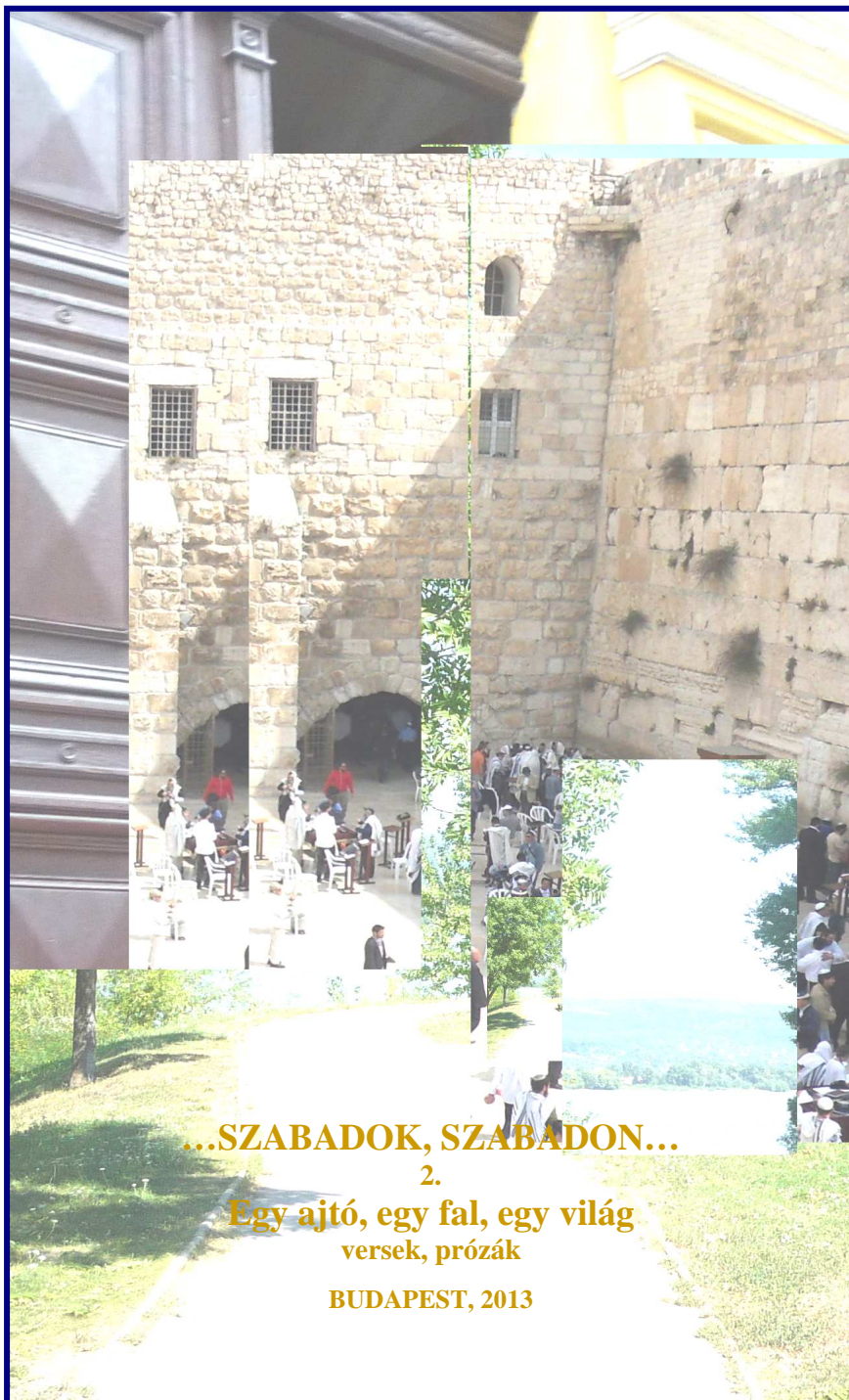
Magasban ívelő elmozdulás
titkos remények.
A fémből ötvözött köves testben
lelket leheltek.

Temetőben

A park fái elmosódnak
ködben úsznak sötét árnyak
komor hideg settenkedik.

Október csókja megfagyott
a mámoros nyár eltáncolt
múlt időben tovatűnik.

Élet és halál mértéke
fel-fellobbanó mécsese
a jövőben várakozik.

...SZABADOK, SZABADON...

2.

Egy ajtó, egy fal, egy világ
versek, prózák

BUDAPEST, 2013